

Villkor för Lantbruksföretag

Gäller från 2013-01-01

Innehåll

I	Översiktlig information om försäkringsvillkoren	5
	GRUNDSKYDD	8
A	Egendomsförsäkring	8
01	Vem försäkringen gäller för	8
02	När försäkringen gäller	8
03	Var försäkringen gäller	8
04	Försäkrat intresse	8
05	Definition av egendomstyper	8
06	Försäkrad egendom	9
07	Försäkringsform	11
08	Försäkringsbelopp	11
11	Vad försäkringen gäller för	11
41	Skadevärderingsregler	15
42	Självrisk	20
43	Skadeersättningsregler	20
B1	Avbrottsförsäkring	22
01	Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet	22
02	När försäkringen gäller	22
04	Försäkrat intresse	22
08	Försäkringsbelopp	23
11	Vad försäkringen gäller för	23
41	Skadevärderingsregler	24
42	Karens	25
43	Skadeersättningsregler	25
B2	Arrende- och hyresförlustförsäkring	26
01	Vem försäkringen gäller för	26
02	När försäkringen gäller	26
03	Försäkrat intresse	26
11	Vad försäkringen gäller för	26
41	Skadevärderingsregler	27
42	Självrisk	27
43	Skadeersättningsregler	27
C	Ansvarsförsäkring	28
01	Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet	28
02	När försäkringen gäller	28
03	Var försäkringen gäller	28
08	Försäkringsbelopp	28
11	Vad försäkringen gäller för	28
12	Vad försäkringen inte gäller för	29
42	Självrisk	31
43	Skadeersättningsregler	31
E	Rättsskyddsförsäkring	32
01	Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet	32
02	När försäkringen gäller	33
03	Var försäkringen gäller	33
11	Vad försäkringen gäller för	33
12	Vad försäkringen inte gäller för	34
42	Självrisk	35
43	Skadeersättningsregler	36
L	Krisförsäkring	36
01	Vem försäkringen gäller för	36
02	När försäkringen gäller	36
03	Var försäkringen gäller	36
04	Vad försäkringen gäller för	36
05	Undantag	37
06	Ansvarstid	37
07	Självrisk	37
08	Allmänna bestämmelser	37
M	Begränsad nötkreatursförsäkring	37

TILLÄGGSFÖRSÄKRINGAR	38
N Maskinskadeförsäkring	38
O Särskilda gårdsbyggnader	39
S1 Skogsförsäkring Max	39
01 Vem försäkringen gäller	39
02 När försäkringen gäller	39
03 Var försäkringen gäller	39
04 Försäkrat intresse	39
05 Försäkrad egendom	40
06 Försäkringsform	40
07 Vad försäkringen gäller för	40
08 Aktsamhetskrav – säkerhetsföreskrifter	41
09 Åtgärder vid skada	41
10 Skadevärderingsregler	42
11 Självrisk	42
12 Skadeersättningsregler	42
S2 Skogsförsäkring Mer	43
01 Vem försäkringen gäller	43
02 När försäkringen gäller	43
03 Var försäkringen gäller	44
04 Försäkrat intresse	44
05 Försäkrad egendom	44
06 Försäkringsform	44
07 Vad försäkringen gäller för	44
08 Aktsamhetskrav – säkerhetsföreskrifter	45
09 Åtgärder vid skada	46
10 Skadevärderingsregler	46
11 Självrisk	47
12 Skadeersättningsregler	47

S3 Skogsförsäkring Bas	48
01 Vem försäkringen gäller	48
02 När försäkringen gäller	48
03 Var försäkringen gäller	48
04 Försäkrat intresse	48
05 Försäkrad egendom	48
06 Försäkringsform	48
07 Vad försäkringen gäller för	48
08 Aktsamhetskrav – säkerhetsföreskrifter	49
09 Åtgärder vid skada	49
10 Skadevärderingsregler	50
11 Självrisk	50
12 Skadeersättningsregler	50
Definitioner	52
ÖVRIGT	53
T Särskilda försäkringsvillkor	53
Q Säkerhetsföreskrifter	53
01 Egendomsförsäkring, Avbrottsförsäkring, Arrende- och Hyresförlustförsäkring, Maskinskadeförsäkring samt Särskilda gårdsbyggnader	53
02 Ansvarsförsäkring	57
05 Begränsad nötkreatursförsäkring	57
R När skada inträffat	58
01 Egendomsförsäkring, Avbrottsförsäkring, Arrende- och Hyresförlustförsäkring, Maskinskadeförsäkring samt Särskilda gårdsbyggnader	58
02 Ansvarsförsäkring	58
03 Rättsskyddsförsäkring	59
04 Krisförsäkring	60
05 Begränsad nötkreatursförsäkring	60

X	Allmänna undantag	60
01	Grov vårdslöshet och uppsåt	60
02	Krig	60
03	Atomkärnprocess	60
05	Terroristattack	60
Y	Allmänna avtalsbestämmelser	60
01	Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen	60
02	Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden	61
03	Premiebetalning och uppgifter för förnyad försäkring	61
04	Rätt till premieåterbetalning när försäkringen upphör i förtid	62
05	Upplysningsplikt och riskökning	62
06	Återkrav	62
10	Personuppgiftslagen – dina personuppgifter	62
11	Gemensamt skadeanmälningsregister (GSR)	63
12	Dubbelförsäkring	63
13	Force majeure	63
14	Preskription	63
15	Lagar	63
Z	Definitioner	63

I Översiktlig information om försäkringsvillkoren

Inledning

Vi ger på dessa sidor en kortfattad information om några viktiga avsnitt i försäkringsvillkoren. Meningen är att du ska känna till de delar som har betydelse för din försäkring och var i villkoren du kan hitta dem. Det är emellertid den fullständiga texten under respektive avsnitt i försäkringsvillkoren som – i kombination med texten i ditt försäkringsbrev – bestämmer innehållet i ditt försäkringsskydd.

Du bör särskilt uppmärksamma och läsa avsnittet *Vilka säkerhetsföreskrifter finns?* på sidan 6.

Du bör också läsa *Vilken verksamhet omfattas av C. Ansvarsförsäkring, E. Rättsskyddsförsäkring samt B1. Avbrottsförsäkring* på sid 6 och *Ej försäkrad verksamhet* på sidan 7.

Kontakta oss om du har frågor om detta.

En asterisk (*) i villkorstexten anger att ordet finns förklarat i avsnitt Z. Definitioner, som du hittar sist i villkoret. För S. Skogsförsäkring finns dock definitionerna sist i det villkorsavsnittet.

Detta villkor är numrerat efter ett system för andra försäkringsvillkor, vilket medför att numreringen inte alltid är löpande.

Försäkringsvillkoret

Detta försäkringsvillkor gäller för rörelsedelen i lantbruket. Det gäller för egendom och verksamheter som är försäkrade i Försäkring för Lantbruksföretag, se under rubriken "Försäkringen gäller enligt villkor" i ditt försäkringsbrev.

För vissa verksamheter och egendom i ditt företag kan andra försäkringsvillkor gälla, de står i sådana fall under rubriken "Försäkringen gäller enligt villkor" i ditt försäkringsbrev.

För bostadshus och personligt lösöre gäller försäkringsvillkoren för villahem-, fritidshus- eller hemförsäkring beroende på vad som angetts i ditt försäkringsbrev.

Ditt försäkringsbehov

För oss är det viktigt att Försäkring för Lantbruksföretag täcker ditt försäkringsbehov som lantbrukare och företagare. Därför har vi tagit fram villkoren i samråd med Lantbrukarnas Riksförbund (LRF).

I ditt försäkringsbrev anges vad som är försäkrat, försäkringsform, försäkringsbelopp och självrisk*. Kontrollera att du har rätt omfattning på din försäkring genom att läsa igenom ditt försäkringsbrev och jämföra med villkoret.

Försäkringsvillkoren är den avtalstext som ligger till grund för vilken ersättning du får om en skada skulle inträffa.

Vad skyddar Försäkring för Lantbruksföretag?

Försäkringen skyddar lantbruksrörelsen och den egendom som hör till denna.

Grundskyddet indelas i:

- A. Egendomsförsäkring
- B1. Avbrottsförsäkring
- B2. Arrende- och Hyresförlustförsäkring
- C. Ansvarsförsäkring
- E. Rättsskyddsförsäkring
- L. Krisförsäkring
- M. Begränsad nötkreatursförsäkring

Du kan komplettera ditt grundskydd med följande tilläggförsäkringar:

- N. Maskinskadeförsäkring
- O. Särskilda gårdsbyggnader
- S. Skogsförsäkring

På sid 7 finns en mycket kortfattad information om tilläggförsäkringarna. Kontakta oss om du vill veta mer om dem.

Vilka skador ersätts av A. Egendomsförsäkring?

Enligt villkorspunkterna under A.11 gäller försäkringen för bland annat skadehändelserna* brand, storm, elfenomen, kollision, stöld och skadegörelse.

Vid oförutsett strömavbrott som orsakar egendoms- och avbrottskada på fjäderfä, grisar och kalvar yngre än 6 månader gäller inte försäkringen om det inte finns larm och reservverk som uppfyller säkerhetsföreskrifterna i Q.01.5.3 och Q.01.2.4.

Vid oförutsett strömavbrott som orsakar egendoms- och avbrottskada på övriga djur* gäller inte försäkringen om det inte finns reservverk som uppfyller säkerhetsföreskrifterna i Q.01.2.4.

En *begränsad nötkreatursförsäkring*, avsnitt M, ingår också i försäkringen om så anges i ditt försäkringsbrev. Försäkringsgivare är Agria Djurförsäkring. Försäkringen gäller om djur dör eller enligt veterinär måste nödslaktas/akut avlivas. Om skadebeloppet inom 10 dagar är lägst ett halvt prisbasbelopp* och också är högre än det skadegränsbelopp som anges i ditt försäkringsbrev, ersätts skadan med marknadsvärde* högst 10 000 kronor per djur. Vill du ha ett bättre skydd tecknas Agrias fullständiga nötförsäkring.

Vad betyder val av försäkringsform?

Försäkringsformerna är ”fullvärdeförsäkring” och ”förstariskförsäkring”. Oavsett vilken av dessa försäkringsformer som väljs, värderas skada enligt samma regler. Försäkringsformen bestämmer däremot vilken ersättning som lämnas vid skada.

Fullvärde innebär att det inte finns någon bestämd högsta ersättning angiven i försäkringen. Du har försäkrat egendomens fulla värde enligt skadevärderingsreglerna och vi ska lämna ersättning upp till detta värde, med avdrag för självrisk*.

Vid förstarisk begränsas ersättningen till det belopp som är angivet i försäkringsbrevet. Du har försäkrat egendomen till en viss del av värdet och vi ersätter högst med förstariskbeloppet, även om värdet enligt skadevärderingsreglerna, efter avdrag av självrisk* skulle vara högre. Är värdet enligt skadevärderingsreglerna (skadebeloppet) däremot lägre än förstariskbeloppet ersätter vi skadebeloppet, efter avdrag för självrisk*.

Vilket skydd har investeringar under försäkringsåret?

Försäkringen omfattar automatiskt egendom som tillkommer under försäkringsåret fram till årsförfallodagen. Vid försäkringsårets slut ska investeringarna anmälas så att försäkringen kan ändras enligt de nya uppgifterna. Däremot omfattas inte tillköp av fastighet eller byggnad* av investeringsskyddet.

Startskydd

Om du planerar att börja med eller har börjat med till exempel entreprenadverksamhet (byggnadsarbete, grävning med mera), gårdsmjeri, gårdsslakteri, vård och rehabilitering av sjuka, kan du teckna ett särskilt startskydd för denna verksamhet, som gäller fram till din försäkrings årsförfallodag. Denna verksamhet omfattas inte av Försäkring för Lantbruksföretag. Kontakta oss så får du veta mer om startskyddet.

Vilka skadehändelser omfattas av Avbrottsförsäkringarna B1 och B2?

Avbrott kan uppstå i verksamheten vid en egendomsskada, med produktionsförluster som följd. Avbrottsförsäkringen gäller normalt för de skadehändelser som beskrivs i A.11.

Avbrottsförsäkringen täcker de förluster du gör under den tid hela eller delar av driften ligger nere. Den täcker också de produktionsstörningar som uppstår inom 24 månader. Du måste vara aktiv och senast inom 6 månader vidta åtgärder för att återuppta produktionen.

Vilken självrisk gäller?

Självrisk* är alltid lägst den som anges i ditt försäkringsbrev. Om du väljer högre självrisk* för egendomsförsäkringen betalar du lägre premie.

Mer om självrisker* kan du läsa i punkterna A.42, B2.42, C.42 och E.42. Här finns också hänvisningar till de särskilda självrisker* som kan gälla vid vissa skadehändelser eller för viss egendom.

För Avbrottsförsäkringen gäller karenstid enligt B1.42.

Vilka säkerhetsföreskrifter finns?

Vi ställer vissa minimikrav på anläggningens och verksamhetens säkerhet. Dessa föreskrifter finns samlade under avsnitt Q. Säkerhetsföreskrifter och för Skogsförsäkring i avsnitt S.8.

LBKs rekommendationer* gäller som säkerhetsföreskrifter enligt många punkter i försäkringsvillkoret (LBK – Lantbrukets Brandskyddskommitté). LBKs rekommendationer* hämtas via länken ”LBK-pärmen” * på www.lantbruketsbrandskydd.nu eller beställs hos Brandskyddsföreningen Sverige, telefon 08-588 474 00.

Om det vid skada konstateras att du har brutit mot en säkerhetsföreskrift som har samband med skadan kan följden bli att ersättningen sätts ned. Nedsättning kan göras med 20–30 procent av den ersättning som annars skulle ha lämnats. I vissa allvarliga fall kan nedsättning göras så att ersättning helt uteblir.

Skadeförebyggande råd

Du bör kontakta oss för information och råd om den praktiska tillämpningen av villkorets säkerhetsföreskrifter, till exempel innan ny-, till- eller ombyggnad av en byggnad* påbörjas.

På lansforsakringar.se, finns skadeförebyggande råd och vår broschyr ”Din gårds säkerhet”.

Är säkerhetsstandarden bättre än villkorets minimikrav, kan du få lägre premie. Kontakta oss om säkerhetsstandarden på din gård och om vilka skadeförebyggande åtgärder som kan ge premierabatt. Dessutom minskar alltid en hög säkerhet risken för allvarliga skador och långa avbrott i din verksamhet.

Vilken verksamhet omfattas av C. Ansvarsförsäkring och E. Rättsskyddsförsäkring samt B1. Avbrottsförsäkring?

I avsnitt C.01, E.01 och B1.01 framgår vilka verksamheter som omfattas av dessa försäkringar. Där kan du också läsa om vilka verksamheter som ingår i annan näringsverksamhet och i körning för annans räkning. Andra verksamheter kan försäkras, efter vår bedömning och anges då i ditt försäkringsbrev.

Enligt C.01.3 och E.01.3 gäller ansvars- och rättsskyddsförsäkringarna om bruttointäkten per år från annan näringsverksamhet och körning för annans räkning är högst 4 prisbasbelopp* vardera. Denna omfattningsgräns kan höjas, vilket då anges i ditt försäkringsbrev.

Försäkringsbeloppet i B1. Avbrottsförsäkring för annan näringsverksamhet och körning för annans räkning är 4 prisbas-

belopp* vardera. Dessa försäkringsbelopp kan höjas, vilket då anges i ditt försäkringsbrev.

Kontakta oss om du har frågor om detta eller om du vill ändra din försäkrings omfattning.

Ej försäkrad verksamhet

I avsnitt A.06.1, B1.01, C.01 och E.01 framgår vilka verksamheter som omfattas av försäkringen, läs också om vad som ingår i annan näringsverksamhet och körning för annans räkning.

Bedriver du verksamhet som inte anges här är den inte försäkrad. Det kan till exempel vara gårdsmejeri, gårdsslakteri eller byggnadsverksamhet för andra. Dessa verksamheter kan vi försäkra med andra försäkringsvillkor och de anges då i ditt försäkringsbrev under rubriken ”Försäkringen gäller enligt villkor”.

Kontakta oss om du har frågor om detta eller om du har behov av att försäkra dessa verksamheter.

Krisförsäkring

Krisförsäkringen ger dig, din familj och dina arbetstagare rätt till krissamtal på grund av skador som omfattas av Försäkring för Lantbruksföretag. Den gäller också efter vissa skador i din villahemförsäkring hos Inlands Försäkringsbolag.

Krisförsäkringen gäller även vid olycksfall, dödsfall, rån eller våldtäkt. Högst 10 krissamtal ingår i försäkringen.

Vad ska jag göra vid skada?

För att du inte ska gå miste om möjlighet till ersättning ska skadan anmälas till oss så snart som möjligt. Du får då också ta del av vår skadeservice.

Du har skyldighet att efter bästa förmåga försöka minska skadans omfattning genom aktiva räddningsåtgärder. Vi ersätter skäliga kostnader för detta. Läs mer i avsnittet R. När skada inträffat.

Hur regleras försäkringsavtalet?

När försäkringen ska betalas, vilka uppgifter som ska lämnas, hur försäkringen kan förnyas eller sägas upp med mera framgår av avsnitt Y. Allmänna avtalsbestämmelser.

För övrigt gäller lagen om försäkringsavtal.

Tilläggsförsäkringar

Här ger vi en mycket kortfattad information om tilläggsförsäkringarna. Kontakta oss om du vill veta mer om dem. Vilka tilläggsförsäkringar du har tecknat och vilken omfattning de har framgår av ditt försäkringsbrev.

Maskinskadeförsäkring

Försäkringen gäller för plötsliga och oförutsedda skador. Försäkringen kan tecknas för maskiner (verksamhetsinventarier*), byggnadsinventarier* och markinventarier*. Skador som beror på dåligt underhåll eller förslitning ersätts inte.

Om en maskinskada uppstår ersätts reparationskostnad och hyra av likvärdig maskin under reparationsstiden. Vid haveri i en utfodringsanläggning ersätts merkostnader och ekonomiska förluster i djurproduktionen.

Särskilda gårdsbyggnader

Om du har byggnader* på din gård som är byggda på ett speciellt sätt, till exempel timrade byggnader* eller byggnader* med konstnärlig utsmyckning, kan du teckna denna försäkring. Försäkringen ger dig möjlighet att återställa byggnaderna* med samma utförande som före skadan.

Skogsförsäkring

Äger du skog kan du välja mellan tre olika skogsförsäkringar. De är Skogsförsäkring Max, Skogsförsäkring Mer och Skogsförsäkring Bas. Du finner mer information om dessa på lansforsakringar.se. Du kan också ringa Inlands Försäkringsbolag för information och rådgivning om vilken skogsförsäkring som passar dig och ditt skogsinnehav bäst.

Övriga upplysningar

För vissa delar i detta lantbruksvillkor svarar Länsförsäkringar Göteborg & Bohuslän. Förmedlade försäkringar är

- G. Ansvarsförsäkring
- H. Rättsskyddsförsäkring
- I. Krisförsäkring
- S. Skogsförsäkring

GRUNDSKYDD

A. Egendomsförsäkring

01 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren
- annan ägare av egendom som är försäkrad enligt A.06, om ägaren inte kan få ersättning genom annan försäkring.

02 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för egendomsskada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

03 Var försäkringen gäller

03.1 På försäkringsställe

För byggnader*, byggnadsinventarier*, markanläggningar* och markinventarier* gäller försäkringen på de försäkringsställen som anges i försäkringsbrevet.

03.2 På annan plats

För annan egendom än den som anges under A.03.1 gäller försäkringen på annan plats inom Norden, men med den begränsning som kan följa av reglerna om riskökning i försäkringsavtalslagen.

04 Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada som är en oundviklig följd av sådan skadehändelse* för vilken försäkringen gäller. För viss egendom och vissa skadehändelser gäller dock undantag och begränsningar.

Med egendomsskada avses sådan fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom som har till följd att egendomens värde minskas eller går förlorat och således inte sådan förlust som uppkommer endast genom att egendomen till exempel inte kan användas på beräknat sätt (avbrottskada, se B1. Avbrottsförsäkring och B2. Arrende- och hyresförlustförsäkring).

05 Definition av egendomstyper

Egendomen indelas i följande typer.

05.1 Byggnader och byggnadsinventarier

Egendom som enligt jordabalken tillhör byggnad och ekonomibyggnad* till jordbruk delas i denna försäkring upp i byggnad respektive byggnadsinventarier.

05.1.1 Byggnader

Med byggnad avses ekonomibyggnad. I denna ingår de delar som utgör själva byggnaden, till exempel stomme, mellanbotten, tak, innertak, väggar, väggbeklädnader, fönster och dörrar. Dessutom ingår golv i andra byggnader* än djurstallar.

05.1.2 Byggnadsinventarier

Med byggnadsinventarier avses övrig fast egendom som är avsedd för en byggnads användning, till exempel el-, vatten-, ventilation- och värmeinstallationer samt inomhus förlagda ledningar*. Till byggnadsinventarier hänförs även fast utrustning och inredning avsedd för djurskötsel, exempelvis golv i djurstallar, utgödsling, gödselbehållare, sommarfoderbord, utfodringsanordning och mjölkningsutrustning, liksom annan fast utrustning, till exempel foderberednings- och torkningsanläggningar, transportörer, silor och sorterare. Se även tabell A.41.5.

För byggnad och byggnadsinventarier har försäkringen samma omfattning, se A.11, men vid skada gäller olika skadevärderingsregler, se A.41.

05.2 Markanläggningar och markinventarier

Härmed avses anläggning och inventarier som inte är hänförliga till egendomstyperna byggnad, byggnadsinventarier eller verksamhetsinventarier.

Med markanläggningar och markinventarier avses också egendom, fasta anläggningar och fasta inventarier, som är avsedda för användning utanför byggnad. I egendomen inkluderas byggnader till dessa, med en byggnadsyta som är högst 5 kvadratmeter.

05.2.1 Markanläggningar

Med markanläggningar avses till exempel brunnar, broar, vägar, täckdiken, öppna diken, dammar, invallningar, miljöbäddar, spolplattor och paddockar.

05.2.2 Markinventarier

Med markinventarier avses till exempel stängsel, utomhus förlagda ledningar och utrustning i dammar. Dessutom avses pumphar i brunnar, dammar och invallningar.

05.3 Verksamhetsinventarier

Med verksamhetsinventarier avses egendom som inte är hänförlig till annan egendomstyp och som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning. Verksamhetsinventarier indelas i:

05.3.1 Självgående maskiner

Med självgående maskiner avses trafikförsäkringspliktigt men ej registreringspliktigt motordrivet fordon som endast används

för skördearbete, växtskyddsarbete, radrensning, gödsel- eller kalkspridning.

Beträffande andra motordrivna fordon som är trafikförsäkringspliktiga, se undantag A.06.2.1.

05.3.2 Övriga inventarier

Med övriga inventarier avses verksamhetens

- maskiner och redskap
- gårdscistern, verkstadsutrustning, reservdelslager, byggnads-material, kontorsinventarier och kontorsmaterial
- seldon, sadlar, remtyg, hästvagnar och sulkyer
- arbetskläder och personlig skyddsutrustning
- datorer som inte är byggnadsinventarier
- förvaringslådor, korgar och returemballage.

05.4 Produkter

Med produkter avses verksamhetens

- producerade varor, även stallgödsel
- inköpta varor, exempelvis utsäde, foder, strö, handelsgödsel, bekämpningsmedel, engångsemballage, odlingsväv, driv- och smörjmedel, bränsle, förbrukningsartiklar samt sperma och embryon för användning i egen djurbesättning.

05.4.1 Undantag

I egendomstypen* produkter ingår inte

- egendom som tillhör annan egendomstyp
- skogsprodukter enligt S. Skogsförsäkring
- julgranar
- levande individer som hör till djurriket.

05.5 Obärgad gröda

Med obärgad gröda avses växande gröda eller produkter som skördats men inte placerats på slutgiltigt förvaringsställe, se undantag A.06.2.2. Med växande gröda avses dock inte julgransodling, vinodling och odling av fruktträd.

05.6 Djur

Med djur avses endast verksamhetens levande nötkreatur, får, getter, grisar och fjäderfä, se dock undantag A.06.2.2. Till fjäderfä räknas värphöns, unghöns, matkycklingar, kalkoner, ankor och gäss.

05.7 Ritningar och arkivalier samt datamedia

Med ritningar och arkivalier avses verksamhetens

- originalritningar och andra originalhandlingar, exempelvis bokföringsböcker
- band, cd, dvd, USB-minnen eller minneskort och liknande lagringsmedia med information.

05.8 Pengar och värdehandlingar

Med pengar och värdehandlingar avses verksamhetens

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, växlar, checkar och andra fordringsbevis.

05.9 Arbetstagares egendom

Med arbetstagares egendom avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte pengar och värdehandlingar
- egendom, som enligt tecknat kollektivavtal vid skada ska ersättas av arbetsgivaren.

05.10 Annans egendom

Med annans egendom avses egendom i verksamheten enligt A.6.1, dock ej byggnader och byggnadsinventarier, som är i försäkringstagarens vård men tillhör annan än försäkringstagaren eller arbetstagare. I egendomens värde ingår även kostnader som försäkringstagaren lagt ned på denna egendom.

Anmärkning

Observera undantagen egendom enligt A.06.2.1.

06 Försäkrad egendom

06.1 Egendom som försäkringen omfattar i försäkrad verksamhet

Försäkringen omfattar endast sådan egendom som ingår i

- jordbruks-, skogsbruks- och hästverksamhet* och därmed sammanhängande annan näringsverksamhet enligt A.06.1.1
- verksamhet som i försäkringsbrevet anges vara försäkrad med detta villkor som försäkringstagaren äger eller ansvarar för eller i avtal har åtagit sig att försäkra och som med egendomstyp* är angiven i försäkringsbrevet.

Försäkringen omfattar också egendom som anges i A.06.1.3 med fullvärdeförsäkring* eller förstarisikförsäkring*, även om detta inte anges i försäkringsbrevet.

Varje enskild byggnad* ska anges i försäkringsbrevet för att omfattas av försäkringen. (Dock gäller investeringsskydd under försäkringsåret enligt A.06.1.3.)

06.1.1 Annan näringsverksamhet

Med annan näringsverksamhet avses i detta villkor, om inte annat anges i försäkringsbrevet, endast

- körning för annans räkning, enligt A.06.1.2
- sortering och paketering av i Sverige odlade jordbruksprodukter*
- självplockning av på gården odlade jordbruksprodukter*
- gårdsbutik med flera försäljningsplatser, för försäljning av på

- gården producerade produkter med mera
- följande turismverksamheter: Boende, kiosk, cafeteria, matservering, ridning och skogsvandringar
- hästverksamhet* med kiosk, cafeteria och hovslagning
- försäljning av fiskekort eller fiskerättighet samt korttidsjakt*
- produktion och försäljning av ved, flis och sågat virke (ej konstruktionsvirke)
- gårdsverkstad*
- uppställning av båtar, husvagnar/andra släpfordon och motor-drivna fordon
- arbetskraft* i jordbruk, skogsbruk, djurskötsel i lantbruk och hästverksamhet* samt trädgårdsarbete.

06.1.2 Körning för annans räkning

Med körning för annans räkning, med egna eller uppdragsgivarens maskiner, avses i detta villkor, om inte annat anges i försäkringsbrevet, endast följande arbeten: Körslor, maskinellt arbete, som utförs

- för växtodling i jordbruk
- i skogsbruk
- för transport och lyft av jordbruks- och skogsprodukter samt av djur* och hästar
- i trädgårdsskötsel
- vid grävning i åker- och skogsmark
- vid snöröjning och halkbekämpning
- vid sopning och upptagning av halkbekämpningsmedel.

Med körning för annans räkning avses också körning med häst.

06.1.3 Egendom som alltid ingår med fullvärdeförsäkring

Egendom som alltid ingår i försäkringen, med fullvärdeförsäkring*, utan att den anges i försäkringsbrevet:

- Egendom som tillkommit under försäkringsåret, som ingår i verksamhet enligt A.06.1 och som hör till egendomstyperna* A.05.1–05.7, dock inte tillköpt fastighet eller byggnad*.
- Följande i betong uppförda och utanför byggnad* belägna byggnadsinventarier*:
 - plansilo utan tak, gödselplatta, flytgödselbehållare och urinbehållare samt däri fast monterad gödselpump,
 - tak eller annan övertäckning till flytgödselbehållare och urinbehållare, oavsett material i tak/annan övertäckning, se undantag A.06.2.2.
- Följande i annat material än betong uppförda och utanför byggnad* belägna bassänger/behållare, använda till djurproduktion*:
 - flytgödselbehållare och urinbehållare samt däri fast monterad gödselpump och till behållarna hörande tätskikt*, tak eller annan övertäckning, se undantag A.06.2.2.
- Obärgad gröda*, se dock undantag A.06.2.2.

Anmärkning

För den första punkten i A.06.1.3 ovanstående gäller följande: En nyuppförd eller tillbyggd byggnad* som inte har anmälts till bolaget före försäkringens förnyelsedag och som inte anges i försäkringsbrevet omfattas inte av försäkringen. Investering av övrig fullvärdeförsäkrad egendom ska anmälas till bolaget enligt Y.03.2.1.

06.1.4 Egendom som alltid ingår med förstarisKFörsäkring
Egendom som alltid ingår i försäkringen, med förstarisKFörsäkring*, utan att den anges i försäkringsbrevet:

FÖRSÄKRINGSBELOPP – ANTAL PRISBASBELOPP*	
Övriga inventarier	0,5
Produkter	0,5
Djur*	0,5
Markanläggningar* och markinventarier*, se undantag A.06.2.2	4,0
Ritningar och arkivalier samt datamedia*	2,0
Pengar och värdehandlingar* – förvarade i låst värdeskåp enligt SS 3000 eller 3150 eller SS-EN 1143	2,0
– förvarade i låst brand- och dyrksäkert kassaskåp	1,0
– förvarade på annat sätt	0,2
– vid rån eller överfall*	2,0
Arbetstagarens egendom* för varje arbetstagare – eller belopp enligt kollektivavtal	0,2
Annans egendom*	2,0
Mark som försäkringstagaren äger och som skadas genom dammggenombrott, se A.11.13	2,0
Mark och vatten som försäkringstagaren äger och som skadas genom utströmning av vätska från cistern, se A.11.17	25,0

06.2 Undantag

06.2.1 Egendom som inte omfattas av försäkringen

Följande egendom omfattas av försäkringen **endast** om detta särskilt anges i försäkringsbrevet:

- egendom hörande till vattenbruk, vatten- eller vindkraftverk
- växthus eller egendom däri
- trafikförsäkringspliktigt motordrivna fordon. Undantaget tillämpas dock inte för självgående maskiner*, se A.05.3.1
- registreringspliktiga släpfordon
- fyrhjuling*
- grönytemaskiner*

- vattenfarkost*
- luftfartyg
- produktiv skog, skogsmark och skogsprodukter, se S. Skogs-försäkring.

06.2.2 Egendom för vilken försäkringen har begränsad omfattning

Följande egendom omfattas av försäkringen med angivna krav och begränsningar, om inte annat anges i försäkringsbrevet:

- Obärgad gröda*
 - omfattas endast av försäkringen vid skada genom brand, se A.11.1, och vid skada på transporterat* gods, se A.11.9.
- Djur*
 - fjäderfä, grisar och kalvar yngre än 6 månader – omfattas endast av försäkringen vid skada genom oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme (se A.11.5), om egendomen skyddas med driftlarm och reservverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.5.3 och Q.01.2.4.
 - övriga djur* omfattas endast av försäkringen vid skada genom oförutsett avbrott i tillförsel av el (se A.11.5), om egendomen skyddas med reservverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.2.4.
- Produkter* i kyl- och frysenhet*
 - där kyl- och frysenheten* själv genererar kyla – omfattas endast av försäkringen vid skada genom oförutsett avbrott i tillförsel av el eller gas. Egendomen ska skyddas med driftlarm och reservverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.5.3 och Q.01.2.4, i annat fall ersätts skadade produkter* upp till ett sammanlagt marknadsvärde* på högst 0,50 prisbasbelopp*.
 - där kyl- och frysenheten* kyls genom påfyllning av externt köldmedium, exempelvis flytande kväve, omfattas endast av försäkringen, för produkter* upp till ett sammanlagt marknadsvärde* på högst 0,50 prisbasbelopp*
- Produkter* i klimatkontrollerade lager
 - där värmeförsel krävs – omfattas endast av försäkringen vid skada genom oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme. Egendomen ska skyddas med driftlarm och reservverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.5.3 och Q.01.2.4, i annat fall ersätts skadade produkter* upp till ett sammanlagt marknadsvärde* på högst 0,50 prisbasbelopp*.
- Tak eller annan övertäckning till utomhus belägen flytgödselbehållare eller urinbehållare
 - omfattas endast av försäkringen vid skada genom brand, se A.11.1.
- Tätskikt* till utomhus belägen vattendamm eller bassäng/behållare för flytgödsel eller urin – omfattas endast av försäkringen vid skada genom brand, se A.11.1.

07 Försäkringsform

07.1 Fullvärdeförsäkring* gäller för:

- byggnad* med byggnadsinventarier*
- verksamhetsinventarier*
- produkter*
- obärgad gröda*
- djur*
- röjningskostnad enligt A.43.4 om inte annat anges i försäkringsbrevet.

07.2 Förstariskförsäkring* gäller för:

- markanläggningar* och markinventarier*
- ritningar och arkivalier samt datamedia*
- pengar och värdehandlingar*
- arbetstagares egendom*
- annans egendom*
- egendom för vilken ersättningen är begränsad i vissa skadehändelser, se A.8.1 respektive A.11.

Anmärkning

Röjningskostnad enligt A.43.4 ersätts med fullvärdeförsäkring* utöver försäkringsbeloppet för skadad förstariskförsäkrad egendom.

08 Försäkringsbelopp

08.1 Förstariskförsäkrad egendom

Försäkringsbelopp är de i försäkringsbrevet eller i A.06.1.4 angivna beloppen till vilka egendomen är försäkrad.

Vid skadehändelserna stöld (A.11.11), översvämning och dammgengombrott (A.11.13), utströmning av vätska från cistern (A.11.17) och naturskador (A.11.18) gäller begränsningar av ersättningen (försäkringsbelopp).

08.2 Värdeökning på förstariskförsäkrad egendom

De vid försäkringsårets början gällande försäkringsbeloppen för förstariskförsäkrad* egendom anses vid varje tidpunkt där efter vara ändrade enligt tillämpliga index för lantbruksnäringen. Detta gäller dock inte de förstariskbelopp som anges i A.06.1.4.

11 Vad försäkringen gäller för

Notera att försäkringen endast gäller för försäkrad egendom (A.6), att viss egendom är undantagen (A.6.2.1) och att viss egendom är undantagen för vissa skadehändelser (A.6.2.2).

11.1 Brand

Försäkringen gäller för skada genom brand, varmed avses eld som kommit lös.

11.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på produkt* där branden uppstått som en följd av att produkten självantänd.

11.2 Explosion

Försäkringen gäller för skada genom explosion, varmed avses ögonblicklig kraftyttring som orsakats av gasers och ångors strävan att utvidga sig.

11.2.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sprängningsarbete
- skada på
 - motor, ljuddämpare eller katalysator på självgående maskiner*
 - däck eller slangar genom explosion i dessa.

11.3 Åskslag

Försäkringen gäller för skada genom åskslag.

11.3.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme (regleras i A.11.5)
- på egendom i kyl- eller frysenhet (regleras i A.11.5)
- genom utströmning av vätska eller kylmedel från kyl- eller frysenhet (regleras i A.11.16).

11.4 Elfenomen

Försäkringen gäller för skada genom elfenomen som är plötslig och oförutsett, exempelvis kortslutning, överslag eller överspänning, som leder till fysisk skada på elektrisk utrustning inom försäkringsstället.

Vid skada genom elfenomen i självgående maskin* gäller försäkringen dock endast för skada på elektriska kablar genom kortslutning samt direkta följdskador på elektriska komponenter.

11.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme (regleras i A.11.5)
- på egendom som orsakats av att enbart säkring (strömbe-gränsningsskydd) löst ut
- på egendom i kyl- eller frysenhet (regleras i A.11.5)
- genom utströmning av vätska eller kylmedel från kyl- eller frysenhet (regleras i A.11.16).

11.5 Oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme

Försäkringen gäller för skada på produkter* och djur* genom oförutsett

- avbrott i tillförsel av el, gas, vatten och värme
- ventilationsavbrott i djurstallar
- fel på kyl- eller frysenhet*.

11.5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom utströmning av vätska eller kylmedel från kyl- eller frysenhet (regleras i A.11.16).

Anmärkning

Notera särskilt undantagen för försäkrad egendom, A.06.2.2.

11.6 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad, om utströmningen är plötslig och oförutsedd och uppstår i samband med eldning.

11.6.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

11.7 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildas vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

11.8 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg eller föremål* från luftfartyg träffar egendom.

11.9 Kollision, vältning, dikeskörning, fastkörning och transportskada

Försäkringen gäller för

- skada genom kollision, påkörning, vältning, dikeskörning
- skada på transporterat gods, transportskada*
- skada på egendom som uppkommit vid lastning och lossning i samband med transport
- bärgning av skadad egendom i samband med ovan angivna skadehändelser
- bärgning av verksamhetsinventarier* vid fastkörning utomhus om försäkrad egendom inte har skadats.

11.9.1 Undantag

Försäkringen gäller inte

- för den del av skadan som kan ersättas enligt trafikskadelagen
- i den mån ersättning lämnas från annat håll

- för skada på vagn, kärra eller annat efterfordon som uppkommer i samband med tippning (tilläggsförsäkring N. Maskinskadeförsäkring)
- för skada på andra motordrivna fordon än självgående maskin*.

11.9.2 Särskild självrisk

Självrisk* är 50 procent av prisbasbeloppet*. Den särskilda självrisk* tillämpas inte vid skador som inträffar i samband med transport på allmän väg eller består i endast fastkörning. I dessa fall tillämpas självrisk* enligt A.42.

11.10 Glasskada på självgående maskiner

Försäkringen gäller för skada på självgående maskiner* som består i att vind-, sido-, bak- eller takruta genombrutits, spräckts eller krossats.

11.10.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada som inträffat genom kollision, vältning och dikeskörning (regleras i A.11.9).

11.11 Stöld, tjuvslakt eller skadegörelse

Försäkringen gäller för skada genom stöld, tjuvslakt eller skadegörelse*.

11.11.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för stöld av nycklar om denna inte skett genom inbrott* eller rån*.

11.11.2 Högsta ersättning

Vid stöld av nycklar är högsta ersättning för låsändringar 1 prisbasbelopp*.

11.11.3 Särskild självrisk

Vid stöld av och skadegörelse på egendom

- i byggnad* eller i lokal i byggnad* som inte uppfyller skyddskraven enligt Q.01.18 och Q.01.19, eller
- i cistern som inte uppfyller skyddskraven enligt Q.01.19, eller
- under bar himmel

är självrisk* vald självrisk* enligt försäkringsbrevet (se A.42) plus 10 procent av prisbasbeloppet*.

Den särskilda självrisk* gäller inte egendomstypen* djur*.

11.12 Skada genom skada på reservverk

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada genom skada på reservverk som uppfyller kraven enligt säkerhetsföreskrifterna Q.01.2.4. Vid sådan skada kan ersättning enligt A.11.5 och B.1 Avbrottsförsäkring lämnas.

11.12.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på reservverket.

11.13 Översvämning eller dammgenombrott

Försäkringen gäller för

- skada genom översvämning. Med översvämning förstås att vatten till följd av skyfall (minst 1 mm per minut eller 50 mm nederbörd per dygn), snösmältning eller stigande sjö eller vattendrag, strömmat från markytan direkt in i byggnad* eller inomhus trängt upp ur avloppsledning
- skada på markanläggningar* och markinventarier* genom översvämning. Med översvämning förstås skyfall (minst 1 mm per minut eller 50 mm nederbörd per dygn), snösmältning eller stigande sjö eller vattendrag
- skada genom genombrott av damm för magasinering av vatten såsom vattenmagasin vid vattenverk, kvarn- eller branddamm och liknande (även reningsdamm)
- skada genom genombrott av invallning
- skada på mark som försäkringstagaren äger orsakad av genombrott av
 - damm för magasinering av vatten såsom vattenmagasin vid vattenverk, kvarn- eller branddamm och liknande (även reningsdamm) och
 - invallning.

11.13.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom dammgenombrott av kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion
- skada på byggnad* och egendom däri. Undantaget tillämpas inte om vatten strömmat från markytan direkt in i byggnaden* eller inomhus trängt upp ur avloppsledning
- skada på obärgad gröda* eller utomhus förvarade produkter*
- skada på växthus, båthus*, sjöbod*, tält eller annan täckningsanordning eller produkter* däri
- skada vars uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av felaktig eller bristfällig konstruktion, felaktigt utförande eller material, eftersatt underhåll, bristande skötsel eller tillsyn.

11.13.2 Särskild självrisk

Självrisk* är 50 procent av prisbasbeloppet* vid översvämning och dammgenombrott.

11.13.3 Högsta ersättning

Vid genombrott av damm för magasinering av vatten såsom vattenmagasin vid vattenverk, kvarn- eller branddamm och liknande samt genombrott av invallning, är ersättningen för återställande av mark högst 2 prisbasbelopp*, se A.06.1.4.

Bolagets sammanlagda ersättningsskyldighet för

- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
 - därav föranledda skador enligt B1. Avbrottsförsäkring och B2. Arrende- och hyresförlustförsäkring
- är vid varje skadetillfälle begränsad till 350 prisbasbelopp*.

11.14 Snötryck

Försäkringen gäller för skada genom snötryck.

Vid skada genom snötryck på byggnad*, byggnadsinventarier* eller markanläggning* gäller försäkringen även för skadad egendom däri.

Anmärkning

Vid återställande (A.41.1.1) görs särskilt värdeminskingsavdrag enligt A.41.1.3.

Säkerhetsföreskrift Q.01.4 gäller.

11.14.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på obärgad gröda* eller utomhus förvarade produkter*
- skada på växthus, plasthall, båthus*, sjöbod*, tält eller annan täckningsanordning eller egendom däri
- skada vars uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av felaktig eller bristfällig konstruktion, felaktigt utförande eller material, ingrepp i bärande stomme, försummat underhåll, korrosion (till exempel rost eller frätning), angrepp av röta eller skadeinsekter. Vid tillämpning av detta undantag för byggnad*, byggnadsinventarier* eller markanläggning* gäller försäkringen inte heller för skada på egendom däri.

11.15 Storm eller hagel

Försäkringen gäller för skada genom storm – vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund – eller genom hagel.

Med skada genom storm avses skada som orsakats av att egendomen

- i samband med storm utsätts för vindtryck (även undertryck) och därvid rycks loss eller bryts sönder
- träffas av föremål* som stormen blåst omkull eller fört med sig.

Med skada genom hagel avses skada som orsakats av att egendomen slås sönder av hagel.

Vid skada genom storm och hagel på försäkrad egendom (exempelvis byggnad*) gäller försäkringen även för skada på egendom däri.

Anmärkning

Vid återställande (A.41.1.1) görs särskilt värdeminskingsavdrag enligt A.41.1.3.

11.15.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom sjöhävning och översvämning (regleras genom A.11.13) eller snötryck (regleras genom A.11.14)
- skada genom isskruvning
- skada på revetering, puts eller skorstensbeklädnad av annan orsak än föremål* som stormen blåst omkull eller fört med sig
- skada på obärgad gröda* eller utomhus förvarade produkter*
- skada på växthus, plasthall, båthus*, sjöbod*, tält eller annan täckningsanordning eller egendom däri
- skada vars uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av felaktig eller bristfällig konstruktion, felaktigt utförande eller material, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll, korrosion (till exempel rost eller frätning), angrepp av röta eller skadeinsekter.

Vid tillämpning av detta undantag för byggnad*, byggnadsinventarier* eller markanläggning* gäller försäkringen inte heller för skada på egendom däri.

11.16 Utströmning av vätska från ledningssystem

Försäkringen gäller för skada på egendom genom oförutsedd utströmning av

- vätska eller vattenånga från ledningssystem med därtill anslutna anordningar
- vatten från inomhus beläget våtutrymme* utrustat med golvvavlopp, då utströmningen skett genom tätskikt*
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

Vid skada som försäkringen gäller för ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom försäkrad byggnad* för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

Anmärkning

Vid återställande enligt A.41.1.1 görs särskilt värdeminskingsavdrag enligt A.41.1.4.

11.16.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom utströmning vid dammgenombrott (regleras i A. 11.13)
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad* ur avloppsledning (regleras i A.11.13)
- skada genom utströmning från dräneringssystem, rökkanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör eller altan
- kostnad för reparation av det fel som orsakat skadan eller skada på det ledningssystem varifrån utströmningen skett

- vätska eller ånga som strömmat ut
- skada som kan ersättas enligt reglerna i trafikskadelagen
- skada genom röta, svamp, rost, frätning eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen skett under den tid försäkringen varit i kraft.

Anmärkning

Se Säkerhetsföreskrifter Q.01.17.

11.16.2 Särskild självrisk

Självrisk* är 50 procent av prisbasbeloppet* vid skada på byggnad* genom oförutsedd vätskeutströmning

- från skikt avsett att förhindra utströmning – till exempel våtisolering eller kakelbeklädnad – inklusive anslutningar och genomföringar
- från ledningssystem med anslutna anordningar, isolering eller kylanläggning, om läckaget orsakats av åldersförändringar.

11.17 Utströmning av vätska från cistern

Försäkringen gäller för skada på egendom genom oförutsedd utströmning av vätska från cistern, tank eller annan behållare.

Vid skada som försäkringen gäller för ersätts

- kostnader för, enligt miljölagstiftningen*, nödvändig sanering av mark, grundvatten, vattentäkt, vattendrag, sjö och annat vattenområde som försäkringstagaren äger
- kostnader för återställande efter sanering enligt föregående punkt
- utrunnen vätska.

11.17.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom röta, svamp, rost, frätning eller annan långtidspåverkan.

11.17.2 Särskild självrisk

Självrisk* är 50 procent av prisbasbeloppet*.

11.17.3 Högsta ersättning

Vid saneringsskada är bolagets sammanlagda ersättningsskyldighet vid varje skadetillfälle begränsat till 25 prisbasbelopp* (A.06.1.4), för

- sanering och därmed sammanhängande återställande
- utrunnen vätska och
- därav föranledda skador enligt B1. Avbrottsförsäkring och B2. Arrende- och hyresförlustförsäkring.

11.18 Naturskador

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock eller stenar kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge

- lavin
- jordskalv med en styrka av minst 4 enligt Richterskalan
- vulkanutbrott inom Norden.

11.18.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom ras om skadan orsakats av
 - enbart sättning i mark eller grund
 - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord- eller stenmassor eller gruvsdrift
 - vatten- eller vågerosion
- skada på obärgad gröda*.

Anmärkning

Sprickor i byggnad ersätts endast om de avsevärt minskar byggnadens funktionsduglighet.

11.18.2 Särskild självrisk

Självrisk* är 50 procent av prisbasbeloppet* vid naturskador.

11.18.3 Högsta ersättning

Bolagets sammanlagda ersättningsskyldighet för

- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
- därav föranledda skador enligt B1. Avbrottsförsäkring och B2. Arrende- och hyresförlustförsäkring är vid varje skadetillfälle begränsad till 350 prisbasbelopp*.

41 Skadevärderingsregler

Vid skada på egendom beräknas skadebelopp enligt nedan angivna regler. Försäkringstagarens åtgärder efter skada avgör efter vilket alternativ skadevärderingen ska göras. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma regler.

Egendom som inte är underhållen eller i funktionsdugligt skick och egendom, förutom byggnad*, som inte används eller kommer att användas, värderas enligt A.41.14.

Åtgärder vid hinder att återställa enligt A.41.1–A.41.3 på grund av lag eller myndighets föreskrift anges i A.41.4.

41.1 Skadevärdering byggnad

Hur värderingen görs:

- Byggnad* och byggnadsinventarier* skiljs åt enligt A.05.1.
- Byggnad* – varje del av byggnad* värderas för sig.
- Byggnadsinventarier* – varje föremål* värderas för sig.

41.1.1 Byggnad eller del av byggnad återställs

Med återställande förstås

- reparation av byggnad*

- återuppförande av identisk* byggnad* på samma grund
- uppförande av annan ekonomibyggnad* inom driftenheten* för verksamhet som kunde ha bedrivits i den skadade byggnaden* (se anmärkningar, sist i denna villkorspunkt).

Vid återställande värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål, på ett rationellt sätt beträffande metoder och material, återställa den skadade byggnaden*. Kostnaden för återställandet begränsas till kostnaden för ett identiskt* återställande på samma grund. Utförande och standard* på delar hos den återställda byggnaden* får högst motsvara utförande och standard* på jämförbara delar hos den skadade byggnaden*. Har skadan uppkommit genom väderpåverkan* reduceras skadebelopp genom ett särskilt värdeminskningsavdrag enligt A.41.1.3.

En byggnads* kapacitet* bestäms av dess rationellt användbara byggnadsyta. I de fall då verksamheten i byggnaden* är mer volym än ytkrävande, exempelvis tork- och lagerbyggnad, bestäms dock kapaciteten* istället av dess rationellt användbara volym.

Om kapaciteten* på den återställda byggnaden* är lägre än motsvarande kapacitet* hos den skadade byggnaden* begränsas skadebelopp för återställandet till kostnaden för faktiskt återställd kapacitet*. Om den uppförda byggnaden* för sitt avsedda användningsområde har högre kapacitet* än motsvarande kapacitet* hos den skadade byggnaden*, begränsas skadevärdet för återställandet till kostnaden för uppförandet av den skadade byggnadens* kapacitet*.

Byggnad* eller del av byggnad* som ägs av arrendator, kan om markägare motsätter sig återställande på fastigheten, återställas på annan fastighet inom Sverige. Värdet på oskadade delar av byggnaden* inkluderas dock ej i skadebelopp.

Värdeökning som kan uppstå till följd av förhöjd ändamålsenlighet eller annan uppförandeplats dras av från skadebelopp.

Återställande måste ske senast inom 2 år från skadedagen*. Sker återställande senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden 2 år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst 3 år från skadedagen*. Vid prövning av skadeärendet i skiljedom eller domstol, utökas tiden för återställande med tiden för prövningen (från anmälan till beslut).

Endast i fall då prövningen utfaller till försäkringstagarens fördel kompenseras försäkringstagaren för kostnadsutvecklingen under prövotiden enligt för försäkringen tillämpade index.

Om försäkringstagaren vid återställandet väljer ett enklare och billigare utförande* än vad den skadade egendomen hade, lämnas lägst ersättning enligt A.41.1.2.

I skadebelopp inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, till exempel reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

Anmärkningar

1 Med ”uppförande av annan ekonomibyggnad inom driftenheten* för verksamhet som kunde ha bedrivits i den skadade byggnaden” avses verksamhet som kunde ha bedrivits i en identisk byggnad med samma längd, bredd, höjd och konstruktion som den skadade byggnaden.

2 Med ”verksamhet” enligt ovanstående stycke, avses verksamhet enligt A.06.1 i villkoret och näringsverksamhet som är en del i ett Lantbruksföretag eller i en Hästverksamhet.

41.1.2 Byggnad eller del av byggnad återställs inte För byggnad* eller del av byggnad* som inte återställs, värderas skadan till beräknad kostnad för att återställa utan dröjsmål (se A.41.1.1). Värdeminskningssavdrag görs dock för byggnadsdelens ålder enligt A.41.5.

Summan av kostnaden för att återställa byggnad*/byggnadsdel enligt A.41.1.1 och beräknad kostnad för återställande av byggnad*/byggnadsdel som inte återställs enligt A.41.1.2 får tillsammans inte överstiga kostnaden för ett identiskt* återställande.

41.1.3 Särskilt värdeminskningssavdrag på byggnad vid skada genom väderpåverkan

Vid återställande av byggnad* enligt A.41.1.1, som skadats genom väderpåverkan*, görs särskilt värdeminskningssavdrag enligt nedanstående tabell på delar av byggnad* – tak, stomme, mellanbotten och väggar – som är äldre än 25 år.

Värdeminskningssavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnader). Avdraget begränsas till högst 50 procent. Notera att avdrag inte gäller för byggnadsinventarier* eller för röjning efter skada.

VÄRDEMINSKNINGS-AVDRAG		
	Friår	Därefter görs ett avdrag per år med
Byggnad*	25 år	3 %

41.1.4 Särskilt värdeminskningssavdrag på tätskikt och ytbeklädnad i våtutrymme*

Vid återställande av byggnad* enligt A 41.1.1, som skadats genom utströmning (A.11.16), görs särskilt värdeminskningssavdrag enligt nedanstående tabell på tätskikt* och ytbeklädnad i våtutrymme*. Värdeminskningssavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnader). Avdraget begränsas till högst 80 procent.

VÄRDEMINSKNINGSVAVDRAG

	Friår	Därefter görs ett avdrag per år med
Golv- och trådsveds vägghatta	5 år	5 %
Keramik- och stenbeklådnad inkl tätskikt*	5 år	5 %
Övriga material och utföranden samt målning	2 år	10 %

41.2 Skadevärdering byggnadsinventarier

Varje föremål* och varje system av ledningar* värderas för sig.

41.2.1 Byggnadsinventarier återställs

Återställande av en skadad byggnadsinventarie* ska göras, inom 2 år från skadedagen*, antingen genom reparation på ett rationellt sätt beträffande metoder och material eller genom anskaffande av föremål* för samma ändamål och med högst samma kapacitet. Skadan värderas till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnadsinventariens*. Värdeminskningssavdrag görs dock för byggnadsinventariens* ålder enligt A.41.5.

En byggnadsinventarie* anses vara avsedd för samma ändamål som den skadade om inventarien används i samma syfte exempelvis spannmåls- eller gödsellagring. För att en inventarie i djurskötsel ska vara avsedd för samma ändamål som den skadade ska den nya inventarien vara ändamålsenlig för den produktionsinriktning som fanns före skadan. Allmänbelysning och hydroforanläggningar är exempel på inventarier som ofta är oberoende av produktionsinriktning, medan boxar och golv i djurstallar är exempel på inventarier som ofta är beroende av produktionsinriktning.

Med en byggnadsinventaries* kapacitet menas exempelvis för silo, gödsel- och urinbehållare deras lagringskapacitet* medan kapaciteten hos transportörer avser deras transportkapacitet.

Om begagnat likvärdigt föremål* eller del av föremål* finns att tillgå ska sådant användas vid reparation eller annat återställande.

Om försäkringstagaren vid återställandet väljer ett enklare och billigare utförande* än vad den skadade egendomen hade, lämnas lägst ersättning enligt A.41.2.2.

Värdeökning som kan uppstå till följd av förbättring, förhöjd ändamålsenlighet eller annan uppförandeplats dras av från skadebeloppet.

Kostnaden för att anskaffa ett nytt föremål* får inte överstiga vad det skulle kostat att reparera föremålet* eller ersätta det med ett likvärdigt begagnat föremål* eller del av föremål*.

41.2.2 Byggnadsinventarier återställs inte

Återställs inte skadad byggnadsinventarie* värderas skadan till beräknad kostnad för att utan dröjsmål återställa den skadade byggnadsinventariens* enligt A.41.2.1. Värdeminskningssavdrag görs dock för byggnadsinventariens* ålder enligt A.41.5.

Summan av kostnaden för att återställa byggnadsinventariens* enligt A.41.2.1 och beräknad kostnad för återställande av byggnadsinventarie* som inte återställs enligt denna punkt, får tillsammans inte överstiga kostnaden för ett identiskt* återställande.

41.3 Skadevärdering markanläggningar och markinventarier

41.3.1 Markanläggning eller markinventarie återställs

Ett återställande av markanläggning* eller markinventarier* ska göras, inom 2 år från skadedagen*, antingen genom reparation med rationella metoder och material eller genom anskaffande av nytt föremål* avsett för samma ändamål*. Skadan värderas till kostnaden för att utan dröjsmål återställa markanläggning eller markinventarie. Värdeminskningssavdrag görs dock för markanläggnings eller markinventaries ålder enligt A.41.5.

Om försäkringstagaren vid återställandet väljer ett enklare och billigare utförande* än vad den skadade egendomen hade, beräknas även ett skadebelopp enligt 41.3.2 baserat på skillnaden mellan kostnaden för ett identiskt* återställande och det faktiska återställandet. Värdeminskningssavdrag för markanläggningens* eller markinventariens* ålder enligt A.41.5 görs på beräknat belopp.

41.3.2 Markanläggning eller markinventarier återställs inte

Återställs inte skadad markanläggning* eller markinventarier* värderas skadan till beräknad kostnad för att återställa egendomen enligt A.41.3.1. Värdeminskningssavdrag görs dock för markanläggnings eller markinventaries ålder enligt A.41.5.

Summan av kostnaden för att återställa egendomen enligt A.41.3.1 och beräknad kostnad för återställande av egendomen som inte återställs enligt denna punkt, får tillsammans inte överstiga kostnaden för ett identiskt* återställande.

41.4 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

41.4.1 Om skadad byggnad*, byggnadsinventarier*, markanläggning* eller markinventarier* på grund av lag eller myndighets föreskrift inte får återställas, ska hänsyn vid värderingen även tas till förlust genom att kvarvarande del av egendomen inte kan användas (restvärdeersättning).

41.4.2 Vid hinder enligt punkt 41.4.1 ovan är den försäkrade skyldig att följa bolagets anvisningar och på dess bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte

berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av byggnad* inte kan användas.

41.5 Värdeinskningsavdrag

För byggnader*, byggnadsinventarier*, markanläggningar* och markinventarier* görs värdeinskningsavdrag på hela återställandekostnaden (arbete och material) enligt nedanstående värdeinskningsstabell.

Värdeinskningsavdrag görs inte på kostnad för lokalisering och friläggning av läckageställe inom byggnad*.

Notera att vid återställande görs inget värdeinskningsavdrag på byggnad* eller byggnadsinventarier* i grupp A, enligt nedanstående värdeinskningsstabell.

Egendom som inte är underhållen och funktionsduglig samt egendom, utom byggnad*, som inte används eller inte kommer att användas värderas enligt A.41.14.

Vid beräkning av värdeinskningsavdrag värderas varje föremål* av skadad egendom separat var för sig. Exempelvis värderas motorer alltid enligt B5 i värdeinsknings Tabellen, oberoende av till vilken inventarie motorn hör.

41.6 Skadevärdering Verksamhetsinventarier

Skada värderas till kostnaden för reparation eller anskaffande av motsvarande föremål* av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål med rationella metoder och material, dock högst till skillnaden mellan föremålets* marknadsvärde* omedelbart före och efter skadan.

Om skadat föremål* förbättras eller om ökning av marknadsvärdet* sker i samband med återställandet, ska skäligt avdrag göras vid värderingen.

Bolaget har rätt att avgöra om föremålet* ska repareras, om det ska ersättas med likvärdigt föremål* eller om skadan ska betalas kontant. Om begagnad likvärdig utbytesdel finns att tillgå ska sådan användas vid reparation.

41.7 Skadevärdering Produkter och djur

Produkter* och djur* som skadas värderas till marknadsvärdet*, med avdrag för sådana normala försäljningskostnader* som skulle ha uppkommit vid en planerad försäljning. Marknadsvärdet* ska dock lägst utgöra det genomsnittliga värdet för motsvarande egendom under perioden 6 månader före skadedagen* till 6 månader efter skadedagen*.

Om återanskaffning av produkter* eller likvärdiga djur* sker inom 2 år från skadedagen* görs dessutom tillägg med de normala försäljningskostnaderna* för den skadade egendomen, samt med inköpskostnaderna* för den återanskaffade egendomen.

För djur* som är under tillväxt och som skadedagen* ännu inte har uppnått slaktmogen ålder gäller lägst följande värde:

Skadan värderas till djurets värde vid produktionens början med tillägg för nedlagda kostnader och del i täckningsbidrag enligt bestämmelserna i B1. Avbrottsförsäkring för perioden från produktionens början fram till skadedagen*. Bolaget kan även välja att i egendomsförsäkringen ersätta djurets värde vid slaktmogen ålder, med avdrag för inbesparade kostnader, varvid avbrottsförsäkringens ansvarstid för aktuell produktionsgren i B1. Avbrottsförsäkring justeras med hänsyn till detta.

41.8 Skadevärdering Obärgad gröda

Skada på obärgad gröda* värderas till marknadsvärdet* vid skördetidpunkten, med avdrag för inbesparade kostnader.

41.9 Skadevärdering Ritningar och arkivalier samt Datamedia

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år från skadedagen* läggs ned för att återställa den förlust av information som förlorats genom skadan och för att återställa originalritningar.

41.10 Skadevärdering Värdehandlingar

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år från skadedagen* läggs ned på att återställa eller återanskaffa värdehandlingar*.

41.11 Skadevärdering Mark

Skada enligt A.11.17 Utströmning av vätska från cistern, värderas till de skäliga kostnader, godkända av bolaget, som inom 2 år från skadedagen* läggs ned för sanering och återställande av mark och vatten för att uppfylla kraven enligt miljölagstiftningen*.

Skada enligt A.11.13 Dammgenombrott, värderas till de skäliga kostnader som inom 2 år från skadedagen* läggs ned för att återställa marken.

41.12 Skadevärdering arbetstagares egendom

Arbetstagares egendom* som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt kollektivavtalets regler.

Arbetstagares egendom* i övrigt värderas enligt bolagets hemförsäkringsvillkor.

41.13 Skadevärdering annans egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för den egendoms-typ* egendomen skulle ha tillhört om försäkringstagaren varit ägare.

VÄRDEMINSKNINGSTABELL

		Antal friår och värde-		Lägsta skadebelopp i % av	
		Friår	Återställandekostnad	Återställandekostnad	Återställandekostnad
1	BYGGNAD* eller DEL AV BYGGNAD (Notera dock särskilt värde-	0	2%	100%	30%
2	BYGGNADS- OCH MARKINVENTARIER*				
A	Inventarier med lång hållbarhet	0	3%	100%	10%
A 1	I betong eller annat material med motsvarande hållbarhet utförd: gödsel- och urinbehållare, gödselplatta, pumpbrunnar, utvändiga gödselkylvertar				
A 2	Golv, foderbord, invändiga avloppsledningar, brunnar, inredning av betong i djurstallar, läktare och sarg i ridhus				
A 3	Hötorkar, kallluftstorkar, inlastningsgropar, hissanordning, telfer				
A 4	Sarg i ridhus, körbanor				
A 5	Vatteninstallationer, hydroforanläggningar, ledningar* utanför byggnad, ventilation, solfångare (vatten, luft), värmeanläggningar exklusive panna				
A 6	Reservelverk				
A 7	Ensilagesilor i annat material än trä, spannmåls- och foderbehållare och varmluftstork exklusive panna				
A 8	Mjölktank exklusive kylkompressor (se B 2), inredning i mjölk- och personalrum, sadelkammare och motsvarande lokaler exklusive tvättmaskin (se B 5)				
A 9	Elinstallationer	25	5%	20%	20%
B	Inventarier med begränsad hållbarhet på grund av rörelse och slitage	3	10%	25%	10%
B 1	Inredning i djurstallar, boxar, grindar, båspallmattor, bogstöd, båsavskiljare, skrittmaskiner med flera				
B 2	Mjölkningsanläggningar, kylkompressorer				
B 3	Utgödslingsanordningar, spaltgolv, träbeteckningar, stålgaller, durkplåt, gödsel- och urinpumpar, omrörare				
B 4	Hökanon, utrustning för inläggning och uttagning av foder i silotorn, automatiska utfodringsanläggningar, grovfodervagn, kraftfodervagn, skruvar och transportörer				
B 5	Elmotorer, pumpanläggningar och tvättmaskiner				
B 6	Dukar* som tätskikt i dammar och gödselbassänger, samt som vägg- och takmaterial				
B 7	Värmepanna, stålskorstenar, kvarnar, krossar, foderblandare, sorteringsmaskiner, elevatorer och utrustning i foderkök*				
C	Inventarier med kort hållbarhet – elektronik	2	12%	15%	10%
C 1	Styrenhet (exempelvis styrdator), larm, värmeväxlare, värmepumpar, solcellssolfångare och tillhörande utrustning				
C 2	Löpband för hästar, tidtagnings- och ljudanläggningar, vågceller och elektronisk utrustning				
D 1	Övriga byggnads- och markinventarier*	3	10%	25%	10%
3	MARKANLÄGGNINGAR*	10	4%	75%	10%

41.14 Skadevärdering för ej underhållen, ej funktionsduglig eller ej använd egendom

För egendom som vid skadetillfället inte är underhållen eller i funktionsdugligt skick värderas skadan till skillnaden mellan egendomens marknadsvärde* före och efter skadan.

För egendom, dock ej byggnad*, som vid skadetillfället inte används och försäkringstagaren inte kan visa att den skulle komma att användas, värderas skadan till skillnaden mellan egendomens marknadsvärde* före och efter skadan.

Skadebelopp får dock inte överstiga vad det skulle kostat att reparera den skadade egendomen eller vad skadebelopp skulle ha varit för motsvarande använd, underhållen och funktionsduglig egendom.

41.15 Gällande myndighets normer och föreskrifter

I skadans värde ingår inte kostnad som orsakats av att skadad egendom på grund av gällande lag, myndighets föreskrift, gällande norm eller myndighets beslut måste ges annan konstruktion eller utformande än före skadan.

41.16 Skadevärdering genom skiljemän

Vid tvist om värdet av skada på egendom ska på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom. Lagen om skiljemän tillämpas.

42 Självrisk

Självrisken* är lägst den som anges i försäkringsbrevet.

Självrisk* som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Endast en självrisk* tillämpas (den högsta) även om mer än ett försäkringsbrev berörs vid samma skadetillfälle.

42.1 Särskild självrisk

Särskild självrisk* som är angiven under A.11.1–A.11.18 gäller om den är högre än den i övrigt avtalade självrisken*.

43 Skadeersättningsregler

Anmärkning

För viss egendom och vissa skadehändelser* gäller särskilda begränsningar av högsta ersättning enligt A.6 och A.11.–A.11.18.

Viten ersätts inte.

43.1 Fullvärdeförsäkring*

43.1.1 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet utgörs av

- summa skadebelopp enligt A.41 Skadevärderingsregler
- röjningskostnad enligt A.43.4
- räddningskostnad enligt A.43.5

med avdrag för

- självrisk* enligt A.42.
 - eventuell underförsäkring enligt A.43.1.2
 - påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift Q.01.17 och räddningsplikt R.01.4
- och med hänsyn till
- leverantörsgaranti enligt A.43.7.

43.1.2 Underförsäkring

Försäkringstagaren ska underrätta bolaget om (se Allmänna bestämmelser Y.03.2)

- ny-, till- eller ombyggnad eller annan därmed jämförlig förbättring av fullvärde- eller förstariskförsäkrad* byggnad*
- investering i övrig fullvärde- eller förstariskförsäkrad* egendom
- arealökning
- ökning av årsomsättning*

för att nytt premieunderlag ska fastställas. Underlåter försäkringstagaren detta, i de fall skyddet för egendom som tillkommit under försäkringsåret inte gäller enligt A.6.1.1, och har vid skadetillfället enligt bolagets beräkningar värdet av egendomen ökat beroende på förändringarna, föreligger underförsäkring*. Skadebeloppet minskas då till så stor del som erlagd premie för egendomstypen* utgör av den premie som skulle ha erlagts för denna med beaktande av förändringarna. Premieunderlagen ska vara fastställda med samma värderingsmetod.

43.2 Förstariskförsäkring*

43.2.1 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet utgörs av

- summa skadebelopp enligt A.41 Skadevärderingsregler
- röjningskostnad enligt A.43.4
- räddningskostnad enligt A.43.5

med avdrag för

- självrisk* enligt A.42.
 - eventuell underförsäkring enligt A.43.1.2
 - påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift Q.01.17 och räddningsplikt R.01.4
- och med hänsyn till
- leverantörsgaranti enligt A.43.7.

43.2.2 Högsta ersättning

Ersättning lämnas högst med försäkringsbeloppet enligt A.08. Därutöver lämnas ersättning för röjningskostnad enligt A.43.4 i samband med ersättningsbar skada.

43.4 Röjningskostnad

I samband med sådan skada som ersätts av försäkringen lämnas även ersättning för kostnader för nödvändig rivning, röjning,

borttransport, destruktion och deponering av skadad egendom. Värdeminskningsavdrag görs inte på röjningskostnader. Bolaget har rätt att avgöra om grunder, golv, plattor, brunnar och andra i betong uppförda fundament ska återanvändas, borttransporteras, sönderdelas eller lämnas orörda.

För förstariskförsäkrad* egendom ersätts röjningskostnad enligt ovanstående stycke, utöver försäkringsbeloppet för egendomen.

Vid skada på häst enligt A.11 ersätts kostnader för destruktion och avlivning, enligt veterinärs beslut, samt därav orsakade kostnader för transport och omhändertagande. Denna ersättning betalas även om häst ej är försäkrad, förutsatt att ersättning inte kan erhållas från annan försäkring.

43.5 Räddningskostnad

Bolaget ersätter den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt R.01.3, om de med hänsyn till omständigheterna varit skäligen.

I samband med sådan skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skäligen räddningsåtgärd skadats, förekommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte om gottgörelse kan erhållas från annat håll.

Vid förstariskförsäkring* är den sammanlagda ersättningen begränsad, se A.43.2.2.

43.6 Inteckningshavare

43.6.1 Panträtt

För den som har panträtt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning vid betalning av ersättning på grund av försäkringsavtal.

Säkerhetsrätten gäller inte vid skada på lös egendom.

43.6.2 Företagsinteckning

Om den som innehar rätt enligt företagsinteckning anmäler namn och adress, så har han/hon, om skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till försäkringsersättning enligt försäkringsavtalet. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 procent av försäkringsbeloppet för ifrågavarande slag av egendom. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare samt om andra rättsägars rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

43.6.3 Fullvärdeförsäkrad egendom

Vid tillämpning av gällande bestämmelser om inteckningshavares rätt till skadeersättning anses vid beloppslös fullvärdeförsäkring* av egendom dess värde enligt tillämpad värderingsmetod omedelbart före skadetillfället utgöra försäkringsbelopp.

43.7 Leverantörsgaranti

Är leverantör eller entreprenör enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar bolaget inte kostnader härför. Denna begränsning avser dock inte följdskada på annan funktionell enhet än den som varit felaktig.

Undantaget tillämpas inte i den mån leverantör eller entreprenör inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

Är den försäkrade tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen, lämnas inte ersättning för skada på denna, om skadan skulle ha omfattats av för branschen gängse garanti vid försäljning eller leverans.

43.8 Skadeersättningsregler i övrigt

Bolaget har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Bolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av denna.

Kommer egendom för vilken ersättning utgetts tillrätta ska egendomen snarast ställas till bolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han/hon utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

43.9 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom/henne.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad* överklagats och bolaget på grund av detta väntat med att betala ut ersättning, ska ersättningen betalas senast 1 månad efter det att bolaget fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att bolaget erhållit utredningen eller värderingen.

43.10 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av prisbasbeloppet*.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom/henne enligt avsnitt R.01.

B1. Avbrottsförsäkring

01 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom innehavare av försäkrad jordbruks-, skogsbruks- och hästverksamhet* och därmed sammanhängande annan näringsverksamhet enligt B1.01.1.

01.1 Annan näringsverksamhet

Med annan näringsverksamhet avses i detta villkor, om inte annat anges i försäkringsbrevet, endast

- körning för annans räkning, enligt B1.01.2
- sortering och paketering av i Sverige odlade jordbruksprodukter*
- självplockning av på gården odlade jordbruksprodukter*
- gårdsbutik med flera försäljningsplatser, för försäljning av jordbruksprodukter* med mera
- följande turismverksamheter: Boende, kiosk, cafeteria, matservering, ridning och skogsvandringar
- hästverksamhet* med kiosk, cafeteria och hovslagning
- försäljning av fiskekort eller fiskerättighet samt korttidsjakt*
- produktion och försäljning av ved, flis och sågat virke (ej konstruktionsvirke)
- gårdsverkstad*
- uppställning av båtar, husvagnar/andra släpfordon och motor drivna fordon
- arbetskraft* i jordbruk, skogsbruk, djurskötsel i lantbruk och hästverksamhet* samt trädgårdsarbete.

01.2 Körning för annans räkning

Med körning för annans räkning, med egna eller uppdragsgivarens maskiner, avses i detta villkor, om inte annat anges i försäkringsbrevet, endast följande arbeten: Körslor, maskinellt arbete, som utförs

- för växtodling i jordbruk
- i skogsbruk
- för transport och lyft av jordbruks- och skogsprodukter samt av djur* och hästar
- i trädgårdsskötsel
- vid grävning i åker- och skogsmark
- vid snöröjning och halkbekämpning
- vid sopning och upptagning av halkbekämpningsmedel.

Med körning för annans räkning avses också körning med häst.

02 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för avbrottskada till följd av skada på försäkrad egendom med mera enligt B1.11.1, då egendomsskadan inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

04 Försäkrat intresse

Försäkringen avser avbrottskada som är en följd av skada enligt B1.11.1.

Med avbrottskada avses sådan skada som består i

- att det försäkringsmässiga täckningsbidraget minskas eller går förlorat genom inskränkning i den försäkrade rörelsen
- extrakostnader i växtodling.

04.1 Försäkringsmässigt täckningsbidrag

Härmed avses försäljningsvärdet för sålda, levererade djur* och produkter* eller utförda tjänster – ökat med eventuellt EU- eller nationellt stödbelopp, som inte utbetalas beroende på skadan – exklusive mervärdesskatt och särskilda varuskatter – minskad med häremot svarande kostnader för

- lämnade rabatter
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, tullavgifter samt emballage för försäljning
- licenser och royalties i den mån de inte är garanterade
- förbrukning av direkt och indirekt material – exempelvis produktionsmedel för växtodling och djurproduktion*, förbrukningsartiklar, handelsvaror, råvaror, telefon
- frakter, transport- och sjöförsäkringspremier, tullavgifter samt emballage för anskaffning av råmaterial, förbrukningsartiklar och handelsvaror
- reparation och underhåll av byggnadsinventarier*, självgående maskiner*, övriga inventarier* och motordrivna fordon
- energi-, vatten- och avloppsavgifter i den mån de inte utgör kontrakterade minimiavgifter
- tillverkningsskatter.

Anvisningar

I täckningsbidraget inräknas alltså löner till alla arbetstagare samt av dessa löner beroende avgifter enligt lag eller avtal.

Kostnader av de slag som anges i definitionen B1.04.1 ovan, dras från försäljningsvärdet i den mån de förekommer i försäkringstagarens rörelse.

Kostnad för inköpt direkt och indirekt material ska så nära som möjligt beräknas efter marknadspriset under den tid som materialförbrukningen avser. Kostnad för material såsom foder och djur* producerat på gården beräknas till produktionskostnaden.

Om leverans sker från en avdelning till en annan inom ett företag eller från ett företag till ett annat mellan samverkande

bolag, ska tillämpat debiteringspris alltid justeras till gängse marknadspris.

Vissa avdragsposter i definitionen B1.04.1 ovan hänför sig till rörelsens tillverkningsvolym. Denna överensstämmer i regel inte med försäljningsvolymen varför tillverkningskostnaderna måste korrigeras med värdet av förändrad volym av eget tillverkat hel- och halvfabrikatlager. Denna korrigering sker med förändringen av lagrets inventerade värde mellan räkenskapsårets början och slut. Detta förutsätter att inventeringsprinciperna är oförändrade under året samt att all inverkan genom förändring av dolda reserver elimineras. Förändringen av det inventerade värdet ska omräknas med hänsyn till marknadspris under perioden för direkt och indirekt material.

Om lagret ökat måste produktionskostnaderna reduceras för att överensstämma med försäljningsvolymen. Om lagret minskat måste produktionskostnaderna ökas.

Vid justering på grund av lagerförändring ska in- och utgående lager av hel- och halvfabrikat tas upp till summan av däri nedlagda tillverknings- och driftskostnader enligt definitionen.

Anmärkning

Annan definition av täckningsbidrag kan tillämpas, vilken då anges i försäkringsbrevet.

04.2 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- förlust som beror på förlängd avbrottsperiod på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, till exempel bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist
- sådan förlust som orsakats av att en del av ansvarstiden* utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd
- förväntat försäkringsmässigt täckningsbidrag från hästförsäljning eller tävlingsverksamhet eller tävlingsarrangemang med hästar
- förväntat försäkringsmässigt täckningsbidrag för växtodling.

08 Försäkringsbelopp

Om inte annat anges i försäkringsbrevet eller i detta villkor gäller avbrottsförsäkringen för jordbruks-, skogsbruks- och hästverksamhet* utan försäkringsbelopp.

Avbrottsförsäkringen gäller med följande försäkringsbelopp/högsta ersättning, om inte annat anges i försäkringsbrevet, för följande verksamheter, skadehändelser och vid skada på nedan angiven försäkrad egendom:

FÖRSÄKRINGSBELOPP – ANTAL PRISBELOPP*	
Annan näringsverksamhet (B1.01.01), exklusive körning för annans räkning, om inte annat anges i försäkringsbrevet	4,0
Körning för annans räkning (B1.01.02) är försäkringsbeloppet, annat anges i försäkringsbrevet.	4,0
Leveransavtal kan inte följas på grund av skada som egendomsförsäkringen gäller för enligt B1.11.1	10,0
Extrakostnad för ersättare enligt B1.43.1.3	0,5
Extrakostnad för rådgivning enligt B1.43.1.3	1,5
Skada genom översvämning och dammgenombrott enligt egendomsförsäkring A.11.13, sammanlagd högsta ersättning	350,0
Skada genom utströmning av vätska från cistern enligt egendomsförsäkring A.11.17, sammanlagd högsta ersättning	250,0
Naturskada enligt egendomsförsäkring A.11.18, sammanlagd högsta ersättning	350,0
Övriga inventarier*, produkter* eller djur* som endast är försäkrade enligt egendomsförsäkring A.06.1.4, om inte annat anges i försäkringsbrevet, ersätts vid avbrottskada enligt B1. avbrottsförsäkring, för respektive egendomstyp* högst med	1,0

11 Vad försäkringen gäller för

11.1 Avbrottskada

Försäkringen gäller för avbrottskada genom

- sådan skada som egendomsförsäkring enligt A.01–A.11 samt maskinskadeförsäkring enligt N.18.1 gäller för, även om egendomsskadan avser arrenderad byggnad
- skada på häst orsakad av skadehändelse* enligt egendomsförsäkring A.11.1–11.18, om inte ersättning betalas från annan försäkring
- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme, som drabbar
 - fjäderfä, grisar och kalvar yngre än 6 månader – om egendomen skyddas med driftlarm och reservelverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.5.3 och Q.01.2.4.
 - övriga djur* och häst – om egendomen skyddas med reservelverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.2.4.
 - produkter* i kyl- eller frysenhet* – om egendomen skyddas med driftlarm och reservelverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.5.3 och Q.01.2.4

- produkter* i klimatkontrollerade lager – om egendomen skyddas med driftlarm och reservverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.5.3 och Q.01.2.4.
- att leveransavtal inte kan fullföljas på grund av att sådan skada som egendomsförsäkring enligt A.11.1–11.18 gäller för, inträffat inom Norden hos leverantör eller kund med vilken försäkringstagaren har gällande kontrakt. Försäkringen gäller inte för längre tid än den för leveranskontraktet återstående kontraktstiden. Högsta ersättning är 10 prisbasbelopp* om inte annat anges i försäkringsbrevet.

11.2 Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter

- bortfall av täckningsbidrag
 - skadebegränsande kostnader*
 - extrakostnad för ersättare och rådgivning
 - extrakostnad i växtodling
 - extrakostnader intill 5 prisbasbelopp* utöver skadebegränsande kostnader*
 - merkostnad vid nödförsäljning av djur*
- som uppkommer under ansvarstiden*.

11.2.1 Undantag

Försäkringen ersätter inte

- bortfall av täckningsbidrag i växtodling
- extrakostnader för övriga djur* än de som räknas upp i definitionen av djur*, om inte annat anges i försäkringsbrevet, extrakostnader för hästar ersätts dock
- avbrottskada till följd av skada på produkter* i kyl- och frysenhet*, som kyls genom påfyllning av externt köldmedium exempelvis flytande kväve
- viten.

11.2.2 Ansvarstid

Ansvarstiden* räknas från den tidpunkt då skada enligt B1.11.1 inträffat och är högst

- vid djurproduktion* i byggnad* som återupptas inom 12 månader från skadedagen* 24 månader
- i övriga fall 12 månader

om inte annan ansvarstid anges i försäkringsbrevet eller nedan.

Den totala ansvarstiden* begränsas till 6 månader om inte arbete påbörjas inom 6 månader från skadedagen* för att återuppta den tidigare produktionsinriktningen. Vid återställande av byggnad avses som sådant arbete inte enbart projektering.

Vid skada som drabbar djur* under tillväxt kan bolaget välja att justera ansvarstiden* för att förenkla beräkningen av det sammanlagda skadebeloppet för dessa djur* i egendoms- och avbrottsförsäkringarna, se A.41.7.

Om arrendator drabbas av avbrottskada som orsakats av skada på byggnad* och byggnadens* ägare väljer att inte återställa denna, är ansvarstiden* räknat från skadedagen* högst:

- 24 månader, om arrendatorn uppför byggnad* för samma djurproduktion*, som vid skadedagen*, på annan fastighet
- 12 månader om arrendatorn uppför byggnad* för annan produktionsinriktning, jämfört med skadedagen*.

Anmärkning

Vid djurproduktion* är det viktigt att tidigt planera för eventuella inköp av djur* för att snabbt fylla byggnaden* efter återställandet.

41 Skadevärderingsregler

Skada värderas efter ansvarstidens* slut.

41.1 Beräkning av täckningsbidrag

41.1.1 Täckningsbidrag under jämförelseperiod

Täckningsbidraget beräknas under en jämförelseperiod, som är av samma längd som ansvarstiden*, dock högst 12 månader.

Jämförelseperioden börjar 12 månader före dagen då skada enligt B1.11.1 inträffat. Överstiger ansvarstiden* 12 månader ska det sålunda beräknade beloppet ökas med täckningsbidraget under en mot den överskjutande tiden svarande jämförelseperiod, som också börjar 12 månader före skadedagen*.

41.1.2 Jämkat täckningsbidrag under jämförelseperioden

Råder under ansvarstiden* andra förhållanden än under jämförelseperioden och sammanhänger dessa förhållanden inte med skadan, ska det enligt B1.41.1.1 beräknade beloppet jämkas.

Jämknings ska ske genom att det för jämförelseperioden framräknade täckningsbidraget ökas eller minskas.

Det jämkade beloppet ska anses utgöra det täckningsbidrag som rörelsen skulle ha gett under ansvarstiden*, om skada inte inträffat.

41.1.3 Faktiskt täckningsbidrag

Det täckningsbidrag som rörelsen faktiskt gett under ansvarstiden* beräknas, varvid det ska iakttas

- att kostnader som inte är försäkrade, till den del de överstiger vad som proportionellt svarar mot rörelsens minskade omfattning, ska dras från täckningsbidraget endast i den mån försäkringstagaren visar att de medför minskning av förlusten
- att intäkter från nödförsäljning av djur* utöver normala intäkter under jämförelseperioden inte beaktas i det försäkringsmässiga täckningsbidraget
- att täckningsbidraget ska ökas med ett belopp som svarar mot sådant bortfall av täckningsbidrag som orsakas av att en del

av ansvarstiden* – utöver den tid som skulle ha erfordrats för att återställa den skadade egendomen i samma skick som före skadan – blivit använd för förbättring, utvidgning eller annan förändring, inbegripet sådan som är en följd av myndighets beslut.

41.2 Skadebelopp

Skadebeloppet utgörs av de i B1.41.1.2 angivna täckningsbidraget minskat med

- det täckningsbidrag som rörelsen faktiskt gett under ansvarstiden* enligt B1.41.1.3
- sådana i täckningsbidraget enligt B1.41.1.2 ingående kostnader som under ansvarstiden* kunnat inbesparas
- det täckningsbidrag som innefattas i ersättning för egendomsskadan, exempelvis i ersättning för produkter*, djur* och eget reparationsarbete
- den ränteavkastning som försäkringstagaren under ansvarstiden* erhållit på ersättning för egendomsskadan
- sådan ökning av täckningsbidrag som till följd av skadan under ansvarstiden* uppstått i annan rörelse, som försäkringstagaren själv eller annan för hans räkning driver.

41.3 Skadevärdering genom skiljemän

Vid tvist om värdet av avbrottsförlust ska på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom. Lagen om skiljemän tillämpas.

42 Karens

Med karens förstås att ersättning inte lämnas för uppkommet bortfall av täckningsbidrag och extrakostnader, orsakat av avbrott under viss tid (karenstiden) räknat från den tidpunkt då skadan enligt B1.11.1 inträffade.

Karenstiden är 24 timmar vid avbrottskada om inte annat anges i försäkringsbrevet.

43 Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- skada värderad enligt B1.41 Skadevärderingsregler
 - skadebegränsande kostnader* enligt B1.43.1
 - extrakostnader enligt B1.43.1
 - merkostnad vid nödförsäljning av djur* enligt B1.43.1.2
 - extrakostnader i egen växtodling enligt B1.43.1.4
 - ränta enligt B1.43.2
- med avdrag för
- karens enligt B1.42 och med hänsyn till
 - eventuell underförsäkring* enligt B1.43.3
 - eventuell påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrifter enligt Q.01 och räddningsplikt enligt R.01.4

- eventuellt restvärde i provisoriska byggnader som bekostats av bolaget.

43.1 Högsta ersättning vid skadebegränsande åtgärder

Bolaget ersätter vid djurproduktion* och djurhållning i byggnad* högst det sammanlagda beloppet av

- skadebegränsande kostnader* som försäkringstagaren har fått vidkännas, dock med högst det belopp varmed häremot svarande åtgärder minskat skadan och
- merkostnader vid nödförsäljning av djur* B1.43.1.2 och
- extrakostnader intill 5 prisbasbelopp* utöver ovanstående kostnader, för att upprätthålla verksamheten.

Bolaget ersätter vid övrig verksamhet

- skadebegränsande kostnader* som försäkringstagaren har fått vidkännas, dock med högst det belopp varmed häremot svarande åtgärder minskat skadan
- extrakostnader intill 5 prisbasbelopp* utöver skadebegränsande kostnader*, för att upprätthålla verksamheten.

Kostnader som medför nytta även efter ansvarstidens* slut, medtas högst med det belopp som kan anses falla inom ansvarstiden*.

43.1.2 Merkostnad vid nödförsäljning av djur

Bolaget ersätter även merkostnad vid återanskaffning av djur* som sålts akut vid sådan skada på byggnad* som egendomsförsäkringen enligt A.11.01–A.11.18 gäller för. Bolaget ersätter då merkostnad för anskaffandet av motsvarande djur* som sker inom 2 år från skadedagen*.

43.1.3 Extrakostnad för ersättare och rådgivning

Om egendomsskadan överstiger 50 prisbasbelopp* ersätter bolaget kostnad för

- inhyrning av nödvändig ersättare under försäkringstagarens besök på referensanläggningar intill 0,5 prisbasbelopp*
- rådgivning i samband med återställandet intill 1,5 prisbasbelopp*, varav 1 prisbasbelopp* gäller för rådgivning utförd inom 2 månader från skadedagen* och 0,5 prisbasbelopp* för rådgivning utförd i samband med produktionsstart efter skadan.

43.1.4 Extrakostnad i egen växtodling

Bolaget ersätter kostnader för inhyrning av ersättningsmaskin eller annan kostnad som vid särskilda växtodlingsåtgärder värderas till skäliga extrakostnader. Kostnaderna får dock inte överstiga den förlust i skördevärde som uppstår om maskinen inte hyrs in eller om särskilda växtodlingsåtgärder inte har vidtagits, med avdrag för inbesparade kostnader.

43.2 Ränta

Bolaget ersätter skäligen ränteförlust eller räntekostnad under ansvarstiden* med hänsyn till att ersättningen inte betalas förrän efter ansvarstidens* slut. Ränteförlust eller räntekostnad beräknas efter Riksbankens referensränta ökad med 2 procentenheter.

43.3 Underförsäkring

43.3.1 Försäkring utan försäkringsbelopp

Har försäkringstagaren inte följt de bestämmelser om lämnande av uppgifter som anges i Allmänna avtalsbestämmelser Y.03.2.1 och om det vid avbrottskadan visat sig att den verkliga årsomsättningen* under kalenderåret närmast före det försäkringsår under vilket skadan inträffat är högre än den för samma kalenderår uppgivna årsomsättning*, ersätts endast så stor del av skadan som den uppgivna årsomsättningen* utgör av den verkliga.

43.4 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Skada regleras efter ansvarstidens* slut. Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade styrkt sina krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom/henne.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att bolaget erhållit utredningen eller värderingen.

43.5 Räntebestämmelser

Betalas ersättningen senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av prisbasbeloppet*.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom/henne enligt R.01.

B2 Arrende- och hyresförlustförsäkring

01 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare av i försäkringsbrevet angivna byggnader*. Försäkringstagare är också arrendator som hyr ut arrenderad byggnad*.

02 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för arrende- och hyresförlust till följd av egendomsskada med mera enligt B2.11, som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

03 Försäkrat intresse

Försäkringen avser arrende- och hyresförlust som är en följd av egendomsskada med mera enligt B2.11. Med hyresförlust avses minskning av hyres- och arrendeintäkter, som hänförs till försäkrade byggnader* eller av arrendator vidareuthyrd byggnad*.

03.1 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- arrende- och hyresförlust som beror på den försäkrades ekonomiska förhållanden, till exempel bristande försäkringskydd eller kapitalbrist.
- sådan förlust som orsakats av att en del av ansvarstiden* utnyttjas för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.

11 Vad försäkringen gäller för

11.1 Arrende- och hyresförlust

Försäkringen gäller för arrende- och hyresförlust som uppstår genom

- skada som egendomsförsäkring gäller för, även om egendomsskadan avser arrenderad byggnad
- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme, som drabbar
 - fjäderfä, grisar och kalvar yngre än 6 månader – om egendomen skyddas med driftlarm och reservverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.5.3 och O.01.2.4.
 - övriga djur* – om egendomen skyddas med reservverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.2.4.
 - produkter* i kyl- eller frysenhet* – om egendomen skyddas med driftlarm och reservverk som uppfyller kraven i säkerhetsföreskrifterna Q.01.5.3 och Q.01.2.4.

Om i försäkringsbrevet angetts att N. Maskinskadeförsäkring för byggnadsinventarier* ingår, gäller försäkringen även för arrende- och hyresförlust genom sådan skada som maskinskadeförsäkringen gäller för.

Försäkringen gäller för hyresförlust även när egendomsförsäkringen inte gäller för egendomsskadan om detta beror på att leverantör eller entreprenör är ansvarig på grund av åtagande i avtal.

11.2 Försäkringen ersätter

Försäkringen ersätter

- arrende- och hyresförlust
- skadebegränsande kostnader*
- kostnader för anordnande av provisoriska lokaler.

11.3 Ansvarstid

Försäkringen gäller endast för sådan arrende- och hyresförlust som uppkommer under ansvarstiden*.

Ansvarstiden* räknas från tidpunkten då skada enligt B2.11.1 inträffat och är 24 månader om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Den totala ansvarstiden* begränsas till 6 månader om inte arbete påbörjas inom 6 månader från skadedagen* för att återuppta den tidigare produktionsinriktningen.

41 Skadevärderingsregler

För utarrenderad/uthyrd byggnad* eller lokal* beräknas arrende- och hyresförlusten till skillnaden mellan nedsättning i hyran, som arrendatorn/hyresgästen enligt lag kan kräva, och minskade kostnader för uppvärmning, belysning med mera samt ränta på ersättning för egendomsskada.

42 Självrisk

Självrisken* är lägst 20 procent av prisbasbeloppet*. Avtal kan träffas om annan självrisk*, som då anges i försäkringsbrevet. Självrisk* som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

43 Skadeersättningsregler

43.1 Skadeersättning

Bolaget ersätter

- arrende- och hyresförlust värderad enligt B2.41
 - skadebegränsande kostnader* enligt B2.43.1.1
 - kostnader för anordnande av provisoriska lokaler enligt B2.43.1.2
- med avdrag för
- självrisk* enligt B2.42
 - eventuell underförsäkring enligt B2.43.3
 - påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrifter enligt Q.01.

43.1.1 Högsta ersättning för skadebegränsande kostnader
Bolaget ersätter skadebegränsande kostnader* som försäkringsstagaren har fått vidkännas, dock med högst det belopp varmed häremot svarande åtgärder har minskat skadan. Avdrag görs för restvärden från skadebegränsande åtgärder.

Denna ersättning och eventuell ersättning enligt B2.43.1.2 får tillsammans högst motsvara hyresförlusten enligt B2.43.1

43.1.2 Högsta ersättning vid anordnande av provisoriska lokaler

Kostnad vid anordnande av provisoriska lokaler värderas till summan av

- försäkringstagarens uppvisade skäliga kostnader och
- beräknat restvärde för provisoriska lokaler med byggnadsinventarier*.

Denna kostnad och skadebegränsande kostnader* får tillsammans högst motsvara arrende- och hyresförlust enligt B2.43.1

43.2 Verklig förlust

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning genom egendomsskadan uppkommen arrende- och hyresförlust.

43.3 Underförsäkring

Om ersättning för egendomsskadan ska minskas enligt A.43.1.2 på grund av underförsäkring* ska ersättning för arrende- och hyresförlust minskas i motsvarande grad.

43.4 Högsta ersättning

Vid följande skadehändelser* gäller nedan angiven sammanlagda högsta ersättning. Härmed avses sammanlagd högsta ersättning från A. Egendomsförsäkring, B1. Avbrottsförsäkring och B2. Arrende- och hyresförlustförsäkring.

SAMMANLAGD HÖGSTA ERSÄTTNING – ANTAL PRISBASBELOPP**

Skada genom översvämning och dammgenombrott enligt egendomsförsäkring A.11.13	350
Skada genom utströmning av vätska från cistern enligt egendomsförsäkring A.11.17	250
Naturskada enligt egendomsförsäkring A.11.18	350

43.5 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Skadan regleras efter ansvarstidens* slut. Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom/henne.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättningen betalas senast 1 månad efter det att bolaget erhållit utredningen eller värderingen.

43.6 Räntebestämmelser

Betalas ersättningen senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning

eller skiljemannavärdering betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom/henne enligt avsnitt R.01.

C. Ansvarsförsäkring

01 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för jordbruks-, skogsbruks- och hästverksamhet* och därmed sammanhängande annan näringsverksamhet enligt C.01.1.

Försäkringen gäller också för den försäkrade såsom ägare eller brukare* av hyrd fastighet där verksamheten bedrivs.

Försäkringen gäller för försäkringstagaren (den försäkrade) och dennes arbetstagare för skada orsakad i tjänsten.

För vissa motorfordon gäller trafikförsäkring, enligt C.11.4.

01.1 Annan näringsverksamhet

Med annan näringsverksamhet avses i detta villkor, om inte annat anges i försäkringsbrevet, endast

- körning för annans räkning, enligt C.01.2
- sortering och paketering av i Sverige odlade jordbruksprodukter*
- självplockning av på gården odlade jordbruksprodukter*
- gårdsbutik med flera försäljningsplatser, för försäljning av jordbruksprodukter* med mera
- följande turismverksamheter: Boende, kiosk, cafeteria, matservering, ridning och skogsvandringar
- hästverksamhet* med kiosk, cafeteria och hovslagning
- försäljning av fiskekort eller fiskerättighet samt korttidsjakt*
- produktion och försäljning av ved, flis och sågat virke (ej konstruktionsvirke)
- gårdsverkstad*
- uppställning av båtar, husvagnar/andra släpfordon och motor drivna fordon
- arbetskraft* i jordbruk, skogsbruk, djurskötsel i lantbruk och hästverksamhet* samt trädgårdsarbete.

01.2 Körning för annans räkning

Med körning för annans räkning, med egna eller uppdragsgivarens maskiner, avses i detta villkor, om inte annat anges i försäkringsbrevet, endast följande arbeten: Körslor, maskinellt arbete, som utförs

- för växtodling i jordbruk
- i skogsbruk

- för transport och lyft av jordbruks- och skogsprodukter samt av djur* och hästar
- i trädgårdsskötsel
- vid grävning i åker- och skogsmark
- vid snöröjning och halkbekämpning
- vid sopning och upptagning av halkbekämpningsmedel.

Med körning för annans räkning avses också körning med häst.

01.3 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för

- byggnads- eller sprängningsarbete för annans räkning
- skadeståndsskyldighet som kan åläggas försäkringstagaren såsom medlem eller delägare i annan förening eller annat bolag än den försäkrade verksamheten
- annan näringsverksamhet (C.01.1) överstigande 4 prisbasbelopp* i sammanlagd årlig bruttointäkt*, exklusive bruttointäkt för körning för annans räkning (C.01.2), om inte annat anges i försäkringsbrevet
- körning för annans räkning (C.01.2) överstigande 4 prisbasbelopp* i sammanlagd årlig bruttointäkt*, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

02 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skadeståndskrav som avser skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

För försäkringstagare som upphör med sin verksamhet och därigenom inte längre har gällande ansvarsförsäkring gäller denna försäkring under ytterligare 3 år.

03 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen utom i USA och Kanada.

Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid konferenser och mässor gäller försäkringen dock för skada som inträffar i hela världen.

08 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anger det belopp till vilket skadestånd, utrednings-, förhandlings-, rättegångs- och räddningskostnader sammanlagt är försäkrade.

11 Vad försäkringen gäller för

11.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada samt förmögenhetsskada till följd av sådan ersättningsbar skada enligt

- allmänna skadeståndsrättsliga regler

- allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde
- sedvanligt kontrakt med strömleverantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt ellagen
- sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar.

Om denna försäkring gör undantag för sak- eller personskada gäller denna försäkring inte heller för förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

11.2 Ren förmögenhetsskada

11.2.1 Ren förmögenhetsskada vid vissa miljöskador

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada* enligt C.12.5.1.1–2.

11.2.2 Ren förmögenhetsskada vid vissa växtodlingsarbeten

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada* endast vid följande växtodlingsarbeten – sådd, växtskyddsarbete*, gödsel- och kalkspridning.

11.3 Ansvar enligt personuppgiftslagen

Försäkringen omfattar den skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade kan bli skyldig att betala enligt 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

11.4 Skada i följd av trafik med vissa motorfordon

Försäkringen omfattar trafikförsäkring för i försäkringsbrevet angivet trafikförsäkringspliktigt men ej registreringspliktigt motordrivet fordon som endast används för skördearbete, växtskyddsarbete*, radrensning, gödsel- eller kalkspridning.

Vid skada enligt C.11.4 gäller försäkringen enligt trafikförsäkringen i bolagets villkor för ”Försäkring för traktor och motorredskap använda i lantbruksverksamhet”, villkor MTL.

11.5 Skada orsakad av hemdjur*

Enligt 22 kap 7 § byggningsbalken är ägare av hemdjur* i regel skyldig att betala endast ett till hälften jämkat skadestånd för skada som djuret förorsakat på annans hemdjur*. I sådant fall ersätter försäkringen likväl – med tillämpning av försäkringsvillkoren i övrigt – även den resterande skadan.

11.20 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk* åtar sig bolaget gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd

- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få ut av motpart eller annan samt
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att erlägga.

12 Vad försäkringen inte gäller för

12.1.1 Levererad produkt

Försäkringen gäller inte för

- skada på produkt som den försäkrade levererat om skadan består i eller är en följd av fel, brist eller defekt hos produkten eller i montering, uppförande eller annan åtgärd i samband med leverans av produkten
- kostnad i samband med reklamation, utbyte eller återtagande av levererad produkt. Försäkringen gäller inte heller för räddningskostnader eller andra kostnader till följd av att levererad produkt befaras orsaka skada
- skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel, brist eller defekt hos levererad produkt.

Med skada på levererad produkt förstås här även skada som beror på att den levererade produkten måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därmed måste ske i annan egendom än den levererade produkten.

12.1.2 Bristande produktsäkerhet

Försäkringen gäller inte för skada genom levererad produkt när den försäkrade underlåtit att utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa produktens lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att fel, brist eller defekt i produkten inte upptäckts.

12.1.3 Utebliven effekt

Försäkringen gäller inte för skada genom att levererad kemisk produkt eller levererat läkemedel inte förhindrat, avbrutit eller påverkat sådant beräknligt händelseförlopp eller sådan beräknlig utveckling eller sjukdom som pågår eller skulle ha uppkommit om produkten inte använts.

12.2 Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på följande egendom, som den försäkrade eller annan för hans räkning omhändertagit:

- Trafikförsäkringspliktigt motordrivet fordon och registreringspliktigt släpfordon, om skada inträffar till följd av trafik med fordonet
- Växter och skog, som är föremål för skörde- eller avverkningsarbete.

Försäkringen gäller inte heller om skada på sådan egendom inträffar sedan egendomen avlämnats eller återlämnats.

Skada genom brand på växter och skog, som är föremål för skörde- eller avverkningsarbete, ersätts dock.

12.3 Trafik med motordrivet fordon¹

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av trafikförsäkring, vilken tillhandahålls i landet ifråga, och som inträffar till följd av trafik med motordrivet fordon

- för vilket trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning gäller
 - när det används inom tävlingsområde
- när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av det motordrivna fordonet.

Detta undantag tillämpas även om den försäkrade underlåtit att teckna trafikförsäkring.

Försäkringen gäller dock för skada i följd av trafik med vissa motorfordon enligt C.11.4.

12.4 Luftfartyg och liknande¹

Försäkringen gäller inte för skada genom luftfartyg, svävare eller hydrokopter, när den försäkrade, eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa farkoster.

12.5 Miljöansvar¹

12.5.1 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av

- miljöskada
- översvämning i samband med nederbörd
- urlakning från åkermark
- anrikning av oorganiska ämnen
- skada på den biologiska mångfalden*.

Anmärkning

Med miljöskada avses skadeståndsskyldighet enligt miljöbalken.

12.5.1.1 Försäkringen gäller

Försäkringen gäller dock om skada beror på

- att fel – dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod – tillfälligt har begåtts
- att fel plötsligt och oförutsett har uppkommit på byggnad*, anläggning eller anordning.

Anmärkning

I dessa fall gäller försäkringen även för ren förmögenhetsskada* med särskild självrisk* enligt C.42.1 och högsta ersättning enligt C.43.1.

12.5.1.2 Byggherreansvar

Försäkringen gäller dock för skada som den försäkrade i egenkap av byggherre vid byggnation på egen fastighet, kan bli ansvarig för enligt miljöbalken och enligt 3 kap 6–7 §§ arbetsmiljölagen.

Anmärkning

I dessa fall gäller försäkringen även för ren förmögenhetsskada* med särskild självrisk* enligt C.42.1 och högsta ersättning enligt C.43.1.

12.5.1.3 Försäkringen gäller också

Försäkringen gäller också vid förorening av eller annan inverkan på vattenområde eller grundvatten samt mark, byggnad, anläggning eller anordning, om skadan beror på

- växtskyddsarbete*
- oförutsett utströmning av vätska från cistern, tank eller annan behållare
- avrinning av stallgödsel*, urin eller pressvatten som spritts på åkermark.

Försäkringen gäller också vid luftförorening, om skadan beror på växtskyddsarbete*.

Anmärkning

I dessa fall gäller försäkringen även för ren förmögenhetsskada* med särskild självrisk* enligt C.42.1 och högsta ersättning enligt C.43.1.

12.6 Straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för straffskadestånd (punitive damages) eller annan liknande ersättning.

12.7 Fel och brist i utredningar och beskrivningar

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar, som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet (konsultuppdrag).

12.8 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommit under sådana omständigheter att det för den försäkrade eller försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

12.9 Lag, myndighets föreskrift, domstols dom eller beslut

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom åsidosättande av lag, myndighets föreskrift, domstols dom eller beslut,

såvida inte den försäkrade kan visa att arbetsledningen varken haft eller borde haft kännedom om åsidosättandet.

12.10 Atomskada

Försäkringen gäller inte för sådan atomskada som den försäkrade kan göras ansvarig för enligt atomansvarighetslagen eller motsvarande utländsk lagstiftning.

12.21 Trav och galopp

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet som kan åläggas den försäkrade

- såsom innehavare av trav- eller galopphest
- såsom tränare, kusk eller ryttare

om skada inträffat inom trav- eller galoppbaneområde och ersättning kan erhållas från annan försäkring.

12.28 Asbest, formaldehyd och PCB

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av asbest, formaldehyd eller PCB.

12.29 Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra ersätts inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

12.30 Arbetsskada och annan försäkring

12.30.1 Arbetsskada

Försäkringen gäller inte för arbetsskada* som drabbar försäkrads egna anställda.

12.30.2 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte till den del ersättning kan lämnas genom annan försäkring. Försäkringen gäller dock om regressrätt föreligger mot den försäkrade.

42 Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller en självrisk* som är 10 procent av prisbasbeloppet*.

Avtal kan träffas om annan självrisk*, som då anges i försäkringsbrevet.

Självrisk* som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Endast en självrisk* avdras

- vid flera skador som orsakats av samma defekt hos en eller flera levererade produkter
- för skador som uppkommit av samma orsak och vid samma skadetillfälle.

Med samma skadetillfälle avses även när försäkringstagaren utför samma växtodlingsarbete, på samma sätt åt flera uppdragsgivare i en följd.

42.1 Särskild självrisk

Självrisken* är lägst

- 20 procent av prisbasbeloppet* vid skada på egendom som den försäkrade, eller för hans räkning annan person
 - arrenderat, hyrt, leasat, lånat, nyttjat, bearbetat eller djur* som omhändertagits/tillses (beträffande bearbeta, se C.43.1)
 - åtagit sig att installera, montera, demontera, reparera, kontrollera, besiktiga, tillse, uppställa, lyfta eller transportera
- Självrisken* är lägst 20 procent av prisbasbeloppet* vid skada orsakad av
 - grävning
 - växtskyddsarbete*
 - förorening genom stallgödsel*, urin eller pressvatten
 - förorening genom vätska från cistern, tank eller behållare.
- 30 procent av skadebeloppet, dock lägst 1 prisbasbelopp* och högst 10 prisbasbelopp*, vid sakskada genom brand eller explosion som orsakats av svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning
- 10 procent av skadebeloppet, dock lägst 20 procent av prisbasbeloppet* vid byte eller ändring av lås till följd av nyckelförlust
- 10 procent av skadebeloppet, dock lägst 50 procent av prisbasbeloppet* och högst 5 prisbasbelopp* vid ren förmögenhetskada* enligt C.11.2.2 (vissa växtodlingsarbeten) och C.12.5.1.1–.3 (vissa miljöskador).

43 Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- kostnaderna enligt C.11.20
- räddningskostnader enligt C.43.2 med avdrag för självrisk* enligt C.42
- eventuell påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift och räddningsplikt enligt Q.02.2 och R.02.5.

43.1 Högsta ersättning

Försäkringsbeloppet är 10 000 000 kronor. Bolagets ersättningskyldighet är begränsad till ett försäkringsbelopp vid varje skada och totalt 2 försäkringsbelopp per försäkringsår, dock högst

- 1 försäkringsbelopp vid skada genom levererad produkt om flera skador orsakats av samma fel, brist eller defekt hos en eller flera produkter*, oavsett om skadorna inträffat under ett eller flera försäkringsår. Ersättning lämnas därvid inom det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade
- 1 försäkringsbelopp vid skada orsakad av förorening genom stallgödsel*, urin eller pressvatten

- 1 försäkringsbelopp vid skador som uppkommit av samma orsak och inträffat vid samma tillfälle
 - 2 prisbasbelopp* vid skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning hyrt, leasat, lånat, arrenderat, nyttjat, bearbetat eller djur* som omhändertagits/tillses, om inte annat anges i försäkringsbrevet
- Bearbeta*
- Med bearbeta avses även sådd, radrensning, gödsel- eller kalkspridning.
- Bearbeta – Undantag*
- Med bearbeta avses inte växtskyddsarbete*, skörd av växter och avverkning av skog (C.12.2).
- 5 prisbasbelopp* vid skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning åtagit sig att installera, montera, demontera, reparera, kontrollera, besiktiga, tillse (ej djur*), uppställa, lagra, lyfta eller transportera i andra fall än de som är undantagna i C.12.2, om inte annat anges i försäkringsbrevet
 - 6 prisbasbelopp* vid byte eller ändring av lås till följd av nyckelförlust
 - 10 prisbasbelopp* vid varje skada enligt C.11.3
 - 15 prisbasbelopp* per försäkringsår för ren förmögensskada* enligt C.11.2.2 (vissa växtodlingsarbeten)
 - 25 prisbasbelopp* per försäkringsår för ren förmögensskada* enligt C.12.5.1.1–.3 (vissa miljöskador).

43.2 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäligen.

Ersättning lämnas dock inte för kostnad för att avvärja befarad skada på grund av defekt hos levererad produkt.

43.3 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt avsnitt R.02.

43.4 Räntebestämmelser

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt avsnitt R.02.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 procent av prisbasbeloppet*.

¹⁾ Detta undantag tillämpas inte vid skada genom levererad produkt. Härmed avses skada orsakad av defekt som funnits hos produkten när den sattes i omlopp av den försäkrade eller därefter tillförts produkten genom åtgärder som den försäkrade eller för hans räkning annan person vidtagit.

E. Rättsskyddsförsäkring

01 Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för jordbruks-, skogsbruks- och hästverksamhet* och därmed sammanhängande annan näringsverksamhet enligt E.01.1.

Försäkringen gäller endast för försäkringstagaren, dennes arbetstagare och andra medförsäkrade som anges i försäkringsbrevet (de försäkrade).

01.1 Annan näringsverksamhet

Med annan näringsverksamhet avses i detta villkor, om inte annat anges i försäkringsbrevet, endast

- körning för annans räkning, enligt E.01.2
- sortering och paketering av i Sverige odlade jordbruksprodukter*
- självplockning av på gården odlade jordbruksprodukter*
- gårdsbutik med flera försäljningsplatser, för försäljning av jordbruksprodukter* med mera
- följande turismverksamheter: Boende, kiosk, cafeteria, matservering, ridning och skogsvandringar
- hästverksamhet* med kiosk, cafeteria och hovslagning
- försäljning av fiskekort eller fiskerättighet samt korttidsjakt*
- produktion och försäljning av ved, flis och sågat virke (ej konstruktionsvirke)
- gårdsverkstad*
- uppställning av båtar, husvagnar/andra släpfordon och motor drivna fordon
- arbetskraft* i jordbruk, skogsbruk, djurskötsel i lantbruk och hästverksamhet* samt trädgårdsarbete.

01.2 Körning för annans räkning

Med körning för annans räkning, med egna eller uppdragsgivarens maskiner, avses i detta villkor, om inte annat anges i försäkringsbrevet, endast följande arbeten: Körslor, maskinellt arbete, som utförs

- för växtodling i jordbruk
- i skogsbruk
- för transport och lyft av jordbruks- och skogsprodukter samt av djur* och hästar
- i trädgårdsskötsel

- vid grävning i åker- och skogsmark
 - vid snöröjning och halkbekämpning
 - vid sopning och upptagning av halkbekämpningsmedel.
- Med körning för annans räkning avses också körning med häst.

01.3 Försäkringen gäller inte

Försäkringen gäller inte för

- byggnads- eller sprängningsarbete för annans räkning
- försäkrads tvist såsom medlem eller delägare i annan förening eller annat bolag än den försäkrade verksamheten
- annan näringsverksamhet (E.01.1) överstigande 4 prisbasbelopp* i sammanlagd årlig bruttointäkt*, exklusive bruttointäkt för körning för annans räkning (E.01.2), om inte annat anges i försäkringsbrevet
- körning för annans räkning (E.01.2) överstigande 4 prisbasbelopp* i sammanlagd årlig bruttointäkt*, om inte annat anges i försäkringsbrevet.

02 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist som uppkommer under den tid försäkringen är i kraft under förutsättning att försäkring för samma försäkrade verksamhet då funnits under en sammanhängande tid av minst 2 år. I denna tid får inräknas tid då rättskyddsförsäkring för samma försäkrade verksamhet funnits i annat försäkringsbolag.

Om rättskyddsförsäkring inte funnits för samma försäkrade verksamhet under en sammanhängande tid av minst 2 år när tvist uppkommer, gäller försäkringen under förutsättning att de händelser och omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat samt tvisten uppkommit sedan försäkringen trädde i kraft.

Försäkringen gäller även för tvist som uppkommer efter det att försäkringen upphört på grund av att den försäkrade verksamheten upphört, förutsatt att de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat under den tid försäkringen var i kraft samt att inte längre tid än 10 år förflutit sedan dessa händelser eller omständigheter inträffade.

Anmärkning

Med tvist avses att anspråk helt eller delvis avvisas.

03 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist

- med motpart som har hemvist inom Norden
- som avser fastighet belägen inom Norden.

Vid skattemål enligt E.11.4 och vissa förvaltningsmål enligt E.11.5 gäller försäkringen endast för tvist i Sverige.

11 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för nödvändiga och skäligen kostnader i tvist enligt E.11.1–E.11.5 som försäkrad inte kan få betalda av staten eller av motpart. Försäkringen gäller endast för kostnader som uppkommer under den tid försäkrad biträds av ombud enligt R.03.2.

Anmärkning

Försäkringen gäller således inte för brottmål.

11.1 Tvist utan rättegång

11.1.1 Försäkringen gäller för försäkrads egna ombudskostnader i tvist som kan prövas som tvistemål i tingsrätt och statens va-nämnd, som fastighetsmål i fastighetsdomstol, som miljömål i miljödomstol eller mål i mark- och miljödomstol i Sverige eller motsvarande instanser i övriga nordiska länder. Försäkringen gäller dock inte för mål eller ärende som handläggs enligt lag om domstolsärenden.

11.1.3 Är tvisten sådan att den först ska prövas av annan instans, till exempel kronofogdemyndighet, arrende-, hyresnämnd eller lantmäterimyndighet betalas endast kostnader som uppkommer efter sådan prövning. Har tingsrätt hänskjutit en tvist för medling till hyresnämnd eller arrendenämnd gäller försäkringen även för sådan medling.

Vad gäller tvist som prövas enligt E.11.2 eller E.11.3 ersätts dock kostnader för utredningar i arrendenämnd, då den försäkrade visat att utredningen är nödvändig för den fortsatta prövningen.

11.2 Tvistemål med rättegång

Försäkringen gäller för försäkrads egna rättegångskostnader och sådana motpartskostnader som denne efter domstols prövning ålagts att betala i mål som anges i E.11.1 och i efterföljande prövning i hovrätt och Högsta domstolen. Försäkringen gäller även för hyres- eller arrendetvist som prövas vid behörig hovrätt.

Träffas förlikning under rättegång gäller försäkringen för rättegångskostnader som försäkrad åtagit sig att betala motpart, under förutsättning att det är uppenbart att försäkrad skulle ha ålagts att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvistemålet prövats av domstol.

Anmärkning

Som rättegångskostnad anses även kostnad för medlare som är förordnad enligt 42 kap 17 § andra stycket rättegångsbalken.

11.3 Tvist med skiljeförfarande

Försäkringen gäller för kostnader för skiljeförfarande om tvisten utan sådant förfarande skulle ha prövats av i E.11.1.1 nämnda domstolar. Ersättning lämnas för försäkrads egna kostnader och för sådana motparts-kostnader som denne, efter skiljemännens prövning ålagts att betala, dock inte för ersättning till skiljemännen.

11.4 Skattemål

Försäkringen gäller för försäkrads ombudskostnader i tvist som prövas som skattemål i förvaltningsrätt, kammarrätt och regeringsrätt och som avser någon av följande skatter eller avgifter:

- inkomstskatt enligt inkomstskattelagen
- avgifter enligt lagen om socialavgifter
- löneavgift enligt lagen om allmän löneavgift
- skatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster
- skatt enligt lagen om särskild löneskatt på pensionskostnader
- mervärdesskatt (moms) enligt mervärdesskattelagen.

11.5 Vissa förvaltningsmål

Försäkringen gäller för tvist vid omprövning eller överklagande av svensk förvaltningsmyndighets eller domstols beslut som avser

- ändring eller upphävande av beslut om mjölkkvoter eller om EU-stöd avseende gårdsstöd eller andra nationella stöd
- återbetalning av beviljat stöd eller bidrag enligt punkt ovan.

Anmärkning

Försäkringen gäller inte för ansökan om till exempel stöd eller bidrag, tilldelning av mjölkkvoter eller för andra ärenden än som angetts ovan.

11.6 Vissa andra förvaltningsmål och miljömål

Försäkringen gäller för ärende som prövas i svensk förvaltningsdomstol, svensk miljödomstol eller av regeringen avseende

- ny-, till- eller ombyggnad av ekonomibyggnad* tillhörande den försäkrade verksamheten enligt E.01 om det innebär ett överklagande av beviljat bygglov eller tillstånd om överklagandet görs av annan än av försäkrad eller dennes närstående
- myndighets omprövning enligt Miljöbalken 24 kap 3 § punkt 3, 4 och 7 samt 5 § punkt 5, 6, 7, 8, 9 och 10 om det innebär en inskränkning av tidigare beviljat verksamhetstillstånd eller avser verksamhet som inte tidigare har krävt tillstånd
- myndighetsförelägganden, enligt Miljöbalken 26 kap 9 §
- markanvändning på grund av bildande eller utökning av naturreservat, kulturresevat, biotopskyddsområde och vattenskyddsområde enligt Miljöbalken.

Anmärkning

Vid omprövning eller myndighetsföreläggande enligt ovan gäller försäkringen endast om tvisten inte beror på försäkringstagarens försumlighet i kontakter med myndighet. Med försumlighet avses till exempel att den försäkrade undviker eller försvårar kommunikation med myndighet.

12 Vad försäkringen inte gäller för

12.1 Vissa undantagna tvister

Försäkringen gäller inte för tvist

- som vid rättslig prövning ska handläggas enligt 1 kap 3 d § första stycket rättegångsbalken (så kallade småmål). Detta undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet
- som rör sådan av försäkrad bedriven eller planerad verksamhet eller del därav som enligt miljölagstiftning kallas miljöfarlig verksamhet, oavsett om denna lagstiftning åberopas eller inte
- när försäkrad begär eller för talan om andra än i E.11.6 uppräknade tillstånd, godkännande eller liknande om saken prövas av fastighetsdomstol, miljödomstol eller mark- och miljödomstol
- enligt plan- och bygglagen om inte annat anges i E.11.6
- om ersättning för markanvändning vid bildande eller utökning av de i E.11.6 punkt 4 uppräknade områdena
- som rör förhållanden mellan arbetsgivare och nuvarande eller före detta arbetstagare
- som avser fordran eller annat anspråk som överlåtits på försäkrad om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan händelser och omständigheter som ligger till grund för tvisten uppkom
- som grundar sig på försäkrads borgensåtagande eller liknande åtagande
- som avser skadestånd eller annat anspråk riktat mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om brott eller åtal för brott som kräver grov oaktsamhet eller uppsåt för straffbarhet
- enligt marknadsföringslagen
- som avser ersättningsanspråk mot försäkrad som kan eller skulle kunna omfattas av ansvarsförsäkring oavsett om sådan är gällande eller inte
- som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon eller av vatten- eller luftfarkost och där skadan kan eller skulle kunna omfattas av motorförsäkring, båt-försäkring eller annan liknande försäkring

- som rör försäkrad i egenskap av konkursgäldenär, part i ackordsförhandling utan konkurs eller part i förfarande som gäller företagsrekonstruktion
- där försäkrad inte har befogat intresse av att få sin sak prövad
- som har samband med köp eller försäljning av fastighet. Detta undantag tillämpas inte vid köp eller försäljning som är att betrakta som annat än rent kommersiell
- som avser anspråk som uppkommit mellan delägare eller försäkrade som omfattas av samma försäkringsavtal eller mellan företag inom samma koncern
- om försäkringstagaren ingår eller har för avsikt att ingå i ett arvodesavtal som ger ombudet rätt till en kvotdel av uppdragets resultat.

12.1.1 Vissa kostnader för eget arbete med mera

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som avser försäkrads eget arbete, tidsspilan, inkomstbortfall, resor eller uppehälle
- kostnader för utredning om innehållet i utomnordisk rätt
- kostnader för verkställande av dom, beslut eller avtal
- bokföringskostnader
- avgifter, räntor, skattetillägg, viten eller böter.

12.1.2 Vissa merkostnader

Försäkringen ersätter inte merkostnader på grund av att försäkrad

- anlitar fler än ett ombud eller byter ombud
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarit försumligt
- underlåtit att i eller utom rättegång tillvarata möjligheten att få ersättning av staten eller av motpart
- krävs på högre ersättning för ombudskostnad än vad som utdömts efter prövning av domstol.

12.2 Vissa skattemål

Försäkringen gäller inte för tvist i skattemål avseende

- belopp som understiger ett halvt prisbasbelopp*
- omständigheter som utgör brott enligt skattebrottslagstiftning
- skönstaxering
- huruvida skatt eller avgift har inbetalts till myndighet
- eftertaxering och omprövning såvida inte den försäkrade, efter omprövning i allmän förvaltningsdomstol, kan visa att han/hon fullgjort sin uppgiftsplikt på ett riktigt sätt
- köp eller försäljning av aktie eller liknande andelsbevis
- skattetillägg
- skatteflykt.

12.2.1 Vissa kostnader för eget arbete med mera

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som uppkommit före skatteverkets slutliga beslut
- kostnader som avser försäkrads eget arbete, tidsspilan, inkomstbortfall, resor eller uppehälle
- bokföringskostnader
- avgifter, räntor eller viten
- kostnader för inhämtande av förhandsbesked eller liknande från EU-domstol, EU-myndighet eller annat EU-organ.

12.2.2 Vissa andra förvaltningsmål

Försäkringen gäller inte om

- tvisten grundas på att försäkrad anses ha lämnat felaktiga, eller ofullständiga uppgifter såvida försäkrad kan visa att detta inte, till någon del, beror på grov vårdslöshet eller uppsåt
- tvisten avser rätten till omprövning eller överklagande eller avser avvsningsbeslut på grund av att ansökan inkommit för sent eller försäkrad inte är behörig sökande
- värdet av det som yrkas i tvisten understiger 1 prisbasbelopp*
- tvisten har samband med ett beslut som beror på bristande medel eller anslag.

12.2.3 Vissa merkostnader för skattemål och vissa andra förvaltningsmål

Försäkringen ersätter inte merkostnader på grund av att försäkrad

- anlitar fler än ett ombud eller byter ombud
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarit försumligt.

42 Självrisk

Självrisken* är 20 procent av prisbasbeloppet* och 20 procent av de kostnader i tvist enligt E.11 som överstiger 20 procent av prisbasbeloppet* om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk* tillämpas

- när två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist
 - när försäkrad har flera tvister som avser samma angelägenhet eller där yrkanden stöder sig på väsentligen samma händelse eller omständigheter, även om yrkanden inte stöder sig på samma rättsliga grund
 - om flera skattemål hänför sig till samma beskattningsår.
- Självrisk* som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas nedåt till närmast 100-tal kronor.

43 Skadeersättningsregler

Bolaget ersätter

- kostnader enligt E.11 med avdrag för
- självrisk* enligt E.42.

43.1 Högsta ersättning

Vid varje tvist är bolagets ersättningsskyldighet för ombuds- och rättegångskostnader begränsad till högst 5 prisbasbelopp*. För samtliga tvister som uppkommer under samma försäkringsår, är bolagets ersättningsskyldighet begränsad till högst 25 prisbasbelopp*.

En tvist föreligger om

- två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist
- försäkrad har flera tvister som avser samma angelägenhet eller där yrkanden stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund
- flera skattemål hänför sig till samma beskattningsår.

Kan försäkrad i en och samma tvist erhålla ersättning från flera försäkringar i ett eller flera bolag begränsas ersättningen så att den tillsammans med övriga försäkringar uppgår till högst 5 prisbasbelopp*.

43.3 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning betalas till försäkrads eget ombud för försäkrads egna ersättningsbara kostnader enligt E.11 när ärendet slutredovisats, i den mån försäkringsbeloppet inte tagits i anspråk av motpart genom verkställighet av dom eller liknande förfarande. Om försäkrad blir, eller riskerar att bli, ersättningsskyldig till flera, har bolaget rätt att fördela resterande del av försäkringserättningen.

Ersättning à conto förutsätter särskild prövning. Bolaget åtar sig utbetalning högst en gång var sjätte månad. Betalning à conto görs endast till ombudet och eventuell återbetalningsskyldighet faller på betalningsmottagaren.

L. Krisförsäkring

Med grundförsäkring avses i detta villkor någon av Inlands Försäkringsbolags följande försäkringar:

- Försäkring för Lantbruksföretag
- Besättningsförsäkring* för lantbruksdjur tecknade hos Agria Djurförsäkring.

01 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för den som tecknat och innehar grundförsäkring, liksom för dennes arbetstagare, under förutsättning att de anställts för att utföra arbete inom ramen för den försäkrade verksamheten.

När den person som tecknat grundförsäkring är en fysisk person gäller krisförsäkringen också för de medlemmar av hans/hennes hushåll som bor och är folkbokförda på samma adress som honom/henne eller på annan adress inom den fastighet som enligt försäkringsbrevet utgör den försäkrade fastigheten (de försäkrade).

02 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för traumatiska tillstånd till följd av skada, enligt punkt 04 nedan, som inträffat under den tid försäkringen är i kraft (försäkringstiden). För arbetstagare till den som tecknat grundförsäkring gäller krisförsäkringen enbart skada som inträffat under arbetstagarens arbetstid och vid resa till och från arbetsplatsen.

03 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i hela världen.

04 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för kostnad för behandling i Sverige hos psykolog eller psykoterapeut av försäkrad som drabbats av traumatiskt tillstånd till följd av

- den försäkrades olycksfallsskada*
- närstående persons dödsfall (med närstående person avses barn eller förälder till den försäkrade liksom den försäkrades make, registrerade partner eller sambo förutsatt att de var folkbokförda på samma adress som den försäkrade vid skadetillfället)
- överfall, rån, stöld eller våldtäkt som polisanmälts
- skada som är ersättningsbar enligt den tecknade grundförsäkringen eller till denna tecknad tilläggsförsäkring.

Under förutsättning att den som tecknat grundförsäkring också innehar gällande villahemförsäkring i samma bolag, omfattar krisförsäkringen traumatiskt tillstånd till följd av stöld i bostad, brandskada, dammbrottskada eller naturskada som är ersätt-

ningsbar enligt Villahemförsäkringen.

För försäkrad som tecknat Grundförsäkring omfattar Krisförsäkringen även traumatiskt tillstånd till följd av skada på egen skog genom skogsbrand, storm eller snöbrott.

Ersättning lämnas utan remiss för högst tre behandlingstillfällen per försäkrad. Behandling ska för att ersättas ha påbörjats inom 1 månad från den återopade skadehändelsen. Efter remiss av behandlande psykolog eller psykoterapeut kan försäkringen ge ersättning för ytterligare sju behandlingstillfällen per försäkrad. Länsförsäkringar avgör om rätt till ytterligare behandlingstillfällen föreligger. Sammanlagt kan försäkringen alltså ersätta högst tio behandlingstillfällen per försäkrad person och skada. Det högsta antalet behandlingstillfällen gäller även om ersättning kan lämnas från mer än ett moment och/eller mer än en försäkring.

Försäkringen gäller också för nödvändiga och skäligen kostnader för resor inom Sverige i samband med sådan behandling. Resekostnader ska godkännas av Länsförsäkringar i förväg. Ersättning lämnas enbart för den försäkrades reskostnader.

05 Undantag

Försäkringen gäller inte

- för kostnader som den försäkrade kan få ersatta på annat sätt, exempelvis via annan försäkring eller till följd av lag, konvention eller författning
- traumatiska tillstånd till följd av skada som den försäkrade tillfogats av annan person försäkrad enligt samma försäkring
- traumatiska tillstånd till följd av skada som den försäkrade tillfogats när denne varit påverkad av narkotika, berusnings- eller sömnmedel såvida den försäkrade inte kan visa att samband saknas mellan denna påverkan och skadan. Undantaget tillämpas inte vid våldtäkt eller närstående persons dödsfall
- traumatiska tillstånd till följd av skada som uppstått när den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas. Undantaget tillämpas inte vid våldtäkt eller närstående persons dödsfall
- traumatiska tillstånd till följd av skada som har samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till brottslig handling som enligt svensk lag kan leda till böter eller fängelse
- traumatiskt tillstånd som, även om det konstateras efter en sådan skada som omfattas av villkorspunkt 4, enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på den skadan utan på sjukdom, psykisk störning eller därmed jämförligt tillstånd
- kostnad för behandling då den försäkrade uteblivit från bokad behandlingstid. Avbokning ska göras senast kl.16.00 vardagen innan besöket.

06 Ansvarstid

Ansvarstiden, det vill säga den längsta tid som ersättning kan lämnas för ett försäkringsfall, är 13 månader från återopad skadehändelse.

07 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk*.

08 Allmänna bestämmelser

För denna försäkring gäller X. Allmänna undantag och Y. Allmänna avtalsbestämmelser. Dessutom gäller följande.

- Vid allmän villkorsändring tillämpas de nya villkoren för försäkringen från närmast följande årsförfallodag, under förutsättning att du som tecknat grundförsäkring underrättas om detta senast 30 dagar före grundförsäkringens årsförfallodag.
- För krisförsäkringen gäller inte rätt till fortsättningsförsäkring eller efterskydd för de försäkrade.

M Begränsad nötkreatursförsäkring

Ingår endast om så angetts i försäkringsbrevet och om fullständig nötkreatursförsäkring inte har tecknats hos Agria Djurförsäkring.

Försäkringsgivare är Försäkringsaktiebolaget Agria (publ), organisationsnummer 516401-8003, Tegeluddsvägen 11–13, Box 70306, 107 23 Stockholm.

Med tillämpning av villkoren i övrigt och för andra skadehändelser än de som anges i A. Egendomsförsäkring gäller följande kompletteringar:

08 Försäkringsbelopp

08.1 Förstariskförsäkrad egendom

Förstariskförsäkring* gäller med ett försäkringsbelopp på 10 000 kronor per djur.

11 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för skada genom sjukdom och olycksfall på nötkreatur, utöver skada enligt A.11. Med skada avses att djur

- dör
- insjuknar eller skadas, så svårt att de enligt veterinär måste avlivas
 - krav på veterinärbeslut gäller inte vid akuta skador där avlivning måste ske av djurskyddsskäl
- kommer bort.

Ersättning lämnas inte enligt B1. Avbrottsförsäkring.

11.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada enligt M.11 som är en följd av:

- myndighetsbeslut, till exempel enligt zoonos- eller epizootilagen
- klinisk eller subklinisk mastit
- beteenderubbningar, lynnesfel eller nymfomani
- angrepp av varg, björn, lo, järv eller örn
- saneringsslakt, till exempel på grund av ålder, trespenhet, bristande eller upphörd avelsduglighet, låg produktion, dålig exteriör, hög cellhalt, flockor i mjölken eller BVD
- skada i samband med kalvning eller kastning om kvigan vid betäckningstillfället inte var tillräckligt utvecklad eller yngre än 13 månader. Gäller även tjuvbetäckta djur
- skadefall som förelegat (påbörjats) när försäkringen trädde i kraft, oavsett om skadefallet avser dolda fel. Skadefall anses ha inträffat när skadan eller sjukdomen enligt veterinärmedicinsk erfarenhet har påbörjats oavsett när skadan eller sjukdomen kunnat iaktas.

41 Skadevärderingsregler

Skadebeloppet beräknas enligt följande. Skadat djur värderas högst till marknadsvärdet* enligt A. Egendomsförsäkring A.41.7. Avdrag görs vid beräkningen för eventuellt slaktvärde.

För mjölkkor som kalvat betalas utöver skadebeloppet även ersättning för mjölkförlust med 3 procent av prisbasbeloppet* per ersatt djur.

41.1 Skadegräns

Skada ersätts om skadebeloppet enligt M.41 inom 10 dagar uppgår till minst det i försäkringsbrevet angivna skadegränsbeloppet, dock lägst 50 procent av prisbasbeloppet*.

Om det verkliga antalet djur vid skada överstiger det i försäkringsbrevet angivna antalet djur med mer än 10 procent, gäller inte det skadegränsbelopp som anges i försäkringsbrevet utan nytt skadegränsbelopp beräknas utifrån det verkliga djurantalet.

Försäkringen gäller utan avdrag för självrisk*.

TILLÄGGSFÖRSÄKRINGAR

N. Maskinskadeförsäkring

Ingår endast om så angetts i försäkringsbrevet och omfattar då den där angivna egendomen (kan omfatta byggnads*, mark* och/eller verksamhetsinventarier* eller särskild angiven inventarie).

Med tillämpningen av villkoren i övrigt och för andra skadehändelser än de som anges i A. Egendomsförsäkring gäller följande kompletteringar.

Maskinskadeförsäkringen gäller dock för plötslig och oförutsedd skada som uppkommer på vagn, kärra eller annat efterfordon i samband med tippning, om denna egendom omfattas av försäkringen enligt N.18.1.

18 Vad försäkringen gäller för

18.1 Maskinskadeförsäkring – Inventarier – Försäkrad egendom

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på eller förlust av i försäkringsbrevet angiven egendom.

Vid ersättningsbar skada

- ersätts även en direkt och oundviklig följdskada på egendom som är försäkrad enligt A. Egendomsförsäkring
- lämnas även ersättning enligt B1. Avbrottsförsäkring.

18.3 Undantag

18.3.1 Skada på viss egendom

Försäkringen gäller inte för skada på

- byggnadsinventarier* utförda i betong som är äldre än 25 år
- borrhål och brunn eller på pump som fastnat i dessa
- elpatron, elkassett eller liknande för uppvärmning av vatten-system
- rökgång, fundament, murverk och inmurning eller infodring
- förbrukningsmaterial
- tak eller annan övertäckning till utomhus belägen flytgödselbehållare eller urinbehållare
- tätskikt till utomhus belägen vattendamm eller bassäng/behållare för flytgödsel eller urin.

18.3.2 Vissa skadehändelser

Försäkringen gäller inte för skada genom

- sprängningsarbete
- ras, skred, förskjutning och sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till dessa skadehändelser.

18.3.3 Vissa skadeorsaker

Försäkringen gäller inte för skada

- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- vars uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av felaktig eller bristfällig konstruktion, felaktigt utförande eller material, försummat underhåll, ingrepp i bärande stomme
- som uppstår vid förflyttning, behandling, demontering, reparation, bearbetning eller montering utförd av annan än försäkringstagaren
- som består i förslitning, förbrukning, korrosion (till exempel rost eller frätning), beläggning eller avsättning
- orsakad av insekter eller skadedjur.

18.4 Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller den självrisk* som anges i försäkringsbrevet för maskinskadeförsäkringen.

Skada genom kollision ersätts enligt Egendomsförsäkringen A.11.9. Vid skada genom kollision gäller den avtalade självrisken* i Maskinskadeförsäkringen enligt N.18.4, om den är lägre än den särskilda självrisken* enligt A.11.9.2.

Det självriskebelopp som erhålls vid beräkningen avrundas nedåt till närmast 100-tal kronor.

O. Särskilda gårdsbyggnader

Ingår endast om så angetts i försäkringsbrevet.

Med tillämpning av villkoren i övrigt gäller följande kompletteringar av A. Egendomsförsäkring.

06 Försäkrad egendom

06.1 Egendom som försäkringen omfattar

Egendom försäkrad med denna tilläggsförsäkring anges i försäkringsbrevet med försäkringsbelopp.

07 Försäkringsform

Försäkringsformen är förstariskförsäkring*.

08 Försäkringsbelopp

Försäkringsbelopp för egendomen anges i försäkringsbrevet.

11 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för merkostnaden för att reparera eller återuppföra byggnads* särart vad gäller byggnadsmetoder och material.

41 Skadevärderingsregler

Vid reparation eller återuppförande på samma grund ingår i skadans värde även merkostnad på grund av byggnads* särart vad gäller byggnadsmetoder och material intill i försäkringsbrevet angivet belopp. Det åligger försäkringstagaren att finna erforderliga hantverkare och ta fram underlag för materialval. Val av hantverkare och material ska godkännas av bolaget innan återställandet kan påbörjas.

Försäkringen gäller inte för ekonomisk förlust enligt B1. Avbrottsförsäkring och B2. Arrende- och hyresförlustförsäkring, om återuppbyggnaden efter skada fördröjs på grund av byggnadens särart enligt ovan.

Återställs inte den skadade egendomens särart inom 2 år lämnas ingen ersättning från denna tilläggsförsäkring.

S1. Skogsförsäkring Max

Ord markerade med* förklaras efter avsnitt S3 Skogsförsäkring Bas.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

2.1 Karens

Försäkringen gäller inte vid skada på träd, i ungskog eller i skog, genom insekter eller svamp om skadan inträffar inom 6 månader från det att försäkringen har trätt i kraft.

3 Var försäkringen gäller

3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller på försäkringsstället, det vill säga den eller de fastigheter som angetts i försäkringsbrevet.

3.2 På annan plats

Försäkringen gäller inom Norden för skogsråvara som kommer från försäkringsstället.

4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada som är en oundviklig följd av sådan skadehändelse för vilken försäkringen gäller.

Med egendomsskada avses skada på eller förlust av försäkrad egendom som har till följd att egendomens värde minskas eller går förlorat. Förlust som uppkommer till exempel genom

att egendom inte kan användas på beräknat sätt ersätts därför inte.

Har skada på viss egendom medfört förlust i tillverkning, förvaring, användning eller försäljning av annan egendom, ersätts inte förlusten.

5 Försäkrad egendom

5.1 Levande skog på skogsmark

Med levande skog på skogsmark avses

- skogsförnygring*, då trädens medelhöjd är 1,3 meter eller mindre
- ungskog*, då trädens diameter 1,3 meter över mark är mindre än 10 centimeter
- skog*, då trädens diameter 1,3 meter över mark är minst 10 centimeter.

5.2 Skogsråvara

Med skogsråvara avses

- rundvirke*
- avverkade helträd eller träddelar
- ihopsamlade stubbar
- ihopsamlade grenar och toppar.

5.3 Skogsplantor och frön för skogsodling

Med skogsplantor och frön för skogsodling avses

- plantor och frön som är inköpta för att planteras eller sås på försäkringsstället.

5.4 Skogsmark

Med skogsmark avses

- produktiv skogsmark* där pågående markanvändning i huvudsak är skogsbruk.

6 Försäkringsform

Fullvärdeförsäkring gäller för försäkrad egendom enligt avsnitt 5. Fullvärdeförsäkring betyder att egendomens hela värde, beräknat enligt skadevärderingsreglerna i avsnitt 10, är försäkrat. Försäkringen gäller utan försäkringsbelopp.

7 Vad försäkringen gäller för

7.1 Skada på skogsförnygring

Försäkringen gäller vid plötslig och oförutsedd skada på skogsförnygring som leder till att ett sammanhängande område ska hjälpplanteras eller planteras på nytt, enligt skogsvårdslagets krav.

På mark där det enligt skogsvårdslagen krävs färre än 1 000 stycken utvecklingsbara plantor per hektar gäller försäkringen enligt ovan när andelen skadade plantor är minst 50 procent inom

ett sammanhängande område som är 0,50 hektar eller större.

7.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på skogsförnygring som enbart består i påverkan av kvalitet och/eller tillväxt. Försäkringen gäller inte för direkt eller indirekt skada som orsakats av

- svamp, insekter eller andra levande organismer som inte har sitt naturliga utbredningsområde* i Sverige
- rötsvampar, till exempel rottröta och honungsskivling
- bakterier och virus
- trädens genetiska* egenskaper
- tamboskap*
- sprängningsarbete
- kemiska eller biologiska preparat
- luftföroreningar *
- anrikning av oorganiska ämnen.

7.2 Skada på ungskog

Försäkringen gäller vid plötslig och oförutsedd skada på ungskog som leder till att ett sammanhängande område ska planteras på nytt, enligt skogsvårdslagets krav.

7.2.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på ungskog som enbart består i påverkan av kvalitet och/eller tillväxt.

Försäkringen gäller inte för direkt eller indirekt skada som orsakats av

- svamp, insekter eller andra levande organismer som inte har sitt naturliga utbredningsområde* i Sverige
- rötsvampar, till exempel rottröta och honungsskivling
- bakterier och virus
- trädens genetiska* egenskaper
- tamboskap*
- sprängningsarbete
- kemiska eller biologiska preparat
- luftföroreningar *
- anrikning av oorganiska ämnen.

7.3 Skada på skog

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd skada på träd i skog.

7.3.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på träd som enbart består i påverkan av kvalitet och/eller tillväxt.

Försäkringen gäller inte för direkt eller indirekt skada som orsakats till följd av

- svamp, insekter eller andra levande organismer som inte har sitt naturliga utbredningsområde* i Sverige
- rötsvampar, till exempel rottröta och honungsskivling
- bakterier och virus
- trädens genetiska* egenskaper
- tamboskap*
- sprängningsarbete
- kemiska eller biologiska preparat
- luftföroreningar *
- anrikning av oorganiska ämnen.

7.4 Skada på skogsråvara

Försäkringen gäller för skada på skogsråvara genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg
- uppsåtlig skadegörelse.

7.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete.

7.5 Skada på skogsplantor och frön för skogsodling

Försäkringen gäller för skada på skogsplantor och frön för skogsodling genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg
- stöld och uppsåtlig skadegörelse.

7.5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete.

7.6 Skada på skogsmark

Försäkring gäller för bestående skada på skogsmark genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg.

7.6.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete.

Anmärkning

En bestående skada på skogsmark är en skada som innebär att en produktiv skogsmark* efter en skada klassas som improduktiv skogsmark (impediment*) och att det tillståndet bedöms bestå i minst 20 år.

8 Aktsamhetskrav - säkerhetsföreskrifter

8.1 Allmänna aktsamhetskrav

Du, eller annan som enligt avtal agerar i ditt ställe, ska följa de föreskrifter som

- anges i försäkringsbrevet
- lagar, författningar eller myndigheter anger
- tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande anger. Du, eller annan som enligt avtal agerar i ditt ställe, ska vara akt-sam och vidta åtgärder för att förebygga skador, och vid en skada agera för att begränsa skadans omfattning.

8.2 Särskilda aktsamhetskrav

Vid skogsskötselåtgärder ska du, eller annan som enligt avtal agerar i ditt ställe, alltid följa rådgivning publicerad av Skogsstyrelsen eller annan större och i Sverige etablerad skogsorgani-sation, till exempel skogsägarförening eller skogsbolag.

8.21 Markberedning

Där det är möjligt och lämpligt ska markberedning genomföras före plantering.

8.22 Plantval

Typ av planta, storlek på planta, trädslag och härkomst ska vara lämpliga för aktuell växtplats.

8.23 Snytbagge

Där det finns risk för snytbaggeangrepp ska plantor förses med beprövat skydd mot angrepp av snytbagge.

8.24 Avverkning

Vid avverkning ska hänsyn tas till risk för stormskada. Detta gäller speciellt vid gallring av gammal granskog.

8.25 Brand

Vid arbete i skog ska hänsyn tas till risk för skogsbrand. Detta gäller särskilt vid markberedning och avverkningsarbete under period av torka, med maskiner försedda med band eller kedjor samt vid reparationsarbete på maskiner i terrängen.

8.4 Påföljd vid åsidosättande av aktsamhetskrav – säkerhetsföreskrift

Om du vid en skada har låtit bli att följa aktsamhetskraven eller de föreskrifter som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till får du ersättning från försäkringen endast för skador som kan antas uppkommit även om du följt aktsamhetskraven eller föreskrifterna.

9 Åtgärder vid skada

9.1 Räddningsplikt

Du, eller annan i ditt ställe ska efter förmåga

- avvärja en skada som befaras vara omedelbart förestående
- begränsa en skada som inträffat
- snarast omhänderta och skydda skadad egendom.

9.2 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om du, eller annan i ditt ställe, med avsikt varit grovt vårdslös så att räddningsplikten inte uppfyllts och det medfört att kostnaderna för skadorna har ökat, kan du få en lägre ersättning eller ingen ersättning alls.

9.3 Anmälan om skada

Anmäl en skada till oss så snart som möjligt. Om anmälan gjorts senare och detta kan antas ha varit till nackdel för oss kan vi göra en skälig minskning av ersättningen.

Vid misstanke om ett brott i samband med en skada ska du göra polisanmälan och sända kopia på polisanmälan till oss.

9.4 Ersättningsanspråk

Önskar du ersättning från försäkringen ska du anmäla skadan till oss snarast efter det att skadan uppkommit och senast 6 månader från det att du fått kännedom om din möjlighet att få ersättning.

Du är skyldig att styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, till exempel genom att skicka in avräkningar, verifikationer samt andra bevis och handlingar som behövs för att bedöma vårt ansvar och ersättningens storlek.

9.5 Gravationsbevis och panthavares godkännande

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ersättning, ska du sända in dessa handlingar till oss.

9.6 Besiktning av skada

Vi har rätt att låta besiktiga skadan och att, innan åtgärder vidtas, ge anvisningar för tillvaratagande av skadad egendom. Du är skyldig att följa våra anvisningar om val av entreprenör eller metod för tillvaratagande av skadad egendom.

Åtgärder som påverkar möjligheten att besiktiga och värdera skadan får påbörjas först efter medgivande från oss, detta gäller till exempel avverkning av skadad skog eller hjälpplantering.

Följer du inte våra anvisningar begränsas vårt ansvar till de förluster som kan antas ha uppkommit om anvisningarna följts.

10 Skadevärderingsregler

Vår gällande prislista för värdering av skogsskador finns på vår webbplats lansforsakringar.se. Du kan ringa Inlands Försäkringsbolag om du vill ha den per post.

10.1 Värdering vid skada på skogsföryngring

Plantering och hjälpplantering samt, vid behov, markberedning värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

Anmärkning

Värdering sker till högst det antal plantor som krävs för att antal plantor efter åtgärd ska vara lika med det antal plantor som fanns omedelbart före skadan.

10.2 Värdering vid skada på ungskog

Plantering och, vid behov, röjning och markberedning värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

Anmärkning

Värdering av planteringsåtgärd sker till högst det antal plantor som krävs för att antal plantor efter åtgärd ska vara lika med det antal träd som fanns omedelbart före skadan.

10.3 Värdering vid skada på skog

Skada på skog värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

10.4 Värdering vid skada på skogsråvara

Skada på skogsråvara värderas enligt

- vår gällande prislista för värdering av skogsskador
- skriftligen avtalat pris uttryckt i kronor per m³fub* eller liknande minus skadad skogsråvaras restvärde.

10.5 Värdering vid skada på skogsplantor eller frön

Skada på skogsplantor och frön värderas till inköpspris och transportkostnad.

10.6 Värdering vid skada på skogsmark

Skada på skogsmark värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

11 Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller en självrisk som är 20 procent av prisbasbeloppet*. Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk, den högsta, tas ut om mer än en av dina försäkringar berörs vid samma skadehändelse.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas vid beräkning nedåt till närmast 100-tal kronor.

12 Skadeersättningsregler

12.1 Fullvärdeförsäkring

12.1.1 Beräkning av ersättning

Din ersättning beräknas som skadebeloppet (enligt avsnitt 10) plus räddningskostnad (enligt avsnitt 12.3) med avdrag för självrisk (enligt avsnitt 11).

Ersättningen, enligt stycket ovan, kan minskas med hänsyn till eventuell underförsäkring (enligt avsnitt 12.2), påföljd vid åsidosättande av föreskrift (enligt avsnitt 8.4), räddningsplikt (enligt avsnitt 9.2) och skadeersättningsregler i övrigt (enligt avsnitt 12.5).

12.2 Underförsäkring

Om den i försäkringsbrevet angivna arealen produktiv skogsmark* är mindre än den verkliga är du underförsäkrad. Då ersätter vi dig utifrån det du betalat i förhållande till det du borde betalat.

12.3 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft kostnader för akuta räddningsåtgärder enligt avsnitt 9.1 och dessa med hänsyn till omständigheterna varit skäligen kan försäkringen ersätta dessa.

Med räddningskostnad avses

- skäligen kostnader för nedlagt arbete och förluster av egendom på grund av brandbevakning enligt räddningstjänstens skriftliga order och skriftliga instruktioner
- förlust på grund av att räddningstjänsten upprättat brandgator
- ytterligare virkesförluster än de som ersätts enligt avsnitt 10 Skadevärderingsregler på grund av att myndigheter efter stormskada rensar infrastruktur, till exempel väg, järnväg eller kraftledningsgator från stormskadad skog.

Brandbevakning kan tidigast starta efter det att räddningstjänsten avslutat släckningsarbetet.

Ersättning för brandbevakning enligt ovan, omfattar även mark som inte är försäkrad (exempelvis impediment*) om denna mark gränsar till skadat försäkrat område.

Om du har andra kostnader än de ovan angivna, ska vi godkänna dem innan du kan få rätt till ersättning. Detta gäller till exempel hyra av utrustning.

12.4 Inteckningshavare

12.4.1 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning, vid betalning av ersättning på grund av försäkringsavtal.

12.4.2 Företagsinteckning

Om skadan gäller företagsintecknad egendom och den som har rätt till ersättning enligt företagsinteckning anmäler namn och adress till oss, så har de företrädesrätt till ersättning för skada enligt försäkringsavtalet. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 procent av skogsbruksvärdet vid senaste fastighetstaxering. Vid skada genom storm eller snöbrott gäller företrädesrätten bara om ersättningsbeloppet överstiger 10 procent av här gällande försäkringsbelopp. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare och

andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

12.5 Skadeersättningsregler i övrigt

I de fall ersättning eller kompensation i någon form fås från annat håll, i samband med skada som omfattas av försäkringen, begränsas rätten till ersättning så att summan av ersättning från annat håll och försäkringsersättning uppgår till högst 100 procent av värdet på skada enligt avsnitt 10.

Vi är inte skyldiga att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av egendomen.

12.6 Tidpunkt för betalning av skadeersättning och räntebestämmelser

12.6.1 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade via avräkningar eller andra verifikationer styrkt sina krav och i övrigt fullgjort vad som krävs enligt avsnitt 9.4.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffats, ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att vi fått utredningen eller värderingen.

12.6.2 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än enligt avsnitt 12.6.1 betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar vi ränta enligt Riksbankens referensränta.

Vi betalar inte den ränta som beror på ditt dröjsmål att styrka ersättningsanspråk enligt avsnitt 9.4.

Ränta betalas inte om beloppet är mindre än 1 procent av prisbasbeloppet.

S2 Skogsförsäkring Mer

Ord markerade med* förklaras efter avsnitt S3 Skogsförsäkring Bas.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

3 Var försäkringen gäller

3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller på försäkringsstället, det vill säga den eller de fastigheter som angetts i försäkringsbrevet.

3.2 På annan plats

Försäkringen gäller inom Norden för skogsråvara som kommer från försäkringsstället.

4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada som är en oundviklig följd av sådan skadehändelse för vilken försäkringen gäller.

Med egendomsskada avses skada på eller förlust av försäkrad egendom som har till följd att egendomens värde minskas eller går förlorat. Förlust som uppkommer till exempel genom att egendom inte kan användas på beräknat sätt ersätts därför inte.

Har skada på viss egendom medfört förlust i tillverkning, förvaring, användning eller försäljning av annan egendom, ersätts inte förlusten.

5 Försäkrad egendom

5.1 Levande skog på skogsmark

Med levande skog på skogsmark avses

- skogsföryngring*, då trädens medelhöjd är 1,3 meter eller mindre
- ungskog*, då trädens diameter 1,3 meter över mark är mindre än 10 centimeter
- skog*, då trädens diameter 1,3 meter över mark är minst 10 centimeter.

5.2 Skogsråvara

Med skogsråvara avses

- rundvirke*
- avverkade helträd, eller träddeklar
- ihopsamlade stubbar
- ihopsamlade grenar och toppar.

5.3 Skogsplantor och frön för skogsodling

Med skogsplantor och frön för skogsodling avses

- plantor och frön som är inköpta för att planteras eller sås på försäkringsstället.

5.4 Skogsmark

Med skogsmark avses

- produktiv skogsmark* där pågående markanvändning i huvudsak är skogsbruk.

6 Försäkringsform

Fullvärdeförsäkring gäller för försäkrad egendom enligt avsnitt

5. Fullvärdeförsäkring betyder att egendomens hela värde, beräknat enligt skadevärderingsreglerna i avsnitt 10, är försäkrat. Försäkringen gäller utan försäkringsbelopp.

7 Vad försäkringen gäller för

7.1 Skada på skogsföryngring

Försäkringen gäller för skada genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg
- torka, frost, svamp, sork, insekter och tjäder
- stöld och uppsåtlig skadegörelse
- storm, snötryck och snöbrott

på skogsföryngring som leder till att ett skadat sammanhängande område ska hjälpplanteras eller planteras på nytt, enligt skogsvårdslagens krav.

På mark där det enligt skogsvårdslagen krävs färre än 1 000 stycken utvecklingsbara plantor per hektar gäller försäkringen enligt ovan när andelen skadade plantor är minst 50 procent inom ett sammanhängande område som är 0,50 hektar eller större.

7.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete
- som enbart påverkar skogsföryngringens* kvalitet och/eller tillväxt.

7.2 Skada på ungskog

Försäkringen gäller för skada genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg
- stöld och uppsåtlig skadegörelse
- storm, snötryck och snöbrott

på ungskog som leder till att ett skadat sammanhängande område ska planteras på nytt, enligt skogsvårdslagens krav.

7.2.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete
- som enbart påverkar ungskogens* kvalitet och/eller tillväxt.

7.3 Skada på skog

Försäkringen gäller för skada på träd genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg
- stöld och uppsåtlig skadegörelse
- storm, snötryck och snöbrott.

Begränsning

Vid stormskada gäller försäkringen endast för skadad volym

som överstiger:

- 100 m³fub inom Götaland
- 75 m³fub inom Svealand
- 50 m³fub inom Norrland

7.3.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete
- som enbart påverkar trädens kvalitet och/eller tillväxt.

7.4 Skada på skogsråvara

Försäkringen gäller för skada på skogsråvara genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg
- uppsåtlig skadegörelse.

7.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete.

7.5 Skada på skogsplantor och frön för skogsodling

Försäkringen gäller för skada på skogsplantor och frön för skogsodling genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg
- stöld och uppsåtlig skadegörelse.

7.5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete.

7.6 Skada på skogsmark

Försäkringen gäller för bestående skada på skogsmark genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg.

7.6.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete.

Anmärkning

En bestående skada på skogsmark är en skada som innebär att en produktiv skogsmark* efter en skada klassas som improduktiv skogsmark (impediment*) och att det tillståndet bedöms bestå i minst 20 år.

8 Aktsamhetskrav - säkerhetsföreskrifter

8.1 Allmänna aktsamhetskrav

Du, eller annan som enligt avtal agerar i ditt ställe, ska följa de föreskrifter som

- anges i försäkringsbrevet

- lagar, författningar eller myndigheter anger
- tillverkare, leverantör, besiktningssman eller motsvarande anger.

Du, eller annan som enligt avtal agerar i ditt ställe, ska vara akt-sam och vidta åtgärder för att förebygga skador, och vid en skada agera för att begränsa skadans omfattning.

8.2 Särskilda aktsamhetskrav

Vid skogsskötselåtgärder ska du, eller annan som enligt avtal agerar i ditt ställe, alltid följa rådgivning publicerad av Skogsstyrelsen eller annan större och i Sverige etablerad skogsorgani-sation, till exempel skogsägarförening eller skogsbolag.

8.2.1 Markberedning

Där det är möjligt och lämpligt ska markberedning genomföras före plantering.

8.2.2 Plantval

Typ av planta, storlek på planta, trädslag och härkomst ska vara lämpliga för aktuell växtplats.

8.2.3 Snytbagge

Där det finns risk för snytbaggeangrepp ska plantor förses med beprövat skydd mot angrepp av snytbagge.

8.2.4 Avverkning

Vid avverkning ska hänsyn tas till risk för stormskada. Detta gäller speciellt vid gallring av gammal granskog.

8.2.5 Brand

Vid arbete i skog ska hänsyn tas till risk för skogsbrand. Detta gäller särskilt vid markberedning och avverkningsarbete under period av torka, med maskiner försedda med band eller kedjor samt vid reparationsarbete på maskiner i terrängen.

8.3 Skadeförebyggande åtaganden – premierabatt

Försäkringstagare som fått premierabatt för skadeförebyggande åtaganden, ska följa de förutsättningar som gäller för premiera-batten. Följande tre åtaganden kan ge premierabatt:

- Garanterad plantöverlevnad genom att försäkringstagaren anlitar entreprenörer som lämnar skriftlig garanti på plantö-verlevnad med avseende på utförd plantering.
- Skadeförebyggande skötsel av granskog genom att försäk-ringstagaren avstår från att gallra bestånd av granskog som har tio år eller mindre kvar till lägsta tillåtna slutavverknings-ålder enligt skogsvårdslagens föreskrifter, eller
- Skogsbruksplan med skadeförebyggande inriktning rörande skogsskötsel.

Avtalade skadeförebyggande åtaganden framgår i försäkrings-brevet.

8.4 Påföljd vid åsidosättande av aktsamhetskrav – säkerhetsföreskrift

Om du vid en skada har låtit bli att följa aktsamhetskraven eller de föreskrifter som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till får du ersättning från försäkringen endast för skador som kan antas uppkommit även om du följt aktsamhetskraven eller föreskrifterna.

9 Åtgärder vid skada

9.1 Räddningsplikt

Du, eller annan i ditt ställe ska efter förmåga

- avvärja en skada som befaras vara omedelbart förestående
- begränsa en skada som inträffat
- snarast omhänderta och skydda skadad egendom.

9.2 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om du, eller annan i ditt ställe, med avsikt varit grovt vårdslös så att räddningsplikten inte uppfyllts och det medfört att kostnaderna för skadorna har ökat, kan du få en lägre ersättning eller ingen ersättning alls.

9.3 Anmälan om skada

Anmäl en skada till oss så snart som möjligt. Om anmälan gjorts senare och detta kan antas ha varit till nackdel för oss kan vi göra en skäligen minskning av ersättningen.

Vid misstanke om ett brott i samband med en skada ska du göra polisanmälan och sända kopia på polisanmälan till oss.

9.4 Ersättningsanspråk

Önskar du ersättning från försäkringen ska du anmäla skadan till oss snarast efter det att skadan uppkommit och senast 6 månader från det att du fått kännedom om din möjlighet att få ersättning.

Du är skyldig att styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, till exempel genom att skicka in avräkningar, verifikationer samt andra bevis och handlingar som behövs för att bedöma vårt ansvar och ersättningens storlek.

9.5 Gravationsbevis och panthavares godkännande

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ersättning, ska du sända in dessa handlingar till oss.

9.6 Besiktning av skada

Vi har rätt att låta besiktiga skadan och att, innan åtgärder vidtas, ge anvisningar för tillvaratagande av skadad egendom. Du är skyldig att följa våra anvisningar om val av entreprenör eller metod för tillvaratagande av skadad egendom.

Åtgärder som påverkar möjligheten att besiktiga och värdera skadan får påbörjas först efter medgivande från oss, detta gäller till exempel avverkning av skadad skog eller hjälpplantering.

Följer du inte våra anvisningar begränsas vårt ansvar till de förluster som kan antas ha uppkommit om anvisningarna följts.

10 Skadevärderingsregler

Vår gällande prislista för värdering av skogsskador finns på vår webbplats lansforsakringar.se. Du kan ringa Inlands Försäkringsbolag om du vill ha den per post.

10.1 Värdering vid skada på skogsförnyring

Plantering och hjälpplantering samt, vid behov, markberedning värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

Anmärkning

Värdering sker till högst det antal plantor som krävs för att antal plantor efter åtgärd ska vara lika med det antal plantor som fanns omedelbart före skadan.

10.2 Värdering vid skada på ungskog

Plantering och, vid behov, röjning och markberedning värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

Anmärkning

Värdering av planteringsåtgärd sker till högst det antal plantor som krävs för att antal plantor efter åtgärd ska vara lika med det antal träd som fanns omedelbart före skadan.

10.3 Värdering vid skada på skog

Skada på skog värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

10.4 Värdering vid skada på skogsråvara

Skada på skogsråvara värderas enligt

- vår gällande prislista för värdering av skogsskador
- skriftligen avtalat pris uttryckt i kronor per m³fub* eller liknande minus skadad skogsråvaras restvärde.

10.5 Värdering vid skada på skogsplantor eller frön

Skada på skogsplantor och frön värderas till inköpspris och transportkostnad.

10.6 Värdering vid skada på skogsmark

Skada på skogsmark värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

11 Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller en självrisk som är 20 procent av prisbasbeloppet*. Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk, den högsta, tas ut om mer än en av dina försäkringar berörs vid samma skadehändelse.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas vid beräkning nedåt till närmast 100-tal kronor.

12 Skadeersättningsregler

12.1 Fullvärdeförsäkring

12.1.1 Beräkning av ersättning

Din ersättning beräknas som skadebeloppet (enligt avsnitt 10) plus räddningskostnad (enligt avsnitt 12.3) med avdrag för självrisk (enligt avsnitt 11).

Ersättningen, enligt stycket ovan, kan minskas med hänsyn till eventuell underförsäkring (enligt avsnitt 12.2), påföljd vid åsidosättande av föreskrift (enligt avsnitt 8.4), räddningsplikt (enligt avsnitt 9.2) och skadeersättningsregler i övrigt (enligt avsnitt 12.5).

12.2 Underförsäkring

Om den i försäkringsbrevet angivna arealen produktiv skogsmark* är mindre än den verkliga är du underförsäkrad. Då ersätter vi dig utifrån det du betalat i förhållande till det du borde betalat.

12.3 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft kostnader för akuta räddningsåtgärder enligt avsnitt 9.1 och dessa med hänsyn till omständigheterna varit skäliga kan försäkringen ersätta dessa.

Med räddningskostnad avses

- skäliga kostnader för nedlagt arbete och förluster av egendom på grund av brandbevakning enligt räddningstjänstens skriftliga order och skriftliga instruktioner
 - förlust på grund av att räddningstjänsten upprättat brandgator
 - ytterligare virkesförluster än de som ersätts enligt avsnitt 10.
- Skadevärderingsregler på grund av att myndigheter efter stormskada rensar infrastruktur, till exempel väg, järnväg eller kraftledningsgator från stormskadad skog.

Brandbevakning kan tidigast starta efter det att räddningstjänsten avslutat släckningsarbetet.

Ersättning för brandbevakning enligt ovan, omfattar även mark som inte är försäkrad (exempelvis impediment*) om denna mark gränsar till skadat försäkrat område.

Om du har andra kostnader än de ovan angivna, ska vi godkänna dem innan du kan få rätt till ersättning. Detta gäller till exempel hyra av utrustning.

12.3.1 Undantag

Du får inte ersättning för kostnader för släckningsarbete och kostnader för räddningstjänstens släckningsutrustning. Inte heller för brandbevakning som enbart avser torvmossor, naturreservat och naturvårdsområden.

Åtgärder som betraktas som normal aktsamhet och normala skyddsåtgärder i verksamheten betraktas aldrig som räddningskostnad. Detta gäller till exempel skyddsåtgärder mot snytbaggengrepp.

12.4 Inteckningshavare

12.4.1 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning, vid betalning av ersättning på grund av försäkringsavtal.

12.4.2 Företagsinteckning

Om skadan gäller företagsintecknad egendom och den som har rätt till ersättning enligt företagsinteckning anmäler namn och adress till oss, så har de företrädesrätt till ersättning för skada enligt försäkringsavtalet. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 procent av skogsbruksvärdet vid senaste fastighetstaxering. Vid skada genom storm eller snöbrott gäller företrädesrätten bara om ersättningsbeloppet överstiger 10 procent av här gällande försäkringsbelopp. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare och andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

12.5 Skadeersättningsregler i övrigt

I de fall ersättning eller kompensation i någon form fås från annat håll, i samband med skada som omfattas av försäkringen, begränsas rätten till ersättning så att summan av ersättning från annat håll och försäkringsersättning uppgår till högst 100 procent av värdet på skada enligt avsnitt 10.

Vi är inte skyldiga att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av egendomen.

12.6 Tidpunkt för betalning av skadeersättning och räntebestämmelser

12.6.1 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade via avräkningar eller andra verifikationer styrkt sina krav och i övrigt fullgjort vad som krävs enligt avsnitt 9.4.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffats, ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att vi fått utred-

ningen eller värderingen.

12.6.2 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än enligt avsnitt 12.6.1 betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar vi ränta enligt Riksbankens referensränta.

Vi betalar inte den ränta som beror på ditt dröjsmål att styrka ersättningsanspråk enligt avsnitt 9.4.

Ränta betalas inte om beloppet är mindre än 1 procent av prisbasbeloppet.

S3 Skogsförsäkring Bas

Ord markerade med* förklaras sist i detta avsnitt.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

3 Var försäkringen gäller

3.1 På försäkringsstället

Försäkringen gäller på försäkringsstället, det vill säga den eller de fastigheter som angetts i försäkringsbrevet.

3.2 På annan plats

Försäkringen gäller inom Norden för skogsråvara som kommer från försäkringsstället.

4 Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada som är en oundviklig följd av sådan skadehändelse för vilken försäkringen gäller.

Med egendomsskada avses skada på eller förlust av försäkrad egendom som har till följd att egendomens värde minskas eller går förlorat. Förlust som uppkommer till exempel genom att egendom inte kan användas på beräknat sätt ersätts därför inte.

Har skada på viss egendom medfört förlust i tillverkning, förvaring, användning eller försäljning av annan egendom, ersätts inte förlusten.

5 Försäkrad egendom

5.1 Levande skog på skogsmark

Med levande skog på skogsmark avses

- skogsföryngring*, då trädens medelhöjd är 1,3 meter eller

mindre

- ungskog*, då trädens diameter 1,3 meter över mark är mindre än 10 centimeter
- skog*, då trädens diameter 1,3 meter över mark är minst 10 centimeter.

5.2 Skogsråvara

Med skogsråvara avses

- rundvirke*
- avverkade helträd, eller träddeklar
- ihopsamlade stubbar
- ihopsamlade grenar och toppar.

5.3 Skogsplantor och frön för skogsodling

Med skogsplantor och frön för skogsodling avses

- plantor och frön som är inköpta för att planteras eller sås på försäkringsstället.

5.4 Skogsmark

Med skogsmark avses

- produktiv skogsmark* där pågående markanvändning i huvudsak är skogsbruk.

6 Försäkringsform

Fullvärdeförsäkring gäller för försäkrad egendom enligt avsnitt 5. Fullvärdeförsäkring betyder att egendomens hela värde, beräknat enligt skadevärderingsreglerna i avsnitt 10, är försäkrat. Försäkringen gäller utan försäkringsbelopp.

7 Vad försäkringen gäller för

7.1 Skada på skogsföryngring

Försäkringen gäller för skada genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg

på skogsföryngring som leder till att ett skadat sammanhängande område ska hjälpplanteras eller planteras på nytt, enligt skogsvårdslagens krav.

På mark där det enligt skogsvårdslagen krävs färre än 1 000 stycken utvecklingsbara plantor per hektar gäller försäkringen enligt ovan när andelen skadade plantor är minst 50 procent inom ett sammanhängande område som är 0,50 hektar eller större.

7.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete
- om enbart påverkar skogsföryngringens* kvalitet och/eller tillväxt.

7.2 Skada på ungskog

Försäkringen gäller för skada genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg på ungskog som leder till att ett skadat sammanhängande område ska planteras på nytt, enligt skogsvårdslagens krav.

7.2.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete
- som enbart påverkar ungskogens* kvalitet och/eller tillväxt.

7.3 Skada på skog

Försäkringen gäller för skada på träd genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg.

7.3.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete
- som enbart påverkar trädens kvalitet och/eller tillväxt.

7.4 Skada på skogsråvara

Försäkringen gäller för skada på skogsråvara genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg
- uppsåtlig skadegörelse.

7.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete.

7.5 Skada på skogsplantor och frön för skogsodling

Försäkringen gäller för skada på skogsplantor och frön för skogsodling genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg
- stöld och uppsåtlig skadegörelse.

7.5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete.

7.6 Skada på skogsmark

Försäkring gäller för bestående skada på skogsmark genom

- brand, explosion, åskslag och luftfartyg.

7.6.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av sprängningsarbete.

Anmärkning

En bestående skada på skogsmark är en skada som innebär att

en produktiv skogsmark* efter en skada klassas som improduktiv skogsmark (impediment*) och att det tillståndet bedöms bestå i minst 20 år.

8 Aktsamhetskrav - säkerhetsföreskrifter

8.1 Allmänna aktsamhetskrav

Du, eller annan som enligt avtal agerar i ditt ställe, ska följa de föreskrifter som

- anges i försäkringsbrevet
- lagar, författningar eller myndigheter anger
- tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande anger.

Du, eller annan som enligt avtal agerar i ditt ställe, ska vara aktsam och vidta åtgärder för att förebygga skador, och vid en skada agera för att begränsa skadans omfattning.

8.2 Särskilda aktsamhetskrav

Vid skogsskötselåtgärder ska du, eller annan som enligt avtal agerar i ditt ställe, alltid följa rådgivning publicerad av Skogsstyrelsen eller annan större och i Sverige etablerad skogsorganisation, till exempel skogsägareförening eller skogsbolag.

8.25 Brand

Vid arbete i skog ska hänsyn tas till risk för skogsbrand. Detta gäller särskilt vid markberedning och avverkningsarbete under period av torka, med maskiner försedda med band eller kedjor samt vid reparationsarbete på maskiner i terrängen.

8.4 Påföljd vid åsidosättande av aktsamhetskrav – säkerhetsföreskrift

Om du vid en skada har låtit bli att följa aktsamhetskraven eller de föreskrifter som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till får du ersättning från försäkringen endast för skador som kan antas uppkommit även om du följt aktsamhetskraven eller föreskrifterna.

9 Åtgärder vid skada

9.1 Räddningsplikt

Du, eller annan i ditt ställe ska efter förmåga

- avvärja en skada som befaras vara omedelbart förestående
- begränsa en skada som inträffat
- snarast omhänderta och skydda skadad egendom.

9.2 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om du, eller annan i ditt ställe, med avsikt varit grovt vårdslös så att räddningsplikten inte uppfyllts och det medfört att kostna-

derna för skadorna har ökat, kan du få en lägre ersättning eller ingen ersättning alls.

9.3 Anmälan om skada

Anmäl en skada till oss så snart som möjligt. Om anmälan gjorts senare och detta kan antas ha varit till nackdel för oss kan vi göra en skäligen minskning av ersättningen.

Vid misstanke om ett brott i samband med en skada ska du göra polisanmälan och sända kopia på polisanmälan till oss.

9.4 Ersättningsanspråk

Önskar du ersättning från försäkringen ska du anmäla skadan till oss snarast efter det att skadan uppkommit och senast 6 månader från det att du fått kännedom om din möjlighet att få ersättning.

Du är skyldig att styrka ersättningsanspråket genom att lämna de upplysningar som står till buds, till exempel genom att skicka in avräkningar, verifierationer samt andra bevis och handlingar som behövs för att bedöma vårt ansvar och ersättnings storlek.

9.5 Gravationsbevis och panthavares godkännande

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ersättning, ska du sända in dessa handlingar till oss.

9.6 Besiktning av skada

Vi har rätt att låta besiktiga skadan och att, innan åtgärder vidtas, ge anvisningar för tillvaratagande av skadad egendom. Du är skyldig att följa våra anvisningar om val av entreprenör eller metod för tillvaratagande av skadad egendom.

Åtgärder som påverkar möjligheten att besiktiga och värdera skadan får påbörjas först efter medgivande från oss, detta gäller till exempel avverkning av skadad skog eller hjälpplantering.

Följer du inte våra anvisningar begränsas vårt ansvar till de förluster som kan antas ha uppkommit om anvisningarna följts.

10 Skadevärderingsregler

Vår gällande prislista för värdering av skogsskador finns på vår webbplats lansforsakringar.se. Du kan ringa Inlands Försäkringsbolag om du vill ha den per post.

10.1 Värdering vid skada på skogsförnygring

Plantering och hjälpplantering samt, vid behov, markberedning värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

Anmärkning

Värdering sker till högst det antal plantor som krävs för att antal plantor efter åtgärd ska vara lika med det antal plantor som fanns omedelbart före skadan.

10.2 Värdering vid skada på ungskog

Plantering och, vid behov, röjning och markberedning värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

Anmärkning

Värdering av planteringsåtgärd sker till högst det antal plantor som krävs för att antal plantor efter åtgärd ska vara lika med det antal träd som fanns omedelbart före skadan.

10.3 Värdering vid skada på skog

Skada på skog värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

10.4 Värdering vid skada på skogsråvara

Skada på skogsråvara värderas enligt

- vår gällande prislista för värdering av skogsskador
- skriftligen avtalat pris uttryckt i kronor per m³fub* eller liknande minus skadad skogsråvaras restvärde.

10.5 Värdering vid skada på skogsplantor eller frön

Skada på skogsplantor och frön värderas till inköpspris och transportkostnad.

10.6 Värdering vid skada på skogsmark

Skada på skogsmark värderas enligt vår gällande prislista för värdering av skogsskador.

11 Självrisk

Vid varje skadetillfälle gäller en självrisk som är 20 procent av prisbasbeloppet*. Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk, den högsta, tas ut om mer än en av dina försäkringar berörs vid samma skadehändelse.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas vid beräkning nedåt till närmast 100-tal kronor.

12 Skadeersättningsregler

12.1 Fullvärdeförsäkring

12.1.1 Beräkning av ersättning

Din ersättning beräknas som skadebeloppet (enligt avsnitt 10) plus räddningskostnad (enligt avsnitt 12.3) med avdrag för självrisk (enligt avsnitt 11).

Ersättningen, enligt stycket ovan, kan minskas med hänsyn

till eventuell underförsäkring (enligt avsnitt 12.2), påföljd vid åsidosättande av föreskrift (enligt avsnitt 8.4), räddningsplikt (enligt avsnitt 9.2) och skadeersättningsregler i övrigt (enligt avsnitt 12.5).

12.2 Underförsäkring

Om den i försäkringsbrevet angivna arealen produktiv skogsmark* är mindre än den verkliga är du underförsäkrad. Då ersätter vi dig utifrån det du betalat i förhållande till det du borde betalat.

12.3 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft kostnader för akuta räddningsåtgärder enligt avsnitt 9.1 och dessa med hänsyn till omständigheterna varit skäliga kan försäkringen ersätta dessa.

Med räddningskostnad avses

- skäliga kostnader för nedlagt arbete och förluster av egendom på grund av brandbevakning
 - enligt avsnitt räddningstjänstens skriftliga order och skriftliga instruktioner
 - förlust på grund av att räddningstjänsten upprättat brandgator
 - ytterligare virkesförluster än de som ersätts enligt avsnitt 10
- Skadevärderingsregler på grund av att myndigheter efter stormskada rensar infrastruktur, till exempel väg, järnväg eller kraftledningsgator från stormskadad skog.

Brandbevakning kan tidigast starta efter det att räddningstjänsten avslutat släckningsarbetet.

Ersättning för brandbevakning enligt ovan, omfattar även mark som inte är försäkrad (exempelvis impediment*) om denna mark gränsar till skadat försäkrat område.

Om du har andra kostnader än de ovan angivna, ska vi godkänna dem innan du kan få rätt till ersättning. Detta gäller till exempel hyra av utrustning.

12.3.1 Undantag

Du får inte ersättning för kostnader för släckningsarbete och kostnader för räddningstjänstens släckningsutrustning. Inte heller för brandbevakning som enbart avser torvmossor, naturreservat och naturvårdsområden.

Åtgärder som betraktas som normal aktsamhet och normala skyddsåtgärder i verksamheten betraktas aldrig som räddningskostnad. Detta gäller till exempel skyddsåtgärder mot snytbaggeangrepp.

12.4 Inteckningshavare

12.4.1 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom eller tomträtt gäller

bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning, vid betalning av ersättning på grund av försäkringsavtal.

12.4.2 Företagsinteckning

Om skadan gäller företagsintecknad egendom och den som har rätt till ersättning enligt företagsinteckning anmäler namn och adress till oss, så har de företrädesrätt till ersättning för skada enligt försäkringsavtalet. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 procent av skogsbruksvärdet vid senaste fastighetstaxering. Vid skada genom storm eller snöbrott gäller företrädesrätten bara om ersättningsbeloppet överstiger 10 procent av här gällande försäkringsbelopp. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare och andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

12.5 Skadeersättningsregler i övrigt

I de fall ersättning eller kompensation i någon form fås från annat håll, i samband med skada som omfattas av försäkringen, begränsas rätten till ersättning så att summan av ersättning från annat håll och försäkringsersättning uppgår till högst 100 procent av värdet på skada enligt avsnitt 10.

Vi är inte skyldiga att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av egendomen.

12.6 Tidpunkt för betalning av skadeersättning och räntebestämmelser

12.6.1 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade via avräkningar eller andra verifikationer styrkt sina krav och i övrigt fullgjort vad som krävs enligt avsnitt 9.4.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffats, ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att vi fått utredningen eller värderingen.

12.6.2 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än enligt avsnitt 12.6.1 betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalar vi ränta enligt Riksbankens referensränta.

Vi betalar inte den ränta som beror på ditt dröjsmål att styrka ersättningsanspråk enligt avsnitt 9.4.

Ränta betalas inte om beloppet är mindre än 1 procent av prisbasbeloppet.

Definitioner

Impediment

Impediment är skogsmark som i medeltal producerar mindre än 1 skogskubikmeter per hektar och år.

m³fub

m³fub är ett handelsmått för rundvirke, kubikmeter fast volym mätt under bark.

Prisbasbelopp

Prisbasbelopp är det belopp som fastställs enligt Socialförsäkringslagen.

Produktiv skogsmark

Produktiv skogsmark är skogsmark som i medeltal producerar minst 1 skogskubikmeter skog per hektar och år.

Rundvirke

Rundvirke är ett träd som har kvistats och delats upp i olika virkessortiment, som till exempel timmer, kubb, massaved eller energived.

Skog

Skog är en skog som motsvarar huggningsklass G1 och uppåt.

Skogsförnygring

Skogsförnygring är en förnygring som motsvarar huggningsklass K2.

Ungskog

Ungskog är en skog som motsvarar huggningsklass R1 och R2. anger.

ÖVRIGT

T. Särskilda försäkringsvillkor

Av nedan angivna särskilda villkor gäller för försäkringen endast det eller de villkor vars nummer angetts i försäkringsbrevet

30 Revisionsbesiktning

Elektrisk starkströmsanläggning* inom ekonomibyggnad* ska revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad av besiktningssman som godkänts av Svenska Brandförsvarsförningens Elektriska Nämnd eller av bolaget.

Revisionsbesiktning ska ske minst vart tredje kalenderår.

Vid revisionsbesiktning gjorda anmärkningar ska av behörig person rättas inom 2 månader efter besiktningen.

Intyg om utförd besiktning, anmärkningar och vidtagna åtgärder ska av försäkringstagaren uppvisas för bolagets representanter på begäran.

86 Förlängd ansvarstid 36 månader i

B1. Avbrottsförsäkring

Med ändring av B1.11.2.2 gäller att ansvarstiden* vid avbrottskada, vid djurproduktion i byggnad* som återupptas inom 12 månader från skadedagen* är förlängd till 36 månader.

Q. Säkerhetsföreskrifter

01 Egendomsförsäkring, Avbrottsförsäkring, Arrende- och Hyresförlustförsäkring, Maskinskadeförsäkring samt Särskilda gårdsbyggnader

01.1 Allmänna säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iaktta

- aktsamhet och genomföra åtgärder för att förebygga skada. Detta innebär bland annat att ordningen ska vara god i utrymmen där brand lätt kan uppstå, exempelvis verkstad, garage, pannrum och foderberedningsutrymme
- att försäkrad egendom underhålls, sköts och tillses så att den är i funktionsdugligt skick
- att försäkrad egendom inte får användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på egendomen
- LBKs rekommendationer* (Lantbrukets Brandskyddskommitté) enligt säkerhetsföreskrifter som anges nedan i försäkringsvillkoret. LBKs rekommendationer* hämtas via länken "LBK-pärmen"* på www.lantbruketsbrandskydd.nu eller beställs hos Brandskyddsföreningen Sverige, tel. 08-588 474 00.

- lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter som meddelas i syfte att förhindra eller begränsa skada, till exempel lag eller förordning om
 - skydd mot olyckor
 - brandfarliga varor
 - explosiva varor
 - elektrisk starkströmsanläggning* (starkströmsföreskrifter)
 - hälso- och miljöfarliga varor
 - djurskydd
 - vägtrafik
 samt Jordbruksverkets Byggråd (JBR)
- anvisningar som meddelas av tillverkare, leverantör, besiktningsman, veterinär eller motsvarande i syfte att förhindra eller begränsa skada
- säkerhetsföreskrifter som anges i försäkringsbrevet
- säkerhetsföreskrifter som anges nedan.

Beträffande påföljd vid skada då säkerhetsföreskrift har åsidosatts, se Q.01.17.

01.2 Elektriska starkströmsanläggningar

01.2.1 Allmänt

Elanläggningar ska uppfylla i Sverige gällande starkströmsföreskrifter (Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter) och Elinstallationsregler* samt LBKs* ”Handbok för elinstallationer i lantbruk”.

Elinstallationsarbete får endast utföras av behörig elinstallatör eller av honom anställd yrkesman.

01.2.2 Revisionsbesiktning

Anges i försäkringsbrevet att elektrisk starkströmsanläggning* ska revisionsbesiktigas gäller följande.

Elektrisk starkströmsanläggning* ska revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad. Besiktningen ska utföras av besiktningsman som godkänts av Brandskyddsforeningen Sveriges Elektriska Nämnd eller av bolaget.

Den första revisionsbesiktningen ska göras inom 1 år efter det att elanläggningen blivit besiktningspliktig. Revisionsbesiktning ska därefter ske vart tredje kalenderår.

Vid revisionsbesiktning gjorda anmärkningar ska av behörig elinstallatör rättas inom 3 månader efter besiktningen. Intyg om utförd besiktning, gjorda anmärkningar och vidtagna åtgärder ska av försäkringstagaren visas för bolagets representanter.

01.2.3 Underhåll

”Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:3 – Innehavarens kontroll”, tydliggör anläggningsinnehavarens/försäkringstagarens ansvar för att elanläggningen ger betryggande säkerhet

mot person-, husdjurs*- och egendomsskada.

Innehavaren beslutar själv om lämplig tidsintervall för den periodiska kontrollen. Kontrollen anpassas till anläggningens beskaffenhet, ålder, omgivande miljö och användning. Resultatet av kontrollen, det beslutade tidsintervallet och de åtgärder som har vidtagits med anledning av kontrollen ska dokumenteras. Den senaste dokumentationen ska på begäran kunna visas upp för Elsäkerhetsverket och för bolaget.

01.2.4 Reservelverk

Reservelverk ska uppfylla anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 5. Reservelverk som har till uppgift att upprätthålla djurskyddet avseende el- och vattenförsörjning, ventilation, värme samt kyla ska också uppfylla anvisningarna i bolagets gällande regelsamling ”Länsförsäkringars och Agrias krav på driftlarm och reservelverk för lantbruksdjur* och produkter*”. Dessa anvisningar hämtas på lansforsakringar.se eller kan beställas från Inlands Försäkringsbolag.

Anteckningar om utförd provkörning och service ska göras i en särskild driftsjournal, som ska visas upp för bolagets representant på begäran.

01.3 Brand

01.3.1 Brandsläckning

Brandsläckningsberedskap ska finnas i den utsträckning som anges i LBK-pärmen*, Flik 10 och av bolaget.

01.3.2 Brandlarm och brandvarningssystem

Brandlarm och brandvarningssystem ska finnas i den utsträckning som anges av bolaget och enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 3, avsnitt 5, punkt 1 och Flik 10, avsnitt 2.

Brandlarm och brandvarningssystem ska vara godkänt av LBK* (se LBK-pärmen*, Flik 12) eller av bolaget och hållas i funktionsdugligt skick. Provning samt drift och skötsel av anläggningen ska utföras enligt tillverkarens anvisningar. Anteckningar om detta ska göras i en särskild driftsjournal, som ska visas upp för bolagets representant på begäran.

01.3.3 Byggnadstekniskt brandskydd

Anvisningarna för byggnadstekniskt brandskydd i LBK-pärmen, Flik 3 ska följas.

01.3.4 Brandsektionering

Brandsektionering ska utföras enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 3, avsnitt 3.

Om lägre premie erhålls på grund av brandsektionering ska branddörr, brandlucka eller annan liknande sektionering alltid vara stängd under tider då inte någon person arbetar i byggnad-

den* nära brandsektioneringen.

Brandsektionering, inklusive dörrar och luckor ska kontinuerligt underhållas och alltid vara i funktionsdugligt skick.

01.3.5 Brandfarlig sysselsättning

01.3.5.1 Öppen eld

Öppen eld får inte förekomma inom 75 meter från byggnad* eller upplag av brännbart material* eller närmare än 40 meter från brännbar växande gröda. Anvisningarna i LBK-pärmen Flik 9, avsnitt 1 ska följas.

Öppen eld får inte förekomma i djurstall eller annan byggnad* med brännbart material*.

Eld eller annan brandfarlig verksamhet får inte handhas på sådant sätt att brand kan uppstå.

Vad gäller avståndsregler med mera för Heta arbeten, se Q.01.3.5.4.

01.3.5.2 Upptining

Upptining med elström får utföras endast av behörig elinstallatör. Svetslåga, blåslampa, varmluftspistol eller dylikt får inte användas.

01.3.5.3 Tobaksrökning

Tobaksrökning får inte ske

- i djurstall
- i lokal där lagring eller bearbetning av brännbart material* förekommer eller i andra lokaler där brandskada på grund av tobaksrökning kan uppstå
- vid upplag utomhus av brännbart material*.

01.3.5.4 Heta arbeten

Säkerhetsföreskrifter för heta arbeten gäller för permanent och tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Heta arbeten ska utföras enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 7.

01.4 Snölast på tak

Byggnaders tak ska skottas om stora mängder snö samlas på taken.

Anmärkning

Om det på grund av väderleksbetingelserna inte varit möjligt att undanröja snön och om tidigare snöbelastning inte väsentligt har påverkat skadan, tillämpas inte säkerhetsföreskriften.

01.5 Datautrustningar, larmanläggningar och annan

elektronisk utrustning

01.5.1 Överspänningsskydd

Datautrustningar, larmanläggningar och annan elektronisk utrustning ska överspänningsskyddas enligt anvisningarna i LBK – pärmen* Flik 5 Åskskydd. Överspänningsskydd ska vara fackmannamässigt installerade.

Anmärkning

Med dator avses här inte dator som endast används för bokföring och administration.

01.5.2 Reservdelar

Reservdelar för datautrustningar, larmanläggningar och annan elektronisk utrustning ska finnas eller kunna skaffas fram inom 24 timmar samt anläggning ska vara i funktion inom 36 timmar, efter det att skadan har uppmärksamats. Alternativt ska ett serviceavtal ha tecknats med samma tidsgräns.

01.5.3 Driftlarm

Driftlarmanläggning som har till uppgift att upprätthålla djurskyddet avseende

- el- och vattenförsörjning
- ventilation
- värme
- kyla

ska vara godkänd av bolaget och hållas i funktionsdugligt skick.

Larmanläggningen ska vara utformad, skötas och provas enligt bolagets gällande regelsamling "Länsförsäkringars och Agrias krav på driftlarm och reservverk för lantbruksdjur* och produkter*". Dessa anvisningar hämtas på lansforsakringar.se eller kan beställas från Inlands Försäkringsbolag.

01.5.4 Datamedia och information

Förvaring av originalprogram

Original exemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att originalet och installerat program inte kan skadas vid samma tillfälle.

Rutin för säkerhetskopiering av användarfiler

Säkerhetskopior av användarfiler ska framställas med den frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhet, dock minst 1 gång per vecka. Säkerhetskopior ska vara korrekta, aktuella och funktionsdugliga.

Säkerhetskopior ska förvaras skilda från originalet och från varandra på sådant sätt att dessa inte kan skadas vid samma tillfälle.

01.5.4.1 Särskild påföljd

Har säkerhetsföreskrift enligt Q.01.5.4 inte följts gäller utöver påföljd enligt Q.01.17.1 och .3 att ingen ersättning lämnas för merkostnad och avbrottskada enligt B1. Avbrottsförsäkring till följd av skada på datamedia* och information.

01.6 Uppvärmningsanordningar

01.6.1 Uppvärmning och torkning

Uppvärmnings- och torkanläggning samt hetvattentvätt ska anordnas enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 4.

Innan uppvärmnings- eller torkanläggning tas i bruk ska den godkännas av skorstensfejartekniker* och av bolaget.

Elvärmeapparat* ska vara CE-märkt* och godkänd enligt Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter för den lokala användningen. Uppställning ska göras enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 5.

01.6.2 Särskilda uppvärmningsanordningar

Uppvärmningsanordningar där risk för överhettning föreligger, till exempel spisplattor, kaffebryggare och bastu ska vara försedda med ej urkopplingsbar timer.

01.6.3 Bränsle

Bränsle* ska hanteras och förvaras enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 11.

01.7 Transportanordningar

Med transportanordningar avses anordningar som transporterar foder, spannmål och dyligt, horisontellt eller vertikalt, till exempel elevatorer, skruvar, transportfläktar och bandtransportörer.

Dessa anordningar ska utformas enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 5 och 6.

01.8 Elmotorer

Anläggningar med elmotorer för remtransmissioner, exempelvis krossar, kvarnar, skopremselevatorer och bandtransportörer, ska vara försedda med varvtalsvakt enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 5 och 6.

Varvtalsvakten ska kontrolleras enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 6 avsnitt 1, punkt 3.

Elmotorer i system som blåser luft till och från utrymmen där lagring eller bearbetning av brännbart material* förekommer, ska vara försedda med inbyggt termiskt skydd (temperaturskydd) i motorlindningen enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 5. Härmed avses exempelvis elmotorer som driver fläktar för torkning av hö eller spannmål.

01.9 Motordrivna fordon

Motordrivna fordon ska uppfylla anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 8, till exempel vad gäller tekniska krav, uppställning och inkörsel i byggnad*. Vad som är motordrivna fordon, inklusive stationär förbränningsmotor, definieras i LBK-pärmen*, Flik 8.

Uppställning och inkörsel i byggnad* av motorfordon eller motorredskap som drivs med annan motor än dieselmotor, exempelvis bensindrivet fordon, får endast ske efter bolagets godkännande.

01.10 Stationär förbränningsmotor.

Stationär förbränningsmotor ska vara försedd med gnistsläckare.

Stationär förbränningsmotor ska utomhus placeras minst 6 meter från byggnad och från upplag av lättantändliga ämnen. Motorn får placeras inomhus om lokalen uppfyller kraven för garage enligt LBK-pärmen, Flik 3, avsnitt 5, punkt 5. Avgasrör ska utformas i samråd med bolaget enligt rekommendationerna för skorsten i LBK-pärmen, Flik 4, avsnitt 5.

Uppställning av gasdriven stationär förbränningsmotor får dock endast ske efter bolagets godkännande.

Anmärkning

Ovanstående gäller även traktor i stationär drift.

01.11 Laddning av batterier

Laddning av batterier ska utföras i ett väl ventilerat och välstädat utrymme samt på en plats där brandrisken är liten, exempelvis gårdsverkstad eller maskinhall.

Laddning av batterier i batteridrivna fodervagnar ska utföras enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 6, avsnitt 7.

01.12 Tankning och förvaring av motorbränsle

Tankning av motorfordon* eller motorredskap* får inte ske inomhus eller inom 6 meter från byggnad*. Tankning får aldrig ske då motorn är igång. Motorfordon och motorredskap definieras i LBK-pärmen*, Flik 8.

Förvaring av motorbränsle och andra brandfarliga vätskor ska ske enligt anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 11.

01.13 Cistern för brandfarliga vätskor

Cistern ska uppfylla anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 11, avsnitt 2, punkt 6. Cistern ska vara försedd med elektroniskt överflyllnadsskydd.

Beträffande krav på låsanordning för cistern, se Q.01.19.

01.14 Förvaring av husvagnar, husbilar, bilar och båtar

Vid förvaring av husvagnar, husbilar, bilar och båtar i byggnader* ska anvisningarna i LBK-pärmen*, Flik 3, avsnitt 5, punkt 6.2 uppfyllas.

01.15 Skyddskrav för utströmning av vätska från ledningssystem

01.15.1 Frysrisk

Skäliga åtgärder ska vidtas för att förhindra utströmning genom frysning. Se även Q.01.3.5.2 Uppotning.

01.15.2 Dagvattenledning

Invändigt ledningssystem för regn- eller smältvatten ska uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt Boverkets Byggregler (BBR).

01.15.3 Provning

Ledningssystem ska innan de tas i bruk provas och godkännas i vedertagen ordning.

01.15.4 Underhåll

Ledningssystem och övriga anordningar som ska förhindra utströmning ska underhållas på ändamålsenligt sätt. Påföljd enligt Q.01.19.3 tillämpas dock endast om underhållet är uppenbart eftersatt.

01.16 Rabatt eller lägre premie på grund av skadeförebyggande åtgärder

Försäkringstagare som erhåller rabatt eller lägre premie när särskilda skadeförebyggande åtgärder har uppfyllts, ska tillse att förutsättningarna för rabatt eller lägre premie inte ändras. Detta innebär bland annat att utrustning som till exempel brandsläckare, slangrullar, jordfelsbrytare, brandvarningsanläggning, ska hållas i funktionsdugligt skick samt att ändrade förhållanden ska anmälas till bolaget.

01.17 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

01.17.1 Allmänt

Har den försäkrade när skada har inträffat försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren, av försäkringsbrev eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning skadan får anses ha inträffat även om säkerhetsföreskriften hade iakttagits.

Med den försäkrade likställs annan som haft att tillse att säkerhetsföreskriften följdes.

01.17.2 Nedsättning görs med 30 procent

Har säkerhetsföreskrift enligt Heta arbeten (Q.01.3.5.4) inte följts sätts den ersättning som annars skulle ha lämnats efter avdragen självrisk* ned med 30 procent, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp*. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle ha lämnats om enbart Q.01.17.1 hade tillämpats.

01.17.3 Nedsättning görs med 20 procent

Har annan säkerhetsföreskrift som inte återopas i Q.01.17.2 inte följts sätts den ersättning som annars skulle lämnats efter avdragen självrisk* ned med 20 procent, dock med lägst 50 procent av prisbasbeloppet* och högst 10 prisbasbelopp*. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle ha lämnats om enbart Q.01.17.1 hade tillämpats.

01.18 Skyddskrav mot stöld och skadegörelse i byggnad och lokal i byggnad

01.18.1 Skyddskrav för byggnad och lokal i byggnad

Byggnad* och lokal i byggnad* ska ha golv, väggar, tak, dörr- och fönsterenheter med mera som vad avser såväl det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar, i sin helhet ger ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott* och försvårar bortförande av stöldgods.

Med lokal menas även arbets- och redskapsbod, dock inte motordrivna fordon eller släpfordon.

01.18.2 Skyddskrav på låsanordning

Byggnad* och lokal i byggnad* ska ha dörrar, portar och luckor låsta med av bolaget godkänd låsenhet.

Med godkänd låsenhet avses:

- certifierat instickslås och slutbleck som uppfyller fordringarna i svensk standard SS 3522 lägst klass 3.
- certifierat hänglås med beslag eller certifierad låsbom. Lås och beslag ska på dörrens insida vara lägst klass 3 eller lägst klass 3 på utsidan enligt fordringarna för hänglås och hänglåsbeslag i Svenska Stöldskyddsforeningens norm SSFN 014 och SSF 018.
- invändig stålbovm av plattjärn minst 8 x 50 mm som låses med hänglås certifierat enligt Svenska Stöldskyddsforeningens norm för hänglås SSFN 014 klass 3.

Dörr, port och lucka anses inte vara låst om nyckel* har lämnats kvar i låset.

Lås i dörrar till, exempelvis gårdsverkstad, sadelkammare, kemiska förråd, ska utgöras av klass 3. Låset ska från båda sidor

av dörren endast kunna öppnas med nyckel*. Låsenhet ska vara fastsatt på ett säkert sätt enligt tillverkarens anvisningar.

För pardörrar gäller dessutom att den ena dörren ska vara reglad upp- och nedtill med säkrade kantreglar eller på likvärdigt sätt.

Öppningsbart fönster i väggar, dörrar och tak ska vara stängt och invändigt reglat.

Anmärkning

Skyddskrav på låsanordning gäller inte byggnadsdel med djur*. Kraven på låsanordning gäller däremot för lokal i djurstall.

01.18.3 Nyckel, kod eller låskombination

Nyckel*, kod eller låskombination till byggnad* och lokal i byggnad* ska handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får till exempel inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i byggnad eller i lokal i byggnad att den är lättillgänglig för obehöriga.

01.18.4 Lås, kod och låskombination

Lås, kod och låskombination ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckeln* eller har kännedom om koden eller låskombinationen.

01.19 Skyddskrav på låsanordning för cistern

På utomhus placerad cistern ska påfyllnings- och tappningsanordningar samt andra öppningar vara låst med låsanordning som lägst motsvarar beslag och hänglås klass 2.

För cistern placerad i byggnad gäller att byggnaden ska vara låst med av bolaget godkänd låsenhet enligt punkt Q.01.18.2, lägst klass 3. Med byggnad avses här särskilt cisternhus eller av bolaget godkänt brandavskilt utrymme med egen ingång i byggnad.

Anmärkning

Uppfylls inte kraven i Q.01.18 och Q.01.19 tillämpas särskild självrisk enligt A.11.11.3.

02 Ansvarsförsäkring

02.1 Den försäkrade ska

- följa de säkerhetsföreskrifter som anges i försäkringsbrevet
- tillse att dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar i rimlig omfattning förvaras och på bolagets begäran uppvisas när det kan vara av betydelse för att kunna fastställa
 - leveranstidpunkt, eller
 - om skadeståndsskyldighet föreligger, eller
 - om produkt varit defekt vid leverans.

02.2 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Har den försäkrade inte iakttagit sina skyldigheter enligt säkerhetsföreskrifterna i Q.02.1 och har detta varit till väsentligt men i utredning av skadestandsfrågan, görs ett avdrag med 20 procent av annars utgående ersättning, dock med lägst 50 procent av prisbasbeloppet* och högst 10 prisbasbelopp*.

05 Begränsad Nötkreatursförsäkring

05.1 Allmänna säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren ska iaktta och följa följande föreskrifter för att förebygga och begränsa skada på djur:

- Djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Djur ska få tillräckligt med foder och vatten samt daglig tillsyn. Stallmiljön och stängsel ska vara av en sådan standard att risk för skada minimeras.
- Lagar, förordningar och föreskrifter som har till syfte att förebygga sjukdomar och skador på djur ska följas. Beslut och förelägganden av veterinär eller myndighet ska följas.
- Djur måste ges nödvändig vård. Om djur insjuknar, skadas eller visar symtom på sjukdom, tecken på slöhet eller avmagering måste veterinär snarast kontaktas eller tillkallas.
- Anvisningar och rekommendationer utfärdade av veterinär avseende vård (behandling eller eftervård) och rehabilitering av djur ska följas.
- Veterinär ska kontaktas eller tillkallas igen om djurs hälsa inte har förbättrats under pågående behandling, vård och rehabilitering.
- Försäkrade djur ska omhändertas med omsorg och i övrigt ska den aktsamhet iakttas som krävs för att förhindra att ett försäkringsfall inträffar eller för att begränsa dess följder.

05.2 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Har säkerhetsföreskrift enligt Q.05.1 inte följts sätts den ersättningen som annars skulle ha lämnats ned med 20 procent, dock med lägst 50 procent av prisbasbeloppet* och högst 10 prisbasbelopp*. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Vid allvarligt åsidosättande av säkerhetsföreskrift kan nedsättning av ersättning ökas, till och med så mycket att ingen ersättning betalas.

R. När skada inträffat

01 Egendomsförsäkring, Avbrottsförsäkring, Arrende- och Hyresförlustförsäkring, Maskinskadeförsäkring samt Särskilda gårdsbyggnader

01.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

Dessutom ska den försäkrade vid stöld, inbrott*, rån* eller annat brott snarast göra polisanmälan och sända in polisintyg till bolaget.

01.2 Preklusion – Ersättningskrav

Ersättningskrav ska framställas till bolaget så snart som möjligt och senast 6 månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Avser ersättningskravet förlust enligt B1.04 och B2.03 ska krav framställas senast 6 månader efter ansvarstidens* slut.

Framställs kravet senare är bolaget fritt från ersättningsskyldighet.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom – skadad och oskadad – med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma bolagets ansvarighet och ersättningens storlek.

01.3 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom
- utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamheten
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften.

Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

01.4 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

01.5 Besiktning av skada

Bolaget har rätt att låta besiktiga skada samt att, innan åtgärder vidtas, utfärda anvisningar för reparation, återställande, tillvaratagande av skadad egendom och hjälpplanering. Den försäkrade är skyldig att följebolagets anvisningar om val av reparatör, entreprenör eller metod för reparation eller sanering.

Iakttar den försäkrade inte vad som här sagts är bolagets ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

01.6 Gravationsbevis och panthavares godkännande

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning, ska den försäkrade sända in dessa handlingar till bolaget.

01.7 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

02 Ansvarsförsäkring

02.1 Anmälan om skada

Skada som kan grunda ersättningskrav mot försäkrad ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

Vid nyckelförlust ska polisanmälan ske och kopia på anmälan ska på begäran insändas till bolaget.

02.2 Preklusion – anmälan om anspråk

Anspråk mot försäkringen med anledning av skadeståndskrav mot försäkrad måste anmälas till bolaget inom 6 månader från det försäkrad fick kännedom om skadeståndskravet. Anmäls kravet senare är bolaget fritt från ansvarighet.

02.3 Uppgörelse i godo

Om bolaget så begär är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Den försäkrade har dock inte rätt att utan bolagets tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Den försäkrade är även skyldig att förhindra att den försäkrade ådöms skadeståndsskyldighet genom tredskodom*.

Iakttar den försäkrade inte av bolaget lämnade föreskrifter

är bolaget fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

Har bolaget förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är bolaget fritt från skyldighet att ersätta därefter uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.

02.4 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom.

Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företag eller på platsen.

02.5 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

02.6 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

02.7 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis eller annan myndighet, eller har han i sådan sak instämmts till domstol, ska han omedelbart underrätta bolaget härom. Bolaget äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

02.8 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom/henne anställd personal.

03 Rättsskyddsförsäkring

03.1 Anmälan om tvist

Tvist ska anmälas till Inlands Försäkringsbolag snarast möjligt.

03.1.1 Ersättningsanspråk

Ersättningsanspråk ska framställas till bolaget så snart som möjligt och senast 6 månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin fordran på försäkringsersättning. Framställs anspråket senare är bolaget fritt från ersättningsskyldighet.

Anmärkning

Försäkrad anses ha fått kännedom om sin fordran när ombud anlitas.

03.2 Ombud

Vid tvist ska försäkrad anlita ombud innan talan väcks i domstol.

Är tvist sådan att den enligt E.11.1.3 först ska prövas av annan instans, ska ombud anlitas senast när sådan tvist överklagas.

Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till de krav som ställs på ett ombud enligt det lands lag där processen drivs och antingen vara

- advokat eller biträdande jurist i advokatbyrå, eller
- jurist vid LRF Konsult, eller
- annan person som för den enskilda tvisten uppfyller kraven på lämplighet.

Ombudet, bolaget och försäkrad har rätt att begära prövning av ombudets lämplighet hos Svensk Försäkring, POL. Svensk Försäkrings beslut är rådgivande, www.forsakringsnamnder.se

Vid tvist gällande skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader mellan ombud, som är ledamot av Sveriges advokatsamfund (advokat) eller biträdande jurist anställd hos sådan ledamot, och bolaget ska prövning ske hos Ombudskostnadsnämnden, OKN. Ombudet och bolaget förbinder sig att godta utfallet av sådan prövning, www.forsakringsnamnder.se.

Övriga ombud och försäkrade har rätt att begära prövning av skäligheten i arvode och övriga kostnader hos Försäkringsbolagens Nämnd för Rättsskyddsfrågor, FNR. Ombudet och försäkrad förbinder sig att godta utfallet i sådan prövning, www.forsakringsnamnder.se.

Anmärkning

Den försäkrade anses ha fått kännedom om försäkringsfallet när ombud anlitas i tvist.

03.3 Bedrägliga uppgifter

Om försäkrad svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för bedömning av försäkringsersättningen kan denna begränsas eller helt bortfalla.

04 Krisförsäkring

Försäkrad som drabbats av traumatiskt tillstånd till följd av skada ska ta kontakt med Länsförsäkringars förmedlingstjänst för bokning av besök hos psykolog/psykoterapeut.

Den försäkrade ska

- tillse att bolaget får de upplysningar och intyg som bolaget bedömer är nödvändiga för att fastställa rätten till ersättning. Bolaget ersätter kostnader för begärda intyg och undersökningar
- styrka sina ersättningsanspråk med originalkvitton eller motsvarande.

05 Begränsad nötkreatursförsäkring

05.1 Allmänna åtgärder vid skada

Vad som anges i R.01.1–Q.01.7 gäller även för Begränsad nötkreatursförsäkring.

05.2 Obduktion

Vid upprepade dödsfall utan att de bakomliggande orsakerna säkert kunnat fastställas måste döda djur obduceras, på djurägarens bekostnad.

05.3 Destruktion och verifikation

Djur som inte sänts till slakteri, inte slaktats hemma eller inte skickats till obduktion ska alltid sändas till destruktion via Svensk Lantbrukstjänst eller motsvarande företag. Döda djur får endast grävas ner i områden som inte omfattas av det av myndighet utfärdade generella nedgrävningsförbudet.

Om ett djur har grävts ner måste dödfallet kunna verifieras av två ojäviga vittnen som skriftligen ska intyga att de sett det döda djuret.

Om djur grävts ned på plats som omfattas av det generella nedgrävningsförbudet dras från skadebelopp enligt A.41 destruktionskostnad enligt Svensk Lantbrukstjänsts prislista eller motsvarande företag.

05.4 Djur som kommer bort

Djur som kommit bort ska snarast anmälas till polisen och bolaget. Djuren ska eftersökas och annonseras i lokaltidning. Djur som inte återfinns inom tre månader ersätts enligt A.41.

X. Allmänna undantag

01 Grov vårdslöshet och uppsåt

Bolaget inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företag eller på platsen.

02 Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp.

03 Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, till exempel kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall inklusive radonstrålning.

05 Terroristattack

05.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada

- genom oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el, gas, vatten eller värme
- som innebär att leveransavtal inte kan fullföljas på grund av att sådan skada som egendomsförsäkringen enligt A.11.1–11.18 gäller för, inträffat hos leverantör eller kund med vilken försäkringstagaren har gällande kontrakt
- som orsakas av biologisk eller kemisk kontamination om skadans uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med terroristattack.

Y. Allmänna avtalsbestämmelser

01 Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen

Försäkringstiden räknas från kl 00.00 begynnelse dagen och är 1 år om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkring på begynnelse dagen räknas försäkringstiden dock först från den tidpunkt då försäkringsavtalet ingås.

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen genom att försäkringstagaren betalar den premie som bolaget genom utsänd avi underrättar honom om. Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen ska bolaget meddela detta senast då premieavin sänds ut.

Har bolaget anledning att inte förnya försäkringen ska för-

säkringstagaren underrättas om detta senast 1 månad före försäkringstidens slut. Skickas meddelandet senare förlängs försäkringen med lika många dagar som meddelandet är försenat.

02 Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

02.1 Bolaget har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra

- 3 dagar efter uppsägningen vid första premieperioden (nyteckning)
- 7 dagar efter uppsägningen vid senare premieperiod.

02.2 Bolaget har rätt att säga upp försäkringen före försäkringstidens utgång

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget
- om ett i försäkringsavtalet angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som bolaget inte kan antas ha tagit i beräkning.

02.3 Om försäkrad inte tillåter att bolaget besiktigar försäkrad egendom har bolaget rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

02.5 Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort, till exempel genom att egendom avyttras.

02.10 Förändring av avtal vid terroristattack

Bolagets återförsäkring kan med anledning av skada orsakad av terrorism komma att förändras. Bolaget äger därför rätt att helt exkludera eller förändra sitt åtagande enligt detta avtal med anledning av skada orsakad av terrorism 14 dagar efter det att meddelande härom avsänts till försäkringstagaren.

03 Premiebetalning och uppgifter för förnyad försäkring

03.1 Första premie

Premien ska betalas i förskott. Bolagets ansvarighet inträder vid försäkringsårets början, även om premien ännu inte har betalats. Detta gäller endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändningen av avi föreligger dröjsmål med premiebetalning. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder bolagets ansvarighet först dagen efter betalningen.

03.2 Förnyad försäkring

03.2.1 Uppgifter för förnyad försäkring

För beräkning av premie för nytt försäkringsår ska försäkringstagaren utan dröjsmål lämna uppgift om

- ny-, till- eller ombyggnad eller annan därmed jämförlig förbättring av fullvärdeförsäkrad byggnad*
- investering av övrig fullvärdeförsäkrad egendom
- arealökning
- ökning av årsomsättning*.

03.2.2 Förnyelsepremie

Premien för förnyad försäkring ska betalas senast på dess begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 1 månad efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Försäkringen förnyas under förutsättning att premien betalas inom här föreskriven tid.

Försäkringen förnyas även om premien betalas senare än inom föreskriven tid, dock endast under förutsättning att betalning sker innan försäkringen sagts upp. Bolagets ansvarighet inträder i detta fall först dagen efter betalningen.

03.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremien i sin helhet är föranledd av att försäkringen utökats, gäller för tilläggspremien vad som sagts om första premien (se Y.03.1).

Om tilläggspremien i övriga fall inte betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin, begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie.

03.3 Särskilda regler vid kontobetaling

Utöver vad som anges i Y.03.1–03.3 gäller bestämmelserna i kontoavtalet (autogiroavtalet).

Om kontot upphör att gälla av annan anledning än utebliven betalning aviseras premie för återstående del av försäkringstiden. Premie ska betalas enligt reglerna i Y.03.1–03.3 Om kontot upphör att gälla på grund av bristande betalning har bolaget rätt att säga upp försäkringen enligt Y.02.1.

03.5 Särskilda regler vid annan delårsbetalning än konto

Premie för senare premieperiod (månads-, kvartals- eller halvårsbetalning) ska betalas senast på periodens första dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 1 månad efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Betalas inte premien i rätt tid föreligger dröjsmål med premiebetalningen och bolagets ansvarighet upphör, det vill säga bolaget ansvarar inte längre för försäkringsfall. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp, återinträder bolagets ansvarighet först dagen efter betalningen.

04 Rätt till premieåterbetalning när försäkringen upphör i förtid

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla ska bolaget återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter bolagets uppsägning upphör att gälla återbetalar bolaget oförbrukad del av premien.

Om försäkrad egendom skadats är den premie som belöper på ett försäkringsbelopp motsvarande skadeersättningen förbrukad.

05 Upplyningsplikt och riskökning

05.1 Felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades eller förnyades. Den som vill teckna, utvidga eller förnya en försäkring ska lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring ska meddelas. Försäkringstagaren ska ge riktiga och fullständiga upplysningar och även utan förfrågan från bolaget ska försäkringstagaren lämna uppgifter som är av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Om bolaget begär upplysningar enligt meningens ovan under försäkringstiden ska försäkringstagaren lämna sådana. Om en försäkringstagare inser att bolaget tidigare har fått oriktiga uppgifter eller ofullständiga uppgifter ska försäkringstagaren utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Har försäkringstagaren lämnat uppgifter, som han insett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga, och har detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor, begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt. Om bolaget med kändedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkring, lämnas ingen ersättning om skada inträffar.

05.2 Ändrade förhållanden

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada eller skadans omfattning ska försäkringstagaren meddela detta till bolaget. Skulle

ändringen ha medfört högre premie eller ändrade villkor och har försäkringstagaren utan skäligen anledning underlåtit att meddela Inlands Försäkringsbolag ändringen begränsas ansvarigheten på samma sätt som anges i Y.05.1.

05.3 Besiktning

Bolaget har rätt att besiktiga den försäkrade egendomen.

06 Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Återkrav mot privatperson får framställas endast om

- denne vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet, eller
- skadan har samband med dennes förvärvsverksamhet.

10 Personuppgiftslagen – dina personuppgifter

De personuppgifter som du lämnar till Inlands Försäkringsbolag behandlas i enlighet med personuppgiftslagens bestämmelser. Uppgifterna inhämtas normalt direkt från dig själv eller från annat bolag inom länsförsäkringsgruppen men i vissa situationer kan uppgifter inhämtas från arbetsgivare eller annan. Telefonsamtal som sker med dig kan komma att spelas in för dokumentation av lämnade uppgifter.

Inlands Försäkringsbolag kommer att behandla vissa personuppgifter om dig samt om till exempel försäkringstagare, försäkrade, medförsäkrade, inbetalare, förmånstagare eller panthavare, såsom namn- och adressuppgifter, personnummer och i vissa fall även uppgifter om yrke och medborgarskap, vissa ekonomiska förhållanden och hälsotillstånd. Uppgifterna kan komma att uppdateras genom externa register, till exempel SPAR.

Uppgifterna behandlas för att ge en helhetsbild av ditt engagemang som du har hos Inlands Försäkringsbolag och vår återförsäkrare samt för att Inlands Försäkringsbolag ska kunna teckna och fullgöra avtal och rättsliga skyldigheter samt framställa rättsliga anspråk, ge en god service, marknadsföring, statistik, marknads- och kundanalyser samt i övrigt kunna uppfylla de krav som ställs på verksamheten. Uppgifterna är avsedda att i första hand användas inom Inlands Försäkringsbolag men kan komma att lämnas ut till andra företag, föreningar, organisationer som Inlands Försäkringsbolag samarbetar med, exempelvis återförsäkringsgivare. Uppgifter kan också komma att lämnas ut till myndigheter i fall skyldighet föreligger enligt lag. Vidare kan uppgifter om ditt sakförsäkringsinnehav lämnas ut till personer du har hushållsgemenskap med. Personuppgifter kan komma att behandlas under viss tid även om försäkring inte

beviljas och sedan försäkring avslutats.

Personuppgiftsansvarig är Inlands Försäkringsbolag. Som fysisk person har du rätt att en gång om året kostnadsfritt få besked om vilka personuppgifter vi behandlar som rör dig. Ansökan om sådant besked ska vara skriftlig och undertecknad av dig själv. Du har även rätt att skriftligen anmäla att dina personuppgifter inte får behandlas för direkt marknadsföring. Din ansökan eller anmälan skickas till Inlands Försäkringsbolag. På begäran av dig är Inlands Försäkringsbolag skyldigt att vidta rättelse ifråga om sådana personuppgifter som rör dig vilka inte har behandlats i enlighet med personuppgiftslagens bestämmelser.

11 Gemensamt skadeanmälningsregister (GSR)

För att minska försäkringsbolagens kostnader för ersättning som baseras på oriktiga uppgifter använder sig bolaget också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Registret innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag.

Personuppgiftsansvarig för GSR är GSR AB, Box 2471, 104 51 Stockholm.

12 Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i denna förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i försäkringsavtalslagen.

13 Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeturledning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

14 Preskription

Den som inte är nöjd med försäkringsgivarens beslut om ersättning förlorar sin rätt om han inte väcker talan mot försäkringsgivaren inom 3 år från det han fick kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i alla fall inom 10 år från det att fordringen tidigast kunde göras gällande.

Om anspråk har framställts till bolaget inom denna tid är fristen dock alltid 6 månader efter det att bolaget har förklarat att det tagit slutlig ställning till anspråket eller, om bolaget

skriftligen förelagt en försäkrad att väcka talan, är denna frist minst 6 månader från det att den försäkrade fick del av föreläggandet.

15 Lagar

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen.

Tvist angående tolkningen eller tillämpningen av detta försäkringsavtal eller frågor med anknytning till avtalsförhållandet ska avgöras enligt svensk lag i svensk domstol.

Z. Definitioner

Här anges definitioner av med * markerade ord och begrepp i försäkringsvillkoret. För S. Skogsförsäkring anges dock definitionerna sist i avsnittet S. Skogsförsäkring.

Nedanstående definitioner av ord och begrepp gäller i detta försäkringsvillkor, oavsett om samma ord och begrepp definieras annorlunda i något annat sammanhang.

Annans egendom

Se A.05.10 Definition av egendomstyper*.

Ansvarstid

Med ansvarstid avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag egendomsskadan inträffat.

Arbetskraft

Med arbetskraft avses försäkringstagaren själv och dennes anställda i den försäkrade verksamheten.

Arbetskada

Med arbetskada avses skada som drabbar arbetstagare hos försäkringstagaren till följd av olycksfall i eller under färd till och från arbetet eller annan skadlig inverkan i arbetet.

Arbetstagares egendom

Se A.05.9 Definition av egendomstyper

Arkivalier

Se A.05.7 Definition av egendomstyper.

Besättningsförsäkring

Avser Agria Djurförsäkrings försäkringsprodukter för besättningar av nöt, gris, får, get, höns, slaktkyckling och kalkon.

Biologiskt material

Med biologiskt material avses till exempel hö, halm, ensilage, spannmål, oljeväxter, potatis, sockerbetor, rovor, lök, morötter,

träd, buskar, ved, sågspån, träpellets och produkter från djur såsom mjölk, kött, ägg, textiltibrer, gödsel och urin.

Biologisk mångfald

Med biologisk mångfald betyder mångfalden av olika arter, den genetiska (ärflika) variationen inom arterna, men också mångfalden av livsmiljöer och samspel mellan dessa.

Med bevarande av den biologiska mångfalden avses dels bevarande av arter, dels bevarande av biotoper och ekosystem.

Brukare

Med brukare avses exempelvis arrendator.

Brännbart material

Med brännbart material avses till exempel, hö, halm, ris, virke, flis, bränsle*, spannmål, oljeväxter.

Bränsle

Med bränsle avses till exempel bensin, dieselolja, energigas, ved, flis, pellets eller halm.

Byggnad

Se A.05.1 Definition av egendomstyper.

Byggnadsinventarier

Se A.05.1 Definition av egendomstyper.

Båthus

Med båthus avses byggnad för förvaring av båtar. En byggnad som är byggd vid vatten, exempelvis sjö, hav, flod eller å. Även om båthuset används för annat ändamål – exempelvis boende, snickeriverkstad, förvaring – är byggnaden enligt detta villkor ett båthus.

Datamedia

Se A.05.7 Definition av egendomstyper.

Djur

Se A.05.6 Definition av egendomstyper.

Djurproduktion

Verksamhet som syftar till framställning av animaliska livsmedel eller som syftar till bruk eller försäljning av individer som tillhör djurriket.

Driftenhet

Med driftenhet avses verksamhet som drivs av en driftledning, med samma arbetsstyrka och maskinpark. Till driftenheten räknas

inte fastighet som är utarrenderad eller inte brukas på ett aktivt sätt av försäkringstagaren.

Dukar

Dukar som tätskikt i botten på bassänger för urin, gödsel och vatten samt dukar som vägg- och takmaterial, exempelvis för avdelning av ridhus.

Egendomstyp

Se A.05.

Ekonomibyggnad

Med ekonomibyggnad avses till jordbruk hörande byggnad som inte används som bostadshus.

Elektrisk starkströmsanläggning

Elanläggning för sådan spänning, strömstyrka eller frekvens som kan vara farlig för personer, husdjur eller egendom.

Elinstallationsreglerna

Är den svenska standarden SS 436 40 00 som ger regler för projektering, montering och kontroll av elinstallationer för att säkerställa ”elsäkerhetsteknisk praxis” som Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter föreskriver.

Om svensk standard tillämpas som komplement till Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter anses anläggningen vara utförd enligt god elsäkerhetsteknisk praxis.

En starkströmsanläggning ska vara utförd enligt god elsäkerhetsteknisk praxis så att den ger betryggande säkerhet mot person-, husdjurs- eller egendomsskada på grund av el.

Elvärmeapparat

Med elvärmeapparat avses till exempel elektrisk värmebläkt, elradiator, värmelampor och värmetak i djurstall.

Foderkök

Med foderkök avses ett utrymme för beredning av foder till djur.

Fullvärdeförsäkring

Med fullvärdeförsäkring avses att egendomens hela värde skadedagen enligt skadevärderingsreglerna (A. 41) är föremål för försäkring. Försäkringen gäller utan försäkringsbelopp.

Fyrhjulingar

Fyrhjulingar ska vara registrerade och ha en registreringsskylt.

De kan vara registrerade som antingen terrängskoter, motorcykel, moped eller traktor.

Föremål

Minsta gemensamma utbytbara enhet.

Förstariskförsäkring

Med förstariskförsäkring avses att viss del av egendomens värde är föremål för försäkring. Försäkringen gäller med försäkringsbelopp. Vid skada görs skadevärdering enligt skadevärderingsreglerna (A. 41).

Försäljningskostnader

Med försäljningskostnader förstås sådana omkostnader som den försäkrade får utge till följd av försäljningen för exempelvis frakter, annonsering och provisioner.

Gårdsverkstad

Med gårdsverkstad avses verkstad belägen på den försäkrade fastigheten där reparation och underhåll av lantbruks- och skogsbruksmaskiner samt motorfordon utförs.

Gröda

Se A.05.5 Definition av egendomstyp.

Grönytemaskiner

Med grönytemaskiner avses motorfordon som används för park- och trädgårdsskötsel, exempelvis gräsklippare, även så kallade åkgräsklippare.

Hemdjur

Med hemdjur avses djur som används i lantbruk. Exempel på hemdjur är nötkreatur, häst, grisar, får, getter och fjäderfä.

Hund och katt är inte hemdjur.

Husdjur

Enligt Elsäkerhetsverkets definition är husdjur djur som används för avel och uppfödning.

Hästverksamhet

Med hästverksamhet avses uppfödning av häst (stuteri), träning av häst, hingsthållare, ridskola, ridläger, hovslagning, uthyrning av stallplats, uthyrning av byggnad för hästverksamhet, hästhållning för försäkringstagarens egen och familjens fritidshästverksamhet.

Med hästverksamhet avses inte undersökning, behandling och vård av häst, om detta inte särskilt anges i försäkringsbrevet.

Identiskt

Med identiska föremål menas två föremål som så nära som möj-

ligt motsvarar varandra även om det ena är uppfört med moderna metoder och material.

Inbrott

Med inbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig in i lokal eller med dyrk tagit sig in i lokal.

Inköpskostnader

Med inköpskostnader förstås här skäligen omkostnader för frakter som den försäkrade får utge till följd av inköpet.

Jordbruksprodukter

Med jordbruksprodukter avses exempelvis potatis, grönsaker, frukt.

Med jordbruksprodukter avses inte produkter som har förädlats genom exempelvis slakt, styckning, kokning, malning eller bakning.

Kapacitet

För ytkrävande byggnader som djurstall och maskinhallar bestäms byggnadens kapacitet av dess rationellt användbara yta. För volymkrävande byggnader som logar och lador bestäms byggnadens kapacitet av dess rationellt användbara volym.

Kontaminerats

Egendom som har förorenats, hopblandats eller nedsmittats.

Korttidsjakt

Med korttidsjakt avses en tillfällig och mot betalning upplåten rätt för försäkringstagarens kund, att på försäkringsställe som anges i försäkringsbrevet delta i jakt under ett begränsat antal dagar. Jakten ska bedrivas i en viss förutbestämd form och på vissa förutbestämda vilt- eller fågelarter, till exempel smygjakt på rådjur eller drevjakt på klövvilt.

Kyl- och frysenhet

Med kyl- och frysenhet avses exempelvis kylskåp, frysskåp, frysbox, kylagerrum och termos för förvaring av djursperma.

I termos för förvaring av djursperma är köldmediet ofta flytande kväve (minus 196 grader Celsius.)

Lantbruksdjur

Med lantbruksdjur avses djur enligt villkoret A.05.6 och djur som anges i försäkringsbrevet.

Lantbrukets Brandskyddskommitté (LBK)

LBK är ett samarbetsorgan för lantbruket, myndigheter, organi-

sationer, och försäkringsbolag.

LBK har som målsättning att genom skadeförebyggande verksamhet minska risken för brandskador och dess konsekvenser i lantbruket och på hästanläggningar. LBK bildades 1947.

LBK-pärmen (LBKs rekommendationer)

LBKs rekommendationer grundades på forskningsprojekt kring lantbruksbränder som genomfördes under 1980- och 90-talet av lantbrukets forskningsinstitutioner.

Rekommendationerna har därefter löpande uppdaterats och anpassats till gällande lagstiftning om skydd och säkerhetsåtgärder mot brand. LBK behandlar fortlöpande också ny teknik och nya brandrisker inom lantbruket.

LBKs rekommendationer ligger till grund för enhetliga brandförsäkrings- och brandskyddsbestämmelser i Sverige.

LBKs rekommendationer hämtas via länken ”LBK-pärmen” på www.lantbruketsbrandskydd.nu eller beställs hos Brandskyddsföreningen Sverige, tel. 08-588 474 00.

Ledningar

Med ledningar avses fasta rör och kablar avsedda för transport av vätskor, elektricitet eller dylikt. I ledningar inkluderas skydd, kabelrör, isolering, stolpar och annan egendom som hör till denna utrustning. Med ett system av ledningar menas exempelvis elledningarna i en byggnad.

Lokal i byggnad

Med lokal i byggnad avses till exempel sadelkammare, kemikalieförråd, kiosk, butik, cafeteria, klubblokal, personalrum, kontor.

Med lokal menas även arbets- och redskapsbod, dock inte motordrivna fordon.

Lämnats

Skrot har lämnats till försäkringsgivaren när egendomen har lastats på fordon för transport från försäkringsstället.

Miljöfarligt avfall har lämnats till försäkringsgivaren när egendomen

- har provtagits och analyserats av försäkringstagarens ombud, och
- försäkringsgivaren eller dennes ombud därefter har godkänt att det miljöfarliga avfallet omfattas av försäkringen enligt villkorets punkt G.4.

Markanläggningar

Se A.05.2 Definition av egendomstyper.

Markinventarier

Se A.05.2 Definition av egendomstyper.

Marknadsvärde

Det värde ett föremål* vid skadetillfället betingar i den allmänna handeln.

Maskin

Enstaka maskin eller system av maskiner som vid normal användning körs samtidigt, exempelvis skrapssystem i gödselrännor och gödselkulvert. (Se även självgående maskiner nedan.)

Miljöfarligt avfall

Miljöfarligt avfall som skadar, på kort eller lång sikt, människor, djur, växtlighet och/eller ekosystem.

Miljölagstiftning

Miljöbalken och myndigheters författningar och förordningar.

Nyckel

Med nyckel avses även passerkort eller liknande.

Obärgad gröda

Med obärgad gröda avses gröda som odlas på åkermark, exempelvis:

- spannmål – exempelvis vete, råg, rågvete, korn, havre.
- oljeväxter – exempelvis raps, rybs, oljelin.
- vall – exempelvis ensilage, hö, vallfrö.
- ärtor
- sockerbetor
- grönsaker – exempelvis potatis, morötter, lök, vitkål, spenat, majs, jordgubbar.
- bärbuskar – exempelvis hallon, vinbär, krusbär, nypon.
- energigröda – exempelvis salix (vide), rörlfen.

Med åkermark avses åkermark enligt fastighetstaxering.

Med obärgad gröda avses enligt A.05.5 i villkoret inte julkansodling, vinodling och odling av fruktträd.

Olycksfallsskada

Med olycksfallsskada menas kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse. Olycksfallsskadan ska ha krävt läkarbehandling. Total hälseneruptur, vridvåld mot knä samt smitta på grund av fästingbett ersätts som olycksfallsskada. Med olycksfallsskada jämställs skada på grund av förfrysning, värmeslag eller solsting. Sådan kroppsskada anses ha inträffat den dag den visar sig.

Med olycksfallsskada avses inte:

- Kroppsskada till följd av överansträngning, ensidig rörelse, förslitningsskada eller åldersförändringar. Kroppsskada som vanligtvis inte betraktas som olycksfallsskada är exempelvis ryggskott, diskbråck och muskelbristning. Som olycksfallsskada ersätts inte skada som uppkommit genom vridvåld, om inte vridvåldet är orsakat genom en direkt yttre händelse (avser inte vridvåld mot knä).
- Skada som uppkommit på grund av smitta genom bakterie, virus eller annat smittämne (avser inte smitta på grund av fästingbett).
- Skada som uppkommit genom användning av medicinska preparat eller genom ingrepp, behandling eller undersökning som inte orsakats av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring.
- Sådant tillstånd som även om det konstaterats efter en olycksfallsskada enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på olycksfallsskadan utan på sjukdom, åldersförändringar, lyte eller sjukliga förändringar.

Pengar och värdehandlingar

Se A.05.8 Definition av egendomstyper.

Preklusion

Med preklusion menas upphörande av en rätt till fordran.

Prisbasbelopp

Med prisbasbelopp avses det belopp som fastställs enligt Socialförsäkringsbalken.

Producentansvar

Inom branscher där producentansvar råder, krävs att producenten deltar i ett system för returinsamling för återvinning av uttjänta produkter. Sverige har lagstadgat producentansvar inom 6 områden: förpackningar, däck, returpapper, elektronik, batterier och bilar.

Produkter

Se A.05.4 Definition av egendomstyper.

Radioaktivt material

Radioaktivt material är material som avger joniserande strålning eller som smittats av sådan strålning.

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada avses ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

Ritningar och arkivalier samt datamedia

Se A.05.7 Definition av egendomstyper.

Självgående maskiner

Se A.05.3 Definition av egendomstyper.

Självrisk

Härmed avses det skadebelopp som försäkringstagaren enligt försäkringsvillkoren själv får svara för.

Sjöbod

Med sjöbod avses byggnad för förvaring av utrustning för båtar och fiske. En byggnad som är byggd vid vatten, exempelvis sjö, hav, flod eller å. Även om sjöboden används för annat ändamål – exempelvis boende, snickeriverkstad, förvaring av annat material – är byggnaden enligt detta villkor en sjöbod.

Skadebegränsande kostnader

- *B1. Avbrottsförsäkring*

Med skadebegränsande kostnader avses till exempel kostnader för anordnande av provisoriskt stall, fördyrad skötsel av djur och transporter. Kostnader som begränsar täckningsbidragsbortfall på grund av skadan.

- *B2. Arrende- och hyresförlustförsäkring*

Med skadebegränsande kostnader avses till exempel kostnader för tillfälligt anordnande av värme, vatten och avlopp samt akuta, tillfälliga mindre reparationer och skyddande av skadade byggnader. Kostnader som begränsar arrende- och hyresförlust på grund av skadan.

Skadedag

Med skadedag avses den tidpunkt då försäkringstagaren fått kännedom om skadan.

Skadegörelse

Med skadegörelse menas en avsiktlig handling som utförts av någon för att förstöra eller skada annans egendom.

Med skadegörelse avses inte skada orsakad av exempelvis djur, fåglar, råttor eller insekter.

Skorstensfejartekniker

Med skorstensfejartekniker avses skorstensfejartekniker anställd i företag utsett av kommunen som ansvarig för sotning och brandskyddskontroll. Med skorstensfejartekniker avse även person med utbildning motsvarande skorstensfejartekniker och som inte har något egenintresse av berörd anläggning.

Skrot

Föremål av metall som har tjänat ut eller av annan anledning inte längre är av intresse för försäkringstagaren.

Stallgödsel

Med stallgödsel avses gödsel från gårdens djur, fastgödsel, flytgödsel och urin.

Standard

Se Utförande och standard nedan.

Transportskada

Skada på gods som uppstår vid transport på vagnar, flak eller motsvarande och orsakas av att godset faller av flaket eller genom oförutsedd sammanstötning med annat gods eller med annat föremål. Som transportskada räknas inte skada som inte har sin uppkomst i själva transporten, exempelvis mögelskador.

Tredskodom

Tredskodom är en dom som avkunnas mot part som efter kallelse till rättegångsförhandling uteblivit.

Tredskodom kan också i vissa fall meddelas om part inte lämnar in skriftligt yttrande i tid. Reglerna om tredskodom återfinns i 44 kap rättegångsbalken.

Tätskikt

Tätskikt används i våtutrymme för att förhindra utströmning av vätska i byggnadsdelar.

I dammar och bassänger används tätskikt i form av dukar av exempelvis plast eller butylgummi som ska förhindra att lagrad vätska sprids till underliggande marklager.

Utförande och standard

Vad gäller utförande och standard för till exempel väggar, så beaktas här: konstruktion, vägghöjd, isolering, byggnadsmaterial, in- och utvändigt väggbeklädnad.

Vattenfarkost

Med vattenfarkost avses till exempel rodd-, motor- och segelbåtar, kanoter och färjor.

Verksamhetsinventarier

Se A.05.3 Definition av egendomstyper.

Våtutrymme

Med våtutrymme avses duschutrymme, tvätttrum, mjölktrum, tvätt- och spolutrymme samt kyl- eller frysanläggningar med hög luftfuktighet.

Väderpåverkan

Med skada genom väderpåverkan avses skada genom vind oavsett vinghastighet, hagel, snö och översvämning.

Värdehandlingar

Se A.05.8 Definition av egendomstyper.

Växtskyddsarbete

Med växtskyddsarbete avses besprutnings-, betryknings- och bepudringsarbete.

Årlig bruttointäkt

Med årlig bruttointäkt avses de sammanlagda intäkterna, exklusive mervärdesskatt, från annan näringsverksamhet (C.01.1) eller från körning för annans räkning (C.01.2) under det senaste räkenskapsåret.

Årsomsättning

Med årsomsättning avses försäljningssumman exklusive mervärdesskatt och exklusive försäljning av skogsprodukter (timmer, massaved, hyggesavfall), enligt årsredovisningen för det senaste räkenskapsåret.

Återvinning

Med återvinning avses i denna försäkring även de kostnader som uppstår för bortforsling, förbehandling, destruktion och deponering av den försäkrade egendomen.

Ändamål

En markanläggning eller markinventarie anses vara avsedd för samma ändamål som den skadade, om anläggningen eller inventarien används i samma syfte.

En verksamhetsinventarie anses vara avsedd för samma ändamål som den skadade, om inventarien används i samma syfte exempelvis plöjning, sådd, bränslelagring.

Övriga djur

Med övriga djur avses djur enligt villkoret A.05.6, utom fjäderfä, grisar och kalvar yngre än 6 månader samt andra djur som anges i försäkringsbrevet

Övriga inventarier

Se A.05.3 Definition av egendomstyper.

